

Załącznik do Uchwały Nr XIV/177/2007
Rady Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna
z dnia 28 grudnia 2007 roku

***STRATEGIA ROZWOJU
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO
MIASTA I GMINY UZDRAWISKOWEJ
MUSZYNA
NA LATA 2008 – 2015***

MUSZYNA, GRUDZIEŃ 2007

UCHWAŁA Nr XIV/177/2007
Rady Miasta i Gminy Uzdrowskiej w Muszynie
z dnia 28 grudnia 2007 roku

w sprawie: przyjęcia „Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna na lata 2008 – 2015”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 i 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym /jednolity tekst – Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717, z późniejszymi zmianami/ uchwała się co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Strategię Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrowskiej Muszyna na lata 2008 – 2015 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Gminy Uzdrowskiej Muszyna

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

SPIS TREŚCI:

1. WSTĘP - CELE, ŹRÓDŁA I ZAKRES DOKUMENTU	4
2. MIEJSCE STRATEGII W ZARZĄDZANIU GMINĄ.....	8
3. SYTUACJA WYJŚCIOWA.....	12
3.1. Położenie geograficzne	12
3.1. Historia	14
3.2.1. Ludność i tradycje miejscowe.....	15
3.2.2. Obiekty zabytkowe.....	16
3.3. Środowisko przyrodnicze	19
3.3.1. Budowa geologiczna i rzeźba terenu.....	19
3.3.2. Klimat i wody.....	19
3.3.3. Fauna i flora.....	20
3.3. Turystyka	21
3.4. Ludność	25
3.5. Rynek pracy	28
3.6. Działalność gospodarcza.....	30
3.7. Zagospodarowanie przestrzenne oraz rolnictwo	33
3.8. Edukacja.....	38
3.9.1. Szkoły.....	38
3.9.2. Biblioteki.....	40
3.9. Kultura i sport.....	41
3.10. Infrastruktura techniczna i mieszkaniowa.....	43
3.11.1. Komunikacja.....	43
3.11.2. Mieszkalnictwo	43
3.11.3. Wodociągi i kanalizacja.....	44
3.11.4. Zgazyfikowanie.....	47
3.11.5. Gospodarka odpadami komunalnymi.....	47
3.11. Bezpieczeństwo, służba zdrowia i opieka społeczna	48
3.12. Stan środowiska naturalnego.....	50
3.13.1. Zanieczyszczenie wody.....	50
3.13.2. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.....	51
3.13. Finanse gminy	53
3.14. Ujęcie statystyczne gminy	58
3.16. Analiza SWOT.....	61
4. STRATEGIA MIASTA I GMINY UZDRAWISKOWEJ MUSZYNA.....	69
4.1 Misja Gminy	69
4.2. Cele Strategiczne, cele pośrednie oraz mierniki realizacji.....	70
4.3. Zadania służące realizacji celów strategii – karty zadań.....	81
KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: WALORY UZDRAWISKOWE	83
KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: GOSPODARKA.....	97
KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: KULTURA I TRADYCJA.....	105
KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: INFRASTRUKTURA	118
KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA ZDROWIA.....	149
KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: EDUKACJA	158
4.4. Hierarchiczny układ celów strategicznych i zadań	165
4.5. Monitoring i aktualizacja Strategii	167

1. WSTĘP - CELE, ŹRÓDŁA I ZAKRES DOKUMENTU

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015 jest podstawowym dokumentem programowym ukierunkowanym na tworzenie polityki gminy w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego w wyznaczonym horyzoncie czasu i tworzącym ramy dla prorozwojowych programów i projektów realizowanych przez gminę oraz organizujących aktywność innych grup i partnerów. Planowanie strategiczne to systematyczne i uporządkowane działania, podczas których samorząd przewiduje i planuje przyszłość, określa etapy realizacji i realne środki do jej osiągnięcia. Istotą planowania strategicznego jest takie sformułowanie celów i działań, by w optymalny sposób wykorzystać zasoby występujące w danym otoczeniu prawnym, finansowym i społecznym. Niezwykle istotne w procesie planowania strategicznego jest także budowanie konsensusu obejmującego całą społeczność oraz tworzenie wspólnej wizji lepszej przyszłości społeczno-gospodarczej dla danego obszaru.

Działania bieżące nie sprzyjają myśleniu długoterminowemu, strategicznemu. Nie sprzyja temu również roczna perspektywa budżetu gminy - podstawowego planu finansowego i źródła finansowania zadań lokalnych. Stąd konieczne jest zapisanie celów długoterminowych wspólnoty, po to by realizując zadania bieżące łatwo było rozpoznać czy wpisują się one w realizację celów długoterminowych naszej *Strategii*.

Strategia jest procesem twórczym. Jej domeną jest zidentyfikowanie najważniejszych zjawisk oraz uzgodnienie wiarygodnych celów, zadań, a w konsekwencji całej strategii działań. Celem tak rozumianej *Strategii* jest świadome wywieranie wpływu na tworzenie lokalnego rozwoju społeczno-gospodarczego, czyli procesu, dzięki któremu samorząd podnosi jakość życia swoich mieszkańców, tworząc przez to nową jakość wspólnoty oraz pobudzając postęp gospodarczy. Lokalny rozwój społeczno-gospodarczy jest procesem przewidywalnym, planowanym i wdrażanym dzięki spójnym działaniom i programom podejmowanym przez sektor publiczny oraz prywatny tzn. samorząd wraz z lokalną społecznością.

Istotnym elementem partnerskiego planowania strategicznego jest osiągnięcie konsensusu pomiędzy wszystkimi uczestnikami procesu tak, aby zapisane cele odpowiadały oczekiwaniom większości społeczności lokalnej. Ważne jest, by cele były realne w założonej, długiej perspektywie czasowej. Stąd też efektywne planowanie strategiczne powinno posiadać trzy cechy:

1. Powinno pomagać samorządowi w sformułowaniu wspólnych i akceptowanych celów, a także tak wpływać na rozwój społeczno gospodarczy, by możliwe było ich osiągnięcie;
2. Powinno przedstawiać samorządowi cele i zadania rozwoju społeczno-gospodarczego. Mówiąc inaczej powinno podpowiadać jakie plany są do zrealizowania, jakie są niezbędne ku temu zasoby i jak osiągać założone cele;
3. W przeciwieństwie do innych metod planistycznych powinno skupiać się na przedsięwzięciach wykonalnych.

Niezwykle istotnym elementem *Strategii*, warunkującym trafność dokonywania kolejnych rozstrzygnięć jest realistyczna ocena lokalnych zasobów, szans i zagrożeń.

Konieczność opracowywania strategii rozwoju wynika też z norm prawnych - zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju „politykę rozwoju prowadzi się na podstawie strategii rozwoju” i dotyczy to zarówno strategii krajowych, jak i strategii rozwoju lokalnego, w tym strategii rozwoju gminy.

Celem opracowania niniejszej Strategii jest:

- zaktualizowanie ustaleń strategicznych sformułowanych w poprzednich latach i istniejących dokumentach;
- doprecyzowanie wskazanych wówczas kierunków działania gminy w perspektywie najbliższych 8 lat;
- dostosowanie strategii i kierunków rozwoju gminy do zmieniających się warunków życia oraz społecznych potrzeb i oczekiwań w tym zakresie, a także wyzwań płynących z otoczenia.

W przypadku każdej aktualizacji strategii czy programu rozwoju społeczno-gospodarczego punktem wyjścia do wszelkich podejmowanych działań jest odpowiedź na podstawowe zagadnienie: na ile dotychczasowe, przyjęte i realizowane w ramach poprzedniego dokumentu kierunki rozwojowe pozostają nadal aktualne i czy odpowiadają nowym wyzwaniom stawianym przed lokalną społecznością – jej potrzebom, oczekiwaniom, nowymi możliwościami, które pojawiają się dzięki zmieniającemu się otoczeniu. Konsekwencją tak postawionego pytania jest kolejne pytanie o zmianę (lub niezmiennność) podstawowych priorytetów rozwojowych.

Niniejszy dokument jest generalną odpowiedzią na powyższe pytania wypracowaną w trakcie warsztatów lokalnych, wspartą ogólną diagnozą stanu gminy.

Podstawowy kształt *Strategii* został wypracowany i uzgodniony w trakcie cyklu spotkań, w tym dwóch sesji warsztatów planowania strategicznego, które odbyły się we wrześniu i październiku 2007 roku na terenie Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Muszynie, a także dzięki wkładowi merytorycznemu wypracowanemu w trybie indywidualnych konsultacji z władzami Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna.

W warsztatach strategicznych uczestniczyli przedstawiciele samorządu gminy, a także liderzy lokalnych środowisk – sołtysi, przedsiębiorcy, przedstawiciele ważnych instytucji sektora edukacji i kultury, ochrony środowiska, organizacji pozarządowych oraz służb porządkowych (policji i ochotniczej straży pożarnej).

Proces planowania *Strategii* był moderowany i wspierany przez zewnętrznych konsultantów - głównie w zakresie metodologii i procedury prac, aktualizacji diagnozy stanu gminy, moderowania warsztatów strategicznych oraz opracowania i syntezy wyników prac.

Zakres prezentowanej *Strategii* obejmuje wiodące z punktu widzenia rozwoju lokalnego obszary aktywności władz lokalnych i skupia się przede wszystkim na priorytetach. Zgodnie z zamierzeniami inicjatorów aktualizacji, dokument *Strategii* nie obejmuje więc wszystkich zadań realizowanych przez Miasto i Gminę, a jedynie te, które wydają się kluczowe dla dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego i jakości życia wspólnoty gminnej.

Istotą *Strategii* jest więc wyznaczenie głównych, najważniejszych kierunków działań średnio- i długookresowych i takie opisanie sposobu ich realizacji, który pozwoli na wykorzystanie dokumentu *Strategii* do wspomagania zarządzania Miasta i Gminy, i co równie ważne w dzisiejszych czasach – sięgania po zewnętrzne źródła finansowania kluczowych, z punktu widzenia rozwoju gminy, inwestycji i projektów. Poza wskazaniem głównych obszarów i kierunków działania *Strategia* ustala również, w jaki sposób monitorowane będą postępy w jej realizacji i jaki powinien być mechanizm ich oceny.

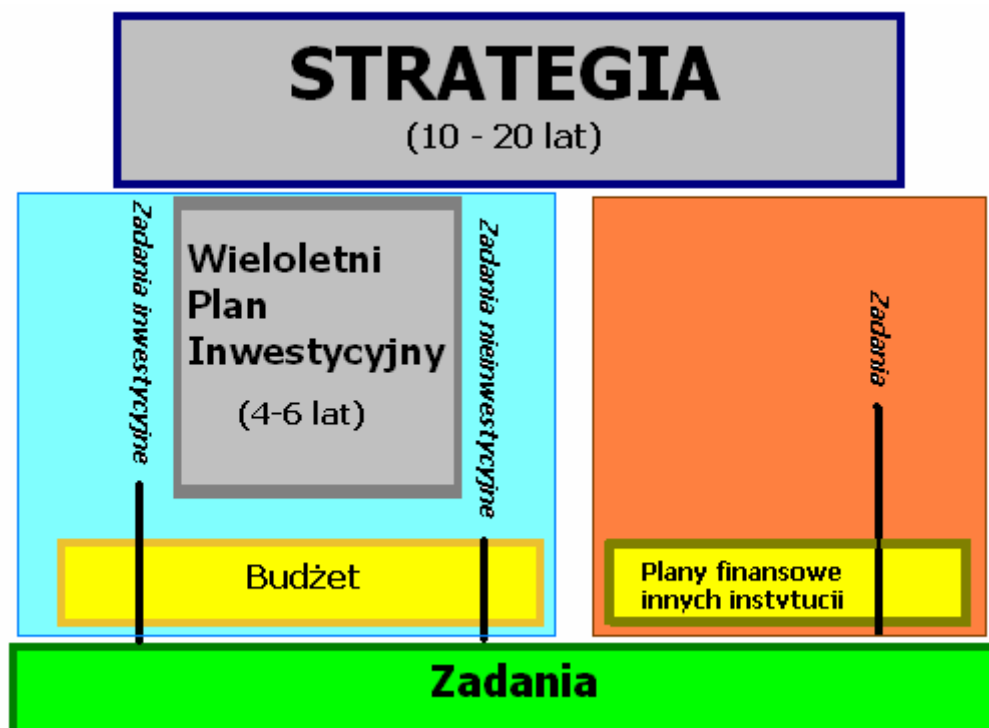
Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015 jest głównym średnio- i długoterminowym dokumentem programowym przygotowywanym przez władze samorządowe i ma charakter kierunkujący pozostałe prace programowe. Kolejnym krokiem będzie zintegrowanie ze *Strategią* istniejących programów i planów dziedzinowych, a także przygotowanie na tej podstawie zaktualizowanych szczegółowych planów realizacyjnych rozwoju w poszczególnych obszarach strategicznych.

Osią tych planów będą priorytety ujęte w *Strategii*, uzupełnione o plan realizacji pozostałych ważnych zadań w danej dziedzinie. Pomocą w przygotowaniu planów realizacyjnych będzie zestawienie potencjalnych źródeł finansowania zadań przygotowane w ramach prac nad *Strategią*.

Ustalenia zawarte w dokumencie *Strategii* oraz w związanych z nią dokumentach programowych i planach realizacyjnych winny być corocznie wykorzystywane jako podstawowe wytyczne przy formułowaniu projektu budżetu Gminy oraz przy formułowaniu strategii postępowania w zakresie pozyskiwania przez Gminę zewnętrznych środków pomocowych, szczególnie ze źródeł UE. Powinny być także wykorzystywane jako wskazówki do współpracy Miasta i Gminy z partnerami samorządowymi i społecznymi, a w konsekwencji do podejmowania wspólnych przedsięwzięć służących zaspokojeniu potrzeb społeczności Miasta i Gminy.

2. MIEJSCE STRATEGII W ZARZĄDZANIU GMINĄ¹

Strategia jest narzędziem umożliwiającym zarządzanie jednostką samorządu terytorialnego w długim przedziale czasowym. Ze wszystkich narzędzi zarządzania strategia posiada najdłuższą perspektywę czasową. Z tego względu inne narzędzia zarządzania są ze strategią powiązane w sposób bezpośredni, bądź pośredni. Poniższy schemat ilustruje powiązania strategii z innymi narzędziami zarządzania.

Strategia wyznacza długoterminowe cele stojące przed społecznością lokalną. Wdrażana jest przez całą społeczność lokalną, a nie tylko Urząd Gminy, dla którego wskazuje drogę do osiągnięcia celów stojących przed społecznością. Z tego względu na powyższym schemacie wydzielono gminę i jej jednostki organizacyjne. Część zadań może być realizowana przez inne jednostki, w szczególności przez organizacje pozarządowe. Inne jednostki mogą być finansowane z budżetu gminy, albo też mogą realizować zadania z innych środków. Strategia wyznacza cele długoterminowe, natomiast nie definiuje dokładnie szczegółów realizacji. W przypadku celów wymagających realizacji zadań nieinwestycyjnych, środki na realizację tych

¹ Opracowano na podstawie: Krzysztof Pakoński, *Zarządzanie finansowe i i strategiczne*, Warszawa 2003 oraz *Wieloletnie Plany Inwestycyjne*, praca zbiorowa pod red. Rafała Stanka i Dariusza Śmiałkowskiego, Warszawa 2001

zadań powinny zostać zaplanowane w budżetach rocznych. Ponieważ zadania nieinwestycyjne zwykle nie wymagają tak skomplikowanego planowania jak inwestycyjne, zwykle nie jest potrzebny etap pośredni między strategią, a budżetem rocznym (wykonaniem), bądź jest potrzebny uproszczony etap pośredni w postaci planu. Zadania inwestycyjne wymagają dokładniejszego planowania. Zwykle samo przygotowanie inwestycji trwa dłużej niż roczny plan finansowy gminy, czyli budżet. Należy wykonać dokumentację przedinwestycyjną w postaci studium wykonalności, oceny oddziaływania na środowisko, projektu technicznego, a często aplikacji o dofinansowanie ze środków zewnętrznych. Analizy te wykonuje się w celu wyboru optymalnego - z punktu widzenia społeczności lokalnej – wariantu realizacji inwestycji. Strategia identyfikuje i zapisuje cele, do których dąży społeczność lokalna oraz definiuje drogę dojścia do konkretnych rozwiązań (ale nie same rozwiązania).

Wieloletni Plan Inwestycyjny (WPI)

Gminne plany inwestycyjne są narzędziem realizacji ich strategii rozwojowych. Same plany strategiczne nie wymagają jeszcze bilansowania potrzeb i możliwości inwestycyjnych gmin, z uwagi na dłuższy horyzont czasowy i inny format opracowania. Wiarygodność samorządu w zakresie zamierzeń rozwojowych staje się możliwa dopiero dzięki dobrze opracowanemu WPI; przypisuje on poszczególnym przedsięwzięciom harmonogramy finansowania zadań oraz określa całkowite możliwości finansowe.

Opracowanie WPI ma znaczenie:

- Dla kontaktów ze społecznością lokalną. Na wszystkich etapach procesu inwestycyjnego - od fazy przygotowawczej projektu do fazy eksploatacji - można minimalizować wpływ partykularnych interesów, które są sprzeczne z dobrem publicznym, rozumianym jako konsensus społeczny dotyczący polityki inwestycyjnej samorządu. Wieloletnie plany inwestycyjne dają władzom samorządowym wielofunkcyjny instrument polityki informacyjnej. Przede wszystkim mieszkańcy, mając możliwość zapoznania się z przeznaczeniem środków publicznych, mogą wpływać na kierunki inwestowania w gminie. Dokument WPI, jako baza informacyjna o zadaniach inwestycyjnych, jest też swego rodzaju ofertą dla potencjalnych inwestorów.
- Dla kontaktów finansowych. Gminy dysponujące wieloletnimi planami inwestycyjnymi stają się atrakcyjniejszymi, a przede wszystkim wiarygodnymi

partnerami banków i instytucji finansowych, co oznacza swobodniejsze poruszanie się na rynku kapitałowym i łatwiejszy dostęp do zewnętrznego finansowania inwestycji.

WPI powinien określać:

- prognozę dochodów gminy;
- niezbędną wielkość wydatków operacyjnych oraz obsługę i spłatę zaciągniętych zobowiązań;
- przewidywaną wielkość pożyczek i kredytów;
- wielkość środków przeznaczonych na inwestycje;
- przewidywana wielkość skumulowanego długu oraz przepływy finansowe w latach obejmujących okres planowania.

WPI zawiera listę zadań inwestycyjnych przewidzianych do realizacji wraz z zakresem (finansowym), w rozbiciu na poszczególne lata z uwzględnieniem okresów programowania np. lat 2007–2013.

Budżet

Budżet jest rocznym planem finansowym jednostki samorządu terytorialnego. Z punktu widzenia finansowania poszczególnych zadań jest dokumentem najważniejszym. Jednak proces uchwalania budżetu nie sprzyja podejmowaniu decyzji w oparciu o cele długoterminowe. Dlatego proces opracowywania i uchwalania budżetu powinien uwzględniać decyzje podjęte przy opracowywaniu strategii rozwoju gminy oraz wieloletniego planu inwestycyjnego.

W przypadku zastosowania takiego schematu możemy mówić o zintegrowanym podejściu do zarządzania. W przypadku Jednostki Samorządu Terytorialnego, jaką jest gmina zarządzanie takie powinny cechować następujące elementy:

1. wieloletnia perspektywa w planach zadań inwestycyjnych i operacyjnych (posiadanie WPI);
2. kompletność planów realizacyjnych budżetu i wszystkich jednostek świadczących usługi dla mieszkańców, niezależnie od ich formy prawnej;
3. efektywność zarządzania;
4. uczestnictwo mieszkańców w zarządzaniu gminą poprzez swoich reprezentantów.

Wśród innych warunków skutecznego zarządzania strategicznego gminą warto zwrócić uwagę także na:

- Odpowiednio wcześniej ustalony cel podejmowania prac planistycznych, który

powinien być zrozumiały dla wszystkich potencjalnych uczestników. Każdy z uczestników może identyfikować się z innym (pośrednim) celem, w zależności od funkcji, jaką pełni w strukturach i wspólnocie samorządowej.

- Jednoznacznie i precyzyjnie określony zakres kompetencji i obowiązków wszystkich osób i jednostek zaangażowanych w prace planistyczne.
- Stosowne decyzje administracyjne, zasady opracowywania (począwszy od sporządzania wniosków aż do uchwalenia planu) i zastosowana terminologia powinna być wyjaśniona, opisana i usankcjonowana prawnie.
- Długofalowość strategii, która winna być zintegrowana z planami zagospodarowania przestrzennego i strategiami branżowymi.
- Zadbanie o odpowiednie ramy prawne - nadanie strategii rangi uchwały organu stanowiącego.
- Założenie, że skutki wdrożenia będą poddawane monitorowaniu w fazie funkcjonowania. Dzięki temu system będzie otwarty na wprowadzanie zmian i stopniowe udoskonalenie.

Należy podkreślić, że planowanie strategiczne stanowi pełny cykl zarządzania, w skład, którego wchodzi również etap monitorowania (oceny i wniosków).

Etap monitorowania powinien wpływać na modyfikacje planów długoterminowych, w taki sposób, aby uwzględniać ewentualne zmiany. Zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne często powodują konieczność modyfikacji planów.

3. SYTUACJA WYJŚCIOWA

3.1. Położenie geograficzne

Muszyna jest gminą miejsko-wiejską położoną w województwie małopolskim, w powiecie nowosądeckim. Sąsiaduje z gminami: Krynica-Zdrój, Łabowa, Piwniczna-Zdrój oraz ze Słowacją.

Rysunek 1 Województwo małopolskie

Źródło: UMiG U Muszyna

Muszyna leży w dolinie rzeki Poprad oraz dwóch jej dopływów - potoków Szczawnik i Muszynka. Północną granicę gminy wyznacza pasmo Jaworzyny. Gmina zajmuje obszar 142 km² co stanowi 9,16% powierzchni powiatu nowosądeckiego.

Rysunek 2 Powiat nowosądecki

Źródło: UMiG U Muszyna

Znaczną część powierzchni gminy zajmują tereny leśne. W skład gminy Muszyna wchodzi następujące miejscowości posiadające status sołectwa: Andrzejówka, Dubne, Jastrzębik, Leluchów, Milik, Powroźnik, Szczawnik, Wojkowa, Złockie, Żegiestów oraz miasto Muszyna, a także miejscowości bez statusu sołectwa: Łopata Polska, Żegiestów-Zdrój.

Rysunek 3 Gmina Muszyna

Źródło: UMiG U Muszyna

Muszyna leży na wysokości od 450 do 550 m n.p.m., zaś najwyższa okoliczna góra to Jaworzyna (1114 m n.p.m.). Dzięki gęsto zalesionym zboczom górskim, region ten charakteryzuje się łagodnym, górskim klimatem o średniej aktywności biologicznej. Walory klimatyczno-krajobrazowe oraz źródła wód mineralnych stały się jednym z podstawowych atutów gminy. Głównym bogactwem zarówno Muszyny, jak i okolic są zasoby leczniczych wód mineralnych, wykorzystywanych do kuracji pitnej, kąpieli i aeroterapii w ośrodkach sanatoryjnych oraz do butelkowania przez miejscowe rozlewnie wód mineralnych. Niewątpliwą atrakcją jest możliwość bezpłatnego korzystania z ogólnodostępnych pijalni wód mineralnych, jak również z sezonowych punktów czerpalnych wód mineralnych. Działanie klimatu górskiego, modyfikowane obecnością lasów, wpływa korzystnie na schorzenia układu oddechowego, odpornościowego wykorzystując przeciwzapalne i bakteriobójcze zdolności fitocydów, jak i na sferę psychiczną przez ujemną jonizację powietrza. Nie bez znaczenia dla funkcji leczniczych jest także spokój, cisza i kontakt z pięknem przyrody oraz możliwość aktywności ruchowej w czystym, nieskażonym środowisku. W skład Gminy Muszyna wchodzi trzy uzdrowiska: Muszyna, Złockie oraz Żegiestów.

3.1. Historia

Powstanie i rozwój Muszyny związany jest z pobliskim pograniczem oraz z przebiegającym wzdłuż doliny Popradu starym szlakiem handlowym zwanym „węgierskim”. Pierwsza wzmianka o Muszynie pochodzi z 1209 roku, w którym to król węgierski Andrzej II nadał jednemu ze swoich dworzan prawo pobierania ceł. W 1288 roku Muszyna wraz z okolicami przeszła we władanie biskupów krakowskich. Ziemie te zwane były odtąd najczęściej „kluczem muszyńskim”, który obejmował miasteczka Muszynę i Tylicz (Miastko) wraz z przyległymi wsiami, gdzie Muszyna pełniła rolę centrum administracyjnego. Dla wymienionego wyżej kompleksu dóbr zarówno w źródłach, jak i literaturze spotykamy szereg innych określeń, takich jak: kres muszyński, kres biskupi państwa, kres krynicki, starostwo muszyńskie, państwo muszyńskie lub państwo biskupie, czy też „Biskupszczyzna”. Około roku 1364 Muszyna została lokowana na prawie magdeburskim przez Kazimierza Wielkiego, zaś w 1772 roku zaborca austriacki dokonał kasacji klucza muszyńskiego. W latach 1768 – 1772 w okolicy Muszyny miały miejsce walki konfederatów barskich z wojskami rosyjskimi. W XIX wieku odkryto lecznicze znaczenie źródeł wód mineralnych występujących w Muszynie i rozpoczęto intensywne badania ich składu. W czasie II wojny światowej w gminie działały organizacje podziemne, siatka kurierska, a także prowadzone było tajne nauczanie. Integralną część historii Miasta i Gminy Muszyna stanowi historia uzdrowiska, utworzonego w latach dwudziestych XX wieku dzięki staraniom burmistrza Antoniego Jurczaka i dr

Seweryna Mściwujewskiego. W 1930 roku Muszyna została przyjęta do Związku Uzdrawisk Polskich. W 1932 roku dokonano odwiertu dwóch pierwszych źródeł mineralnych „Antoni” (imię burmistrza Jurczaka) i „Wanda” (imię żony dr. Mściwujewskiego). Wybuch wojny w 1939 roku i okupacja spowodowały całkowitą dewastację urządzeń uzdrawiskowych. Po okupacji, wraz z ustaniem walk, zaczęła następować normalizacja. W 1958 roku w Muszynie wznowiono działalność o charakterze uzdrawiskowym. W uzdrawisku leczy się choroby układu oddechowego i układu pokarmowego. Wody mineralne występujące na terenie Muszyny bogate są w magnez, wapń, sód, potas, żelazo, lit i selen. Do głównych wód należą szczawy i wody żelaziste.

3.2.1. Ludność i tradycje miejscowe

Pierwsze wiadomości o ludziach, którzy zamieszkiwali te tereny pochodzą z neolitu - 3500-3700 lat p.n.e. Jednak na podstawie badań archeologicznych nie można jednoznacznie powiedzieć kim byli pierwsi osadnicy. Jednakże już w tej epoce (jak stwierdzili słowaccy archeolodzy) znane było przejście przez Karpaty przełomem Popradu. Najprawdopodobniej powstanie Muszyny ma związek z popradzkim szlakiem handlowym. Nazwa Muszyna przypuszczalnie pochodzi od potoków, nad którymi było położone miasto - wilgoć sprawia, że brzegi potoków, jak i rzeczne kamienie porastają mchami – stąd prawdopodobnie łacińskie słowo *muscus* dało nazwę zarówno Muszynie, jak i położonej nad tym samym potokiem wiosce Muszynce. Obszar Gminy Muszyna zasiedlony jest przez ludność zróżnicowaną kulturowo, jednak zdecydowanie najliczniejsza jest grupa ludności góralskiej. Kultura grup góralskich w całych Karpatach ma wiele cech wspólnych. Ukształtowała się w wyniku oddziaływań różnych czynników, z których najważniejsze to górskie środowisko naturalne oraz wpływ migracji wołoskich, które miły miejsce w XIV- XVI wieku. Wiązało się to z hodowlano-rolnym typem gospodarki wysokogórskiej i specyficznymi cechami kulturowymi, przejawiającymi się w różnych dziedzinach życia górali karpaccy, m.in. w budownictwie, stroju, gospodarstwie domowym, zdobnictwie czy folklorze. Na terenie Beskidu Sądeckiego badacze wyróżniają dwie duże grupy góralskie: od zachodu Górali Sądeckich od wschodu Łemków. Granica pomiędzy nimi jest granicą etniczną, oddzielają zasiedlenie polskie od zasiedlenia ruskiego. Łemkowie (nazwani przez siebie Rusnakami) to grupa górali ruskich, ukształtowana w wyniku nałożenia się w XVI wieku rusko-wołoskich fal migracyjnych na istniejące tu wcześniej, od XIII wieku, osadnictwo polskie, rozmieszczone w dolinach rzek. Wsie wyznaczające zasięg tej grupy, to poczynając od Popradu w kierunku północno-wschodnim, a następnie wschodnim: Wierchomla Wielka, Roztoka Mała, Składziste, Maciejowa, Łabowa i dalej już poza Popradzkim Parkiem Krajobrazowym. Na terenie osadnictwa ruskiego znajdowały się dwie enklawy polskie: Muszyna i Tylicz. Wyraźna

odrębność Łemków zaznacza się przede wszystkim własną gwara, zbliżoną do języka ukraińskiego i wyznaniem (grekokatolicy bądź prawosławni). Po drugiej wojnie światowej w ramach tzw. akcji „Wisła” Łemkowie zostali wysiedleni na Ziemię Odzyskaną, a częściowo także do Związku Radzieckiego. Na tereny przez nich opuszczone sprowadzono osadników polskich. W ostatnich latach część Łemków powróciła w rodzinne Beskidy. Kultura ludowa Łemków charakteryzowała się swoistą pierwotnością. Gospodarka oparta była przede wszystkim na pasterstwie, natomiast w dużo mniejszym stopniu na rolnictwie. Niebagatelną rolę w zdobywaniu środków utrzymania odgrywały też różnorodne zajęcia pozarolnicze. Świadectwem życia dawnych mieszkańców są w pierwszym rzędzie piękne drewniane cerkwie o wysokich walorach zabytkowych, rozsiane w większości wsi łemkowskich, obecnie wykorzystywane jako kościoły rzymskokatolickie. Gdziekolwiek zachowały się też stare drewniane chałupy i zabudowania gospodarcze, wyróżniające się bryłą architektoniczną o właściwych proporcjach i stromych dachach, pierwotnie krytych gontem. Przy drogach stoi jeszcze sporo dawnych kapliczek i krzyży unickich lub prawosławnych z charakterystyczną płaską postacią Chrystusa Ukrzyżowanego. Wśród ludności ruskiej wyróżnić należy małą grupę tzw. Wengrinów, którzy zamieszkiwali dwie wsie na południowy wschód od Muszyny: Leluchów i Dubne. Ze względu na szerokie kontakty mieszkańców z terenami Spisza przylegającymi od południa, kultura tych wsi bardziej zbliżona jest do kultury ich słowackich sąsiadów, niż graniczących od północy wsi łemkowskich. Przejawiało się to głównie w stroju, budownictwie i gwarze. Strój Górali Sądeckich opierał się na surowcach naturalnych, takich jak sukno owcze, płótno lniane, skóra. Białe portki sukienne w części łąckiej, a brązowe w części piwniczańskiej, ozdobione charakterystycznym „Węzłem Rycerskim” bądź innymi wzorami, można sporadycznie spotkać podczas imprez folklorystycznych czy większych świąt. Również starsze kobiety czasem jeszcze trzymają w skrzyniach dawne wełniane spódnice (kaźnirowe lub tybetowe) oraz starodawne chustki. Dawne tradycje kultury ludowej powoli zanikają, kultywowany jest jednak nadal bogaty folklor w licznych regionalnych zespołach pieśni i tańca, a także podczas większych świąt kościelnych, środowiskowych i państwowych.

3.2.2. Obiekty zabytkowe

Ruiny zamku starostów „Państwa Muszyńskiego” (XIV wiek - Muszyna) – Zamek wzniesiony został prawdopodobnie w XII w. jako drewniany gródek, otoczony dookoła wałem i fosą, częściowo wykutą w skale. Wał był zbudowany z ziemi, kamieni i drewna. Gródek miał średnicę około 30 m. Spełniał on rolę dworu, strażnicy granicznej i komory celnej. Prawdopodobnie z końcem XIII wieku został rozbudowany przez Jana Muskatę. Dopiero w XIV wieku za Kazimierza Wielkiego wzniesiono warowny zamek murowany, z chroniącą go od północnego wschodu wyniosłą basztą. Zamek muszyński w okresie swej największej

świątyni składał się z kilkupiętrowej wieży, do której wjeżdżało się - przez most zwodzony - na dziedziniec ze studnią. Dalej znajdował się piętrowy dwór mieszkalny oraz składy amunicji otoczone pojedynczym murem od strony przepaści i podwójnym od strony fosy. W 1474 roku król węgierski Maciej Korwin, chcąc prawdopodobnie zemścić się za zniewagę, jaką było odrzucenie jego starań o rękę Jadwigi, córki króla Kazimierza Jagiellończyka, wysłał 6000 wojska na tereny graniczące z Polską. Węgrzy zdobyli wtedy m.in. Muszynę. Zniszczeniu uległ zamek muszyński. Odbudowa trwała wiele lat, co zmusiło starostę do wybudowania siedziby u podnóża góry.

Podzamkowy Zespół Dworski - W XV wieku po zburzeniu zamku górnego starostowie wybudowali swoją siedzibę u podnóża góry. W skład budynków dworskich wchodziły: piekarnia, spichlerz, młyn, browar, gorzelnia, winiarnia, suszarnia, wołownia, wieprzownia, powozownia. Budynki te otoczone były „tynem” – płotem z grubych drewnianych belek, w którym umieszczona była brama wjazdowa. Do dziś z tego zespołu zabudowań zachowały się:

- Dwór Starostów

Budynek został zbudowany na przełomie XVIII i XIX wieku. Na początku XX wieku dobudowano werandę i wschodnią dobudówkę. Jest to dom parterowy, prostokątny, z dachem czterospadowym krytym gontem z wysuniętym okapem. Pierwszą wzmiankę o dworze i browarze spotykamy w dokumencie z 1598 roku (przywileje dla dworu biskupa P. Myszkowskiego). Jak wskazują inwentarze, do dworu prowadziła brama od strony miasta. Sam budynek składał się z izby stołowej, kuchni, alkierza, komnaty (na parterze) oraz sali większej, dwóch izb i dwóch komnat. Obecnie budynek jest własnością nadleśnictwa.

- Zajazd (obecnie muzeum)

Budynek wybudowany w XIX wieku stanowił niegdyś całość z karczmą, którą rozebrano w latach trzydziestych. Budynek, który przetrwał do dziś wzniesiony został na planie prostokąta. Jest murowany, parterowy, o dachu pierwotnie krytym gontem, później blachą. Z frontu wejście osłania ganek na słupach. Wewnątrz mieści się Muzeum Regionalne PTTK.

- Kordegarda (kiedyś budynek dla pachołków)

Jedyną wzmiankę o tym budynku spotykamy w inwentarzach z 1732 roku. Czytamy w nim „Po prawej stronie jest kordegarda dla pachołków, podłogi z tarcic, komin od pieca czeluści na dach wywiedziony, w izbie piecyk z prostych kafli, ławy proste...” Budynek zachował się do czasów współczesnych. Jest to dom parterowy na planie prostokąta, murowany, otynkowany, o dachu czterospadowym, krytym czerwoną dachówką.

Dzwonnica przy kościele św. Józefa – prawdopodobnie zbudowana w 1803 roku. Oryginalne dzwony zawieszony w trzech otworach zrabowane zostały przez Niemców w 1943 roku. Zawieszony obecnie dzwon odlany został po 1945 roku.

Kapliczka z figurką „Chrystusa U Słupa” w ogrodzeniu kościoła parafialnego p.w. Św. Józefa. Wzniesiona została prawdopodobnie około 1803 roku wraz z budową dzwonnicy. Ludowa figura Chrystusa pochodzi z przełomu XVIII / XIX wieku.

Kościół św. Józefa - zbudowany w latach 1676 – 1679. Jest to budowla jednonawowa, orientowana, z prezbiterium zamkniętym półkoliście. Po obu stronach nawy znajdują się dobudówki: zakrystia i kaplica Miłosierdzia Bożego (dawna zakrystia). Do kościoła prowadzi wejście ozdobione zabytkowym portalem. Wnętrze świątyni zdoła dziesięć ołtarzy. Ołtarz główny o charakterze klasycystycznym pochodzący z lat 40. XIX wieku, w którym znajduje się zabytkowa XV-wieczna rzeźba Matki Bożej z Dzieciątkiem, zasłaniana barokowym XVIII-wiecznym wizerunkiem św. Józefa. W antependium (podstawę) ołtarza wprawiony jest kurdyban (bogato zdobiona, tłoczona w rozmaite wzory skóra wielbłądzia, preparowana w Kordobie w Hiszpanii), przywieziony do Muszyny przez oddziały uczestniczące w bitwie pod Wiedniem, dowodzone przez hetmana Jabłonowskiego. Na ołtarzu ustawione jest cenne, renesansowe (1600) tabernakulum w kształcie świątyni jerozolimskiej, ozdobione płaskorzeźbą Zwiastowania. Po obu stronach prezbiterium znajdują się dwa wczesnobarokowe ołtarze boczne, pochodzące prawdopodobnie z 1618 roku, zaś w prawym rogu mieści się XVIII-wieczny obraz św. Jana Chrzciciela na pustyni, w lewym malowidło (z tego samego okresu) przedstawiające śmierć św. Józefa. Obraz ten uważany był za słynący łaskami. Pozostałe ołtarze pochodzą z okresu późnego baroku i rokoka. Na szczególną uwagę zasługuje późnobarokowa, oryginalna chrzcielnica z końca XVII w., podtrzymywana przez dwa anioły. W kaplicy bocznej na ścianie, zawieszony są figurki św. Otylii i św. Jadwigi Śląskiej, pochodzące z około 1470 roku. Przywędrowały do Muszyny z katedry na Wawelu, wraz z rzeźbą Matki Bożej z ołtarza głównego.

Domy przy ul. Kościelnej – przy ulicy Kościelnej znajduje się 212 zabytkowych muszyńskich domów. Do rejestru zabytków wpisane są domy o numerach: 7, 18, 41, 46, 49, 51, 54, 55, 57, 59, 61, 75. W jednym z budynków (nr 7) kwaterowali prawdopodobnie konfederaci barscy. Zespół budynków mieszkalnych o zabudowie szeregowej, domy ustawione kalenicą równoległą do ulicy w jednej linii. Budynki parterowe w elewacji frontowej, bramy drewniane

z półkolistym nadprożem. Furtki we wrotach są wejściem do budynków. Dachy pokryte blachą i papą.

Dawne połemkowskie cerkwie greko-katolickie w miejscowościach: Andrzejówka, Milik, Dubne, Leluchów, Jastrzębik, Szczawnik, Złockie, Żegiestów, Wojkowa oraz najstarsza z XVII wieku w Powroźniku.

2.3. Środowisko przyrodnicze

3.3.1. Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Obszar Gminy Muszyna leży w obrębie centralnej części płaszczowiny magurskiej, będącej największą jednostką tektoniczną polskich Karpat zewnętrznych. Budują ją utwory nazywane fliszem karpackim czyli naprzemianległe warstwy piaskowców i łupków z wkładami margli. Osadziły się one na dnie morza w kredzie i paleogenie, następnie zostały wypiętrzone i sfałdowane. Główny zarys rzeźby terenu powstał w trzeciorzędzie. Po zakończeniu ruchów górotwórczych w miocenie, nastąpiły w pliocenie dwukrotnie okresy podnoszenia i denudacji czyli zrównania powierzchni. Z tego okresu pochodzi dzisiejszy układ grzbietów i dolin. Wypiętrzanie obszaru trwało przez cały plejstocen i trwa nadal. Cechą charakterystyczną tego obszaru jest młodość rzeźby będąca efektem wciąż zachodzących procesów modelujących powierzchnię Ziemi. Wśród nich dominują powierzchniowe ruchy masowe zachodzące z największą intensywnością w obszarach lejów źródłowych prowadząc w konsekwencji do rozcinania i obniżania głównych grzbietów.

3.3.2. Klimat i wody

Muszyna znajduje się w najniższym piętrze klimatycznym Beskidu Sądeckiego umiarkowanie ciepłym. Najcieplejszym miesiącem w roku jest lipiec, najchłodniejszym styczeń. Liczba dnia z pokrywą śnieżną waha się od 63 do 154 w roku. Częstym i niekorzystnym zjawiskiem w Beskidzie są wczesnojesienne i późnowiosenne przymrozki, potęgowane dodatkowo przez inwersję. Latem słońce świeci średnio przez 6,2 do 6,6 godziny na dobę, zimą przeciętnie ok. 2 godziny. Roczna suma opadów w osłoniętych dolinach wynosi 750-800 mm. Najbardziej deszczowym miesiącem jest lipiec, najmniej opadów przypada na okres zimy. Układ dolin wyznacza główne kierunki wiatrów z południa na północny-zachód. Większość z nich należy do ciepłych wiatrów typu fenowego, występujących najczęściej w okresie zimy i wiosny. Lokalną odmianą tego typu wiatru jest wiejący doliną Popradu wiatr ryterski.

Rzeki i potoki przepływające przez teren Muszyny charakteryzują się dużymi spadkami oraz dużymi wahaniami stanów wód. Budowa geologiczna oraz charakter zachodzących procesów geomorfologicznych powodują bogactwo występowania naturalnych wypływów w postaci innych źródeł, młak i wysięków. Ich gęstość sięga od 7 do 12 na km². Szczególnie cenne są zasoby wód mineralnych. Szacuje się że stanowią one ok. 20% zasobów wód mineralnych Polski. Mimo, iż brak tutaj większych jezior, to charakter osuwiskowy rzeźby sprzyja tworzeniu się licznych małych zbiorników wodnych znacznie podnoszących wartości retencyjne obszaru.

3.3.3. Fauna i flora

Stałymi mieszkańcami większych obszarów leśnych leżących na terenie gminy są wilk, ryś i żbik. Do mało widocznych, ale nierzadkich należą na tym terenie borsuk, kuna, dzik. Jelenie obserwowane w Paśmie Jaworzyny od dawna uważane są za szczególnie piękne i okazałe. Obok ssaków występują tu duże ptaki - głuszec, cietrzew, jarząbek, a także orzeł przedni. Na całym obszarze występuje największy z naszych dzięciołów - dzięcioł czarny. Bogato jest reprezentowana grupa ptaków śpiewających, których wielu przedstawicieli można spotkać w świetlistych lasach liściastych np. w rezerwacie Las Lipowy w Obrozyskach leżącym na terenie gminy Muszyna. Do oryginalnych gatunków należy krzyżodziób odwiedzający w okresie zimowym całymi chmurami górnoreglowe świerczyny. Na omawianym obszarze znajdziemy też szereg rzadkich i interesujących okazów owadów. Występuje tu związana ze starodrzewiami bukowymi nadobnica alpejska i wiele innych, dużych, leśnych chrząszczy. Znajdziemy tu także wiele gatunków motyli. W okolicy Szczawnika napotkać można osobniki niepyllaka mneomozyny, a na całym terenie żyją rusałki i wiele gatunków motyli nocnych. Na górskich łąkach występują coraz rzadsze pasikoniki łączyny i mniejsze od nich trajkotki przypominające szarańcze. Na terenie Beskidu Sądeckiego, w tym na terenie gminy Muszyna, występują prawie wszystkie gatunki krajowych gadów i płazów. Do najrzadszych należy wąż ekskulapa obserwowany np. w rejonie Żęgiestowa. Salamandra plamista i cztery gatunki traszek są pięknymi i charakterystycznymi mieszkańcami górskich i podgórskich rejonów Parku Krajobrazowego. Traszka karpacka jest gatunkiem, który występuje prawie wyłącznie w Karpatach i stanowi tzw. endemit karpacki. Kiedyś występowała tu bogata fauna ryb, obecnie mocno zubożała w wyniku katastrofalnego zanieczyszczenia wód Popradu. W niektórych odcinkach rzek i w czystych potokach żyją jeszcze: pstrąg, lipień, głowacz białopłetwy i chroniona strzebla potokowa. Tylko zupełnie czyste potoki zamieszkuje rak, niegdyś tak licznie tu występujący. Gatunkami lasotwórczymi są na tym terenie jodła, buk i świerk. Towarzyszą im modrzew europejski, jawor, brzoza gruczołkowata, olcha i jesion.

Największe powierzchnie zajmuje buczyna karpacka, w której obok buka duży udział ma jodła. Zachowały się też we fragmentach drzewostany liściaste z udziałem lipy (grądy) oraz lasy olchowe (łęgi) i zarośla wierzbowe. Muszyna położona jest na terenie Popradzkiego Parku Krajobrazowego, na którego obszarze wyznaczono rezerwat przyrody „Obrożyska”, powstały w 1919 roku, którego zadaniem jest ochrona 200-letnich drzew. Rezerwat jest także ostoją żbika, czarnego bociana oraz salamandry plamistej.

3.3. Turystyka

Tereny należące administracyjnie do gminy Muszyna przyciągają coraz liczniejsze rzesze turystów i kuracjuszy. Krajobraz bogatego w lasy Beskidu Sądeckiego, wyjątkowy mikroklimat i lecznicze szczawy są gwarantem udanego wypoczynku. W samej Muszynie nowe budynki sanatoryjne ulokowały się w szerokiej, otoczonej lesistymi wzgórzami dolinie Szczawnika. Dziś działają w Muszynie trzy nowo otwarte pijalnie: Antoni, Cechini oraz Milusia. W pijalni Cechini są ujęcia z dwóch odwiertów wykonanych po 2000 roku o szczególnie dużej zawartości wapnia: Stanisław (aż 657 mg/l) i Józef (331mg/l). Woda z pijalni Milusia jest szczególnie ceniona nie tylko z powodu dużej zawartość magnezu (368 mg/l), wapnia (320 mg/l) i sodu (397 mg/l), ale także z uwagi na zawartość znacznie rzadszego litu o działaniu antydepresyjnym.

Muszyna leży na małopolskim Szlaku Architektury Drewnianej - jest to jedyna tak duża inicjatywa w Europie ze względu na różnorodność i wielokulturowość zawartą w utworzonych dla każdego rejonu szlakach, trasach, regionach. Projekt ten to sposób na ocalenie przed zapomnieniem zabytków architektury dawnej wsi, głównie architektury - ale również kultury i sztuki ludowej. Wiele z zabytków, do których można zaliczyć kościoły, cerkwie, przydrożne kapliczki, domy, chałupy i dworki, drewniane zabudowania gospodarskie, karczmy i leśniczówki, pałacyki i skanseny, to obiekty, które zostały wpisane do międzynarodowego spisu zabytków UNESCO. Do szczególnie cennych obiektów zlokalizowanych na szlaku w rejonie Muszyny należą drewniane połemkowskie cerkwie w Andrzejówce, w Dubnych, Jastrzębiku, Leluchowie, Miliku, Powroźniku, Szczawniku, Wojkowej, Złockiem, a także dawna zabudowa mieszczańska, głównie z XIX w. ciągnąca się wzdłuż głównej ulicy Muszyny.

Niewątpliwą atrakcją Muszyny jest zlokalizowana na terenie Lasu Lipowego Obrożyska – jedynego takiego w polskich Karpatach (na stokach góry Mikowej 638 m n.p.m.) ścieżka przyrodnicza zaczynająca się ok. 2 km od stacji kolejowej. Wycieczka do tego świetlistego lasu jest niezwykłym przeżyciem, zwłaszcza w porze kwitnienia lip.

Kolejną atrakcją turystyczną jest Mofeta - szczelina w skorupie ziemskiej, z której wydziela się dwutlenek węgla. Unikatowe zjawisko można obserwować ze specjalnie wykonanego w zeszłym roku mostku nad korytem bagnistego potoku Złockiego, k. Muszyny. Efektowne, bulgoczące bąble wydobywają się nieustannie z rdzawożółtego błota, wydając syczące odgłosy.

Do najpopularniejszych szlaków turystycznych okolic Muszyny należą:

- Szlak zielony: Muszyna - Złockie – Jaworzyna. Początek trasy - ul. Kity Muzeum PTTK. Długość: 8.8 km; różnica wzniesień 664 m; czas przejścia: tam 4 godz., powrót 3 godziny. Atrakcje na trasie: cerkiewka dawniej greckokatolicka z 1872 roku w Złockiem, obecnie kościół rzymskokatolicki. Latem szczyt i stoki Jaworzyny (1114 m) porośnięte obficie owocującymi krzewami borówki czarnej. Pod szczytem Jaworzyny schronisko PTTK, Muzeum Komisji Turystyki Górskiej i dyżurka GOPR. Wrócić do Muszyny można przez Runek i Pustą Wielką lub przez Krynicę szlakiem zielonym lub czerwonym.
- Szlak Muszyna - Pusta Wielka - Bacówka nad Wierchomlą. Szlak do Jaworzynki żółty następnie niebieski. Długość 14,7 km, różnica wzniesień 611 m, czas przejścia tam 4,5 godziny, powrót tą samą drogą 4 godziny. Początek trasy - ulica Kity Muzeum PTTK, dalej szlak żółty biegnie przez Szczawnik z ciekawą cerkiewką z 1848 roku, we wsi ogólnie dostępne źródło wody mineralnej. Ze szczytu Pustej Wielkiej (1061 m), porośniętej czarną borówką i obfitującej jesienią w grzyby, wspaniała panorama na Beskidy i Tatry Wysokie. W leżącej na trasie Pusta Wielka - Runek Bacówce im J. Nowaka możliwość przenocowania i zamówienia posiłku. Wrócić do Muszyny możemy drogą (5 km) nad potokiem Szczawnik do wsi o tej samej nazwie. Z Pustej Wielkiej istnieje kilka zejść - do Żegiestowa Wsi i Żegiestowa Zdroju (szlaki niebieski, żółty i czarny) oraz do Wierchomli Małej (czarny). Powrót do Muszyny PKS lub PKP.
- Muszyna - Wojkowa - Muszynka: szlak żółty. Długość 21,2 km różnica wzniesień 380 m, czas przejścia tam 6,5 godziny, powrót 7 godzin. Trasa trudna i mało atrakcyjna widokowo. Wyjście ul. Kity Muzeum PTTK, a następnie ul. Ogrodową na Malnik (726 m). Trasa chętnie odwiedzana przez grzybiarzy. Warto odwiedzenia na tej wycieczce: cerkiewka w Wojkowej z 1782 roku, i okopy konfederatów barskich w Muszynce. Powrót PKS z Muszynki przez Tylicz do Krynicy.

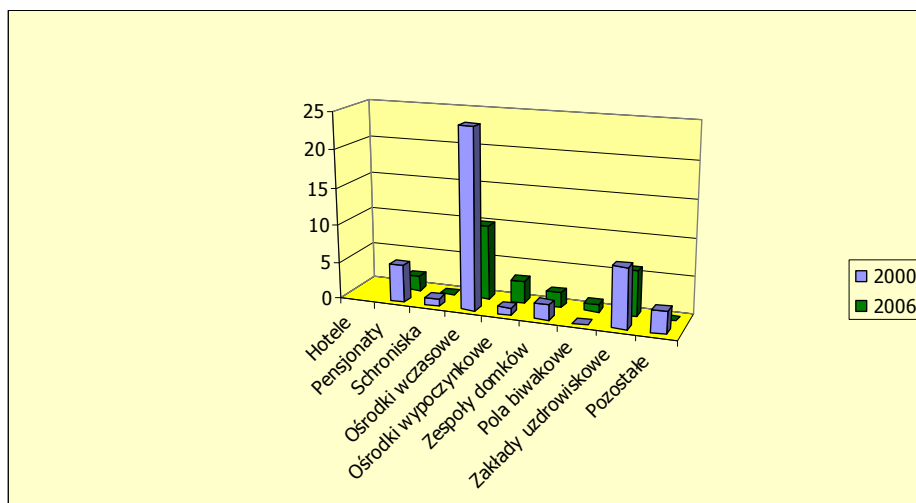
- Muszyna - Dubne - Zimne - Leluchów: szlak żółty do Dubnego (904 m) i niebieskim w prawo przez Zimne (814 m) i Kraczonik (934 m) do Leluchowa. Długość szlaku 10,8 km, czas przejścia tam 4,5 godziny, powrót 4,5 godziny. Trasa do połączenia szlaków jak w Muszyna - Wojkowa - Muszynka, następnie przez lasy Zimnego i Kraczonika do nadgranicznej wsi Leluchów. W centrum wsi stoi cerkiew z 1861 roku. Z Leluchowa do Muszyny wrócić możemy PKS, PKP lub pieszo 7 km, drogą nad Popradem.
- Żegiestów Wieś - Pusta Wielka - szlak czarny. Długość 8,5 km, różnica wzniesień 631 m, czas przejścia: tam 3 godziny, powrót 2,40min. Początek trasy na stacji PKP, drogą przez wieś 2,2 km, następnie polami i lasem na Pustą Wielką (1061 m). Wszystkie trasy z Żegiestowa chętnie odwiedzane latem przez zbieraczy borówki czarnej, jesienią przez grzybiarzy. Więcej informacji o Pustej patrz trasa Muszyna - Pusta Wielka Bacówka nad Wierchomlą (trasa II).
- Żegiestów Wieś - Pusta Wielka: szlak żółty. Długość trasy 6,4 km, różnica wzniesień 631 m, czas przejścia: tam 3 godziny, powrót 2,3 godz. Początek trasy na stacji PKP we wsi. Droga na długości 1,8 km prowadzi przez wieś. Następnie lasem na łąki podszczytowe. Możliwości zejścia jak w opisie trasy nr II (Muszyna - Pusta Wielka Bacówka nad Wierchomlą).
- Żegiestów Zdrój - Pusta Wielka: szlak niebieski. Długość trasy 7,8 km, różnica wzniesień 611 m, czas przejścia: tam 2,5 godz., powrót 2 godz. Początek trasy przy stacji Żegiestów Zdrój, a następnie przez park koło „Domu Zdrojowego” i źródła wody mineralnej „Anny” i „Antoniego”. Trasa atrakcyjna widokowo o różnej skali trudności. Z Pustej Wielkiej powrót do Żegiestowa lub zejście do Muszyny jak w trasie nr II (Muszyna - Pusta Wielka - Bacówka nad Wierchomlą).
- Powroźnik - Szalone - Góra Parkowa - Krynica: szlak niebieski. Długość 9,5 km, różnica wzniesień 564 m, czas przejścia: tam 3 godz., z powrotem 3,5 godz. Wejście z Powroźnika przy przystanku PKS, polami a następnie na Kotę (770 m), Szalone (832 m) na Górę Parkową w Krynicy (741 m). Z wieży widokowej na Parkowej panorama Beskidu Sądeckiego. Do Krynicy schodzimy ścieżkami spacerowymi, możemy zjechać kolejką.
- Powroźnik - Dubne - Leluchów: szlak niebieski. Długość 11,8 km, różnica wzniesień 848 m, czas przejścia: tam 4 godz., powrót 4,25 min. Wyjście z Powroźnika z okolic przystanku PKS przez Kidałki (800 m) i Dubne (904 m), dalej jak w trasie nr IV (Muszyna - Dubne - Zimne - Leluchów). Można żółtym szlakiem zejść do Muszyny lub przez Zimne, Kraczonik zejść do Leluchowa.

Na terenie Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna stopniowo rozwija się infrastruktura narciarska. Do największych ośrodków należą:

- stacja w Złockiem zlokalizowana przy OWW TAMEL udostępniająca wyciąg orczykowy na oświetlonym stoku długości ok. 360 m. Ośrodek w swojej ofercie ma także wypożyczalnię sprzętu narciarskiego, indywidualne lekcje nauki jazdy;
- Wyciąg orczykowy długości około 200 m w Żegiestowie zlokalizowany w pobliżu DW Zosieńka;
- wyciąg orczykowy w Powroźniku o długości około 600 m. Stok oświetlony, ubijany ratrakami, na terenie ośrodka znajduje się wypożyczalnia i przechowalnia nart, szkoła narciarska.

Istnieją także dalsze plany rozwijania infrastruktury narciarskiej, w tym m.in. projekt Dwie Doliny Muszyna – Wierchomla z planem połączenia jeszcze w grudniu 2007 roku ośrodka narciarskiego w Wierchomli z doliną Szczawnika, co da ogromny impuls do rozwijania infrastruktury turystycznej w Muszynie. W planie także rozszerzenie projektu o kolejne muszyńskie doliny i w konsekwencji spięcie siedmiu miejscowości (Wierchomla, Szczawnik, Jasieńczyk, Czarny Potok, Słotwiny, Roztoka, Łosie) systemem wyciągów krzeselkowych i orczykowych, tak aby bez zdejmowania nart możliwe było przemieszczanie się pomiędzy wszystkimi wymienionymi miejscowościami. Projekt zakłada budowę 9 do 12 nowych wyciągów.

Wykres 1 Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w gminie Muszyna w 2000 i 2006 roku

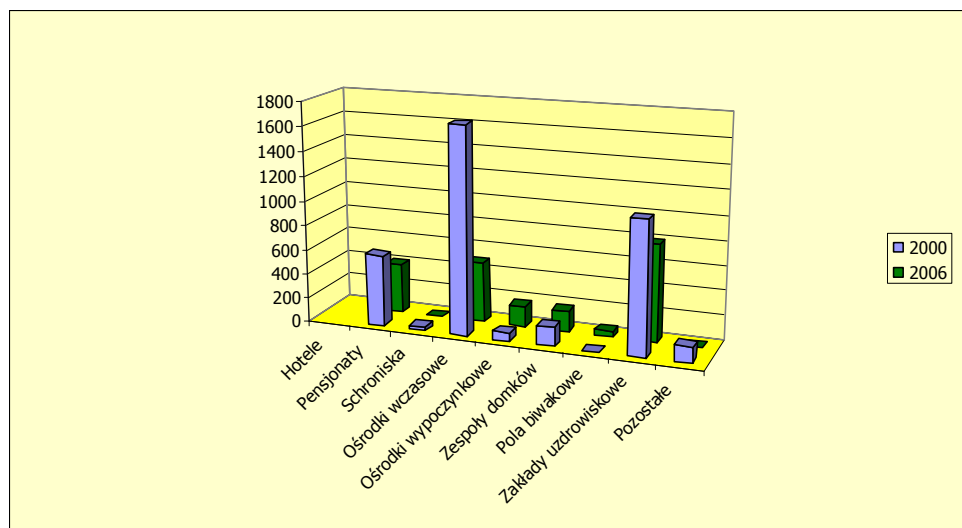
Źródło: Bank Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

Na wykresach przedstawiono dane dotyczące bazy noclegowej i liczby miejsc noclegowych w Muszynie. W ciągu ostatnich sześciu lat bardzo wyraźnie zmniejszyła się baza noclegowa na terenie gminy, jednak należy podkreślić, iż w powyższym zestawieniu nie odnotowano

danych dotyczących kwater prywatnych, które w tym czasie notowały tendencje rozwojową. Pomimo wyraźnego spadku liczby obiektów i miejsc noclegowych nadal najliczniej reprezentowane są ośrodki wczasowe i miejsca w zakładach uzdrawiskowych. Tendencja spadkowa najprawdopodobniej wynika ze zmian wprowadzonych w kontraktowaniu środków na leczenie sanatoryjne.

Wykres 2 Liczba miejsc noclegowych na terenie Miasta i Gminy Muszyny w latach 2000 i 2006

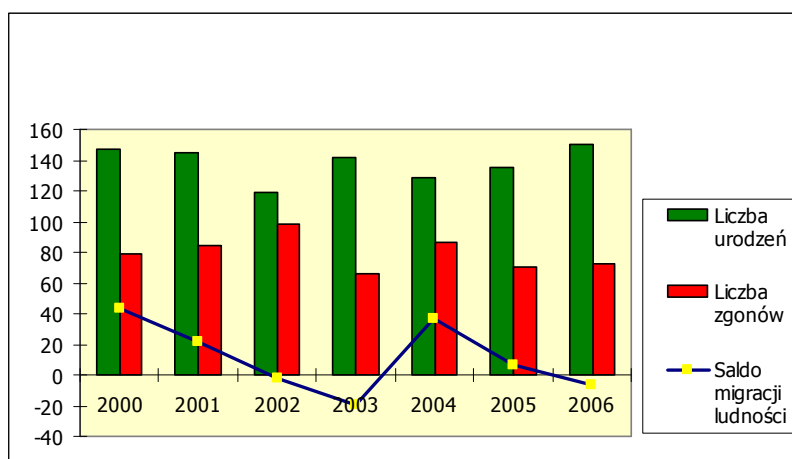

Źródło: Bank Danych Regionalnych (WWW.stat.gov.pl)

3.4. Ludność

Gminę Muszyna zamieszkuje 11 226 osób (zgodnie z danymi za 2006 rok) co stanowi około 5,69% mieszkańców powiatu nowosądeckiego i 0,34% województwa małopolskiego. Gęstość zaludnienia w gminie wynosi 79 osób na km² w gminie i 208 osób na km² w mieście. W ostatnich latach nieznacznie wzrosła liczba urodzeń i spadła liczba zgonów. W ostatnich latach Muszyna odnotowuje ujemne saldo migracji, co może mieć związek z nasilającym się ruchem okresowych migracji zagranicznych.

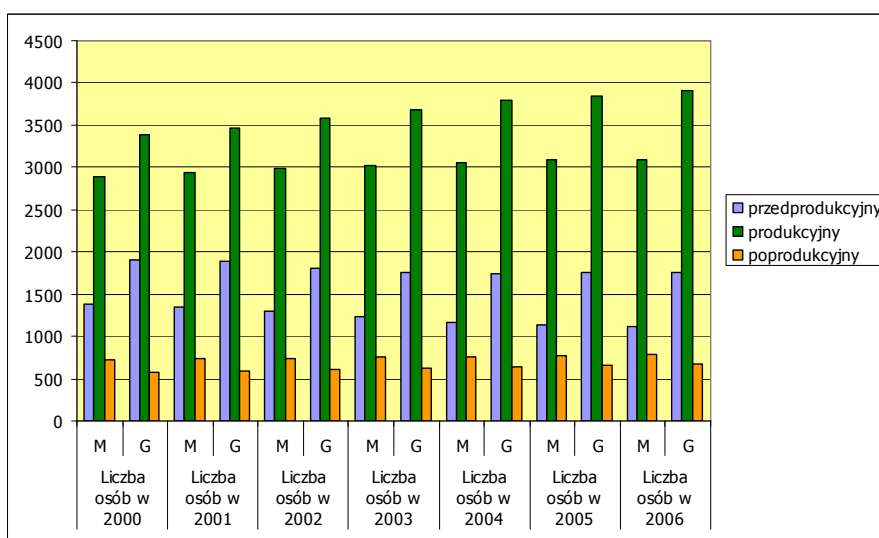
Wykres 3 Ruch naturalny i migracje w Mieście i Gminie Muszyna w latach 2000 i 2006

Źródło: Bank Danych Regionalnych (WWW.stat.gov.pl)

Analizując wiek mieszkańców należy zauważyć, iż najwięcej osób zamieszkałych na terenie gminy to osoby w wieku produkcyjnym (mężczyźni pomiędzy 18. a 64. rokiem życia, kobiety pomiędzy 18. a 59. rokiem życia) i w grupie tej obserwujemy tendencję wzrostową. Spada liczba osób w wieku poprodukcyjnym, zaś ludność w wieku przedprodukcyjnym – czyli do 18 roku życia, pozostaje w ostatnich latach na zbliżonym poziomie.

Wykres 4 Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym w Mieście i Gminie Muszyna w latach 2000-2006

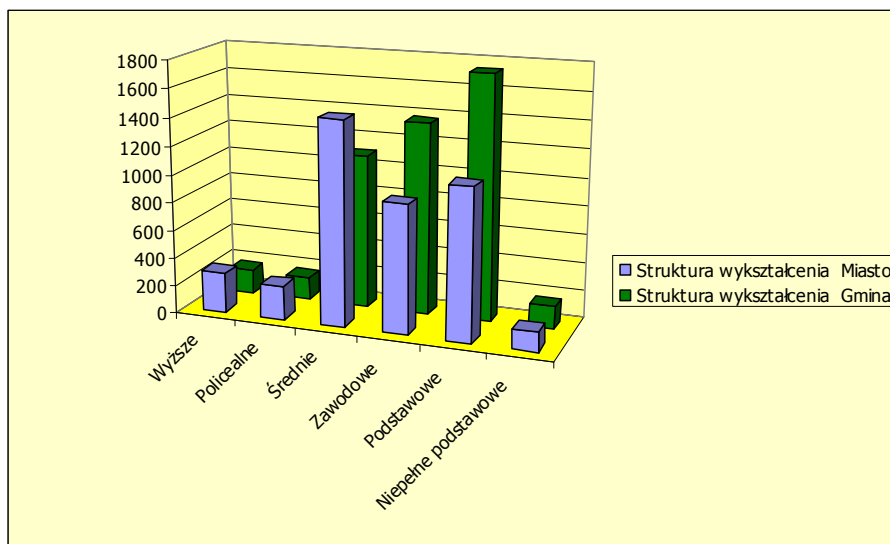

Źródło: Bank Danych Regionalnych (WWW.stat.gov.pl)

Odnosząc się do struktury wykształcenia na terenie Muszyny dają się zauważyć różnice pomiędzy miastem a gminą - w mieście dominują osoby z wykształceniem średnim, zaś kolejną grupą stanowią mieszkańcy z wykształceniem podstawowym. Na terenie gminy najwięcej osób legitymuje się wykształceniem podstawowym, a w dalszej kolejności znajduje się grupa osób z wykształceniem zawodowym. Różnica pomiędzy Miastem i Gminą widoczna

jest także w grupie osób z wykształceniem wyższym, których więcej zamieszkuje obszar miasta. Poniższy wykres obrazuje strukturę wykształcenia w mieście i gminie Muszyna w 2002 roku.

Wykres 5 Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia w gminie Muszyna w 2002 roku

Źródło: Bank Danych Regionalnych (WWW.stat.gov.pl)

Ludność miasta Muszyna stanowi około 44% całej ludności zamieszkującej obszar całej gminy. Od 2000 roku zauważyć można tendencję zwiększania się liczby mieszkańców terenu gminy z 5 864 osób w 2000 roku, do 6 337 w 2006 roku. W mieście widoczna jest niewielka tendencja spadkowa z 5 013 w 2000 roku, do 4 989 w 2006. Szczegółowe dane zostały zamieszczone w poniższej tabeli.

Tabela 1 Ludność według płci w gminie Muszyna w latach 2000-2006 (wg faktycznego miejsca zamieszkania)

Struktura ludności	2000		2001		2002		2003		2004		2005		2006	
	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M
Miasto	2591	2422	2625	2405	2617	2412	2604	2408	2583	2392	2586	2396	2597	2392
Gmina	2928	2936	2976	2973	2997	2993	3022	3038	3086	3088	3147	3116	3179	3158
Razem	10 877		10 979		11 019		11 072		11 149		11 245		11 326	

Źródło: Bank Danych Regionalnych (WWW.stat.gov.pl)

Historycznie ludność Muszyny stanowiła mieszankę w przeważającej części ludności polskiej, łemkowskiej i żydowskiej. Zgodnie z danymi z Spisu Powszechnego z 2002 roku pochodzenie inne niż polskie deklarowało 9 osób na 10 981 uwzględnionych w spisie.

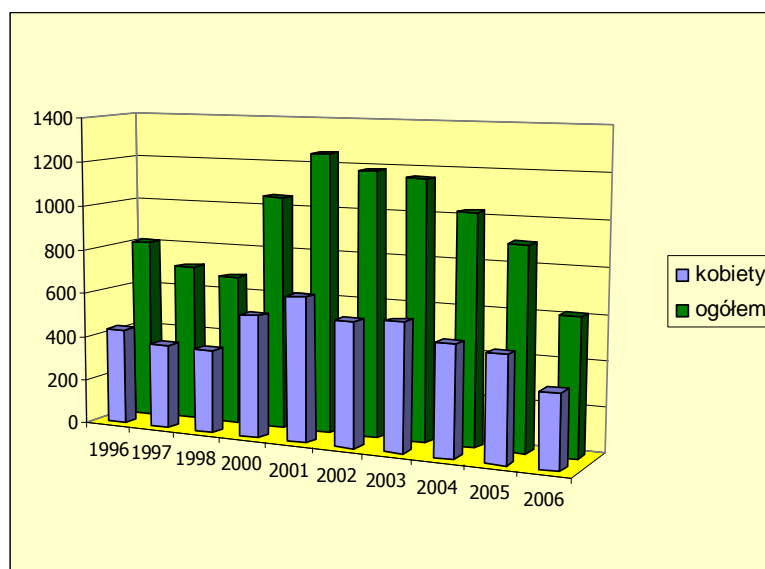
Tabela 2 Ludność według deklarowanej narodowości w gminie Muszyna w 2002 roku

Pochodzenie etniczne		
Lp.	Pochodzenie	Liczba osób deklarujących dane pochodzenie
1	polskie	10 972
2	niepolska	9

Źródło: Podstawowe informacje ze spisów powszechnych 2002, gmina miejsko-wiejska Muszyna, Urząd Statystyczny w Krakowie

3.5. Rynek pracy

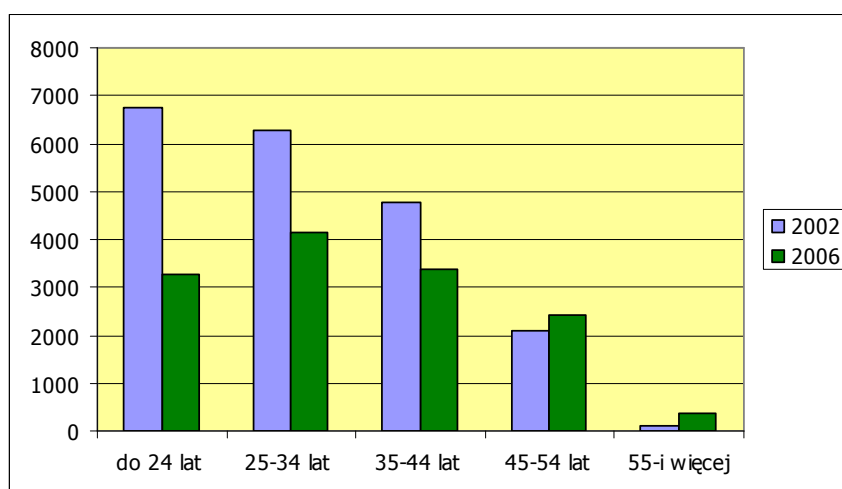
W ostatnich latach zarówno w powiecie nowosądeckim, jak i analizując dane z poszczególnych gmin można zauważyć systematyczny spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych. W powiecie na koniec grudnia 2005 roku w rejestrze urzędu zarejestrowanych było 16 854 osoby, w tym 1 762 z prawem do zasiłku, z czego 899 osób zameldowanych było na terenie gminy Muszyna. Z rejestru zdecydowanie częściej odchodzili mężczyźni, zaś spadek w większym stopniu dotyczył bezrobotnych z kategorii osób poprzednio pracujących. Bezrobotne kobiety z terenu gminy stanowią 4,92% bezrobotnych kobiet w powiecie nowosądeckim. Zważywszy na rozkład mieszkańców pomiędzy miastem i gminą można stwierdzić, iż nie występują większe dysproporcje pomiędzy liczbą osób bezrobotnych na obszarach miejskich i wiejskich Muszyny. Nie występują także specjalne różnice w zależności od płci osób bezrobotnych. Od roku 2005 notuje się systematyczny i znaczący spadek liczby osób pozostających bez pracy.

Wykres 6 Bezrobocie rejestrowane w Gminie Muszyna

Źródło: Bank Danych Regionalnych (WWW.stat.gov.pl)

Zmianie natomiast uległa struktura wieku osób bezrobotnych w okresie 2002 do 2006 roku. W 2002 roku najwięcej osób bezrobotnych stanowili zarejestrowani z grupy do 24 lat, zaś w 2006 roku najliczniejszą grupą jest grupa wiekowa 25-34 lat, co może sugerować, iż trwale bezrobotne pozostają dalej te same osoby. Zwiększyła się także grupa osób bezrobotnych powyżej 55 roku życia. Tendencje obrazuje poniższy wykres.

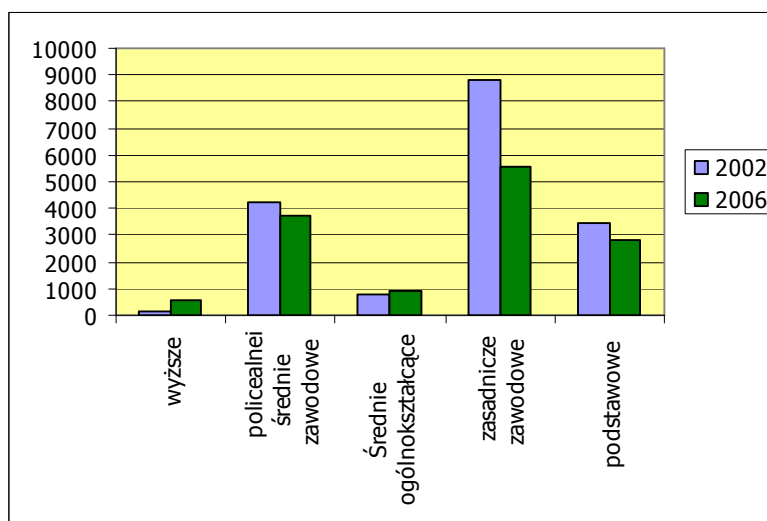
Wykres 7 Struktura wieku osób bezrobotnych w 2002 i 2006 roku

Źródło: Bank Danych Regionalnych (WWW.stat.gov.pl)

W latach 2002 - 2006 nie odnotowuje się zmian w strukturze wykształcenia osób bezrobotnych. Największą grupę stanowią w dalszym ciągu osoby z wykształceniem zawodowym, kolejną osoby z wykształceniem średnim zawodowym. Niepokojącą tendencją jest wzrost osób zarejestrowanych jako bezrobotne legitymujących się wykształceniem wyższym.

Wykres 8 Struktura wykształcenia osób bezrobotnych w latach 2002 i 2006

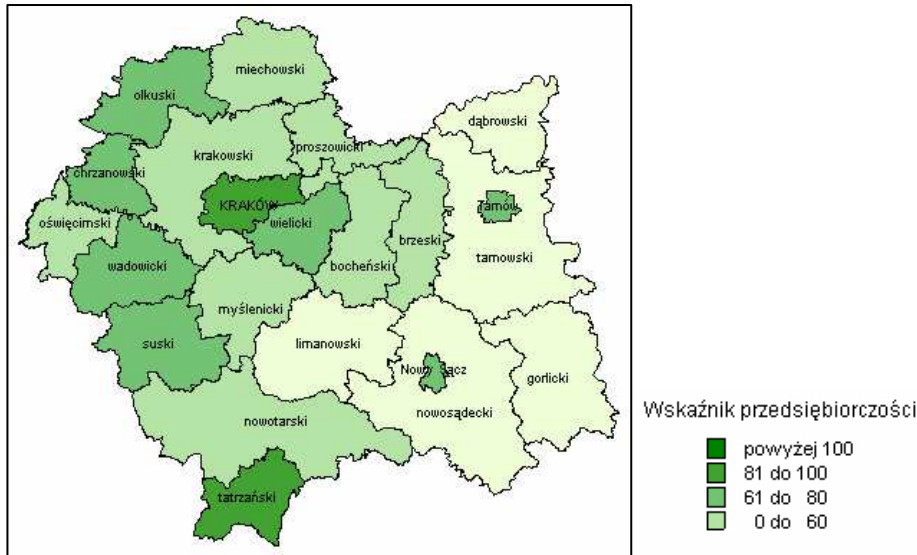

Źródło: Bank Danych Regionalnych (WWW.stat.gov.pl)

3.6. Działalność gospodarcza

Powiat nowosądecki, na terenie którego leży gmina Muszyna, charakteryzuje się średnią aktywnością gospodarczą na tle całego województwa małopolskiego - liczoną według liczby zarejestrowanych firm na 1 000 mieszkańców. Sytuację powiatu obrazuje poniższy rysunek.

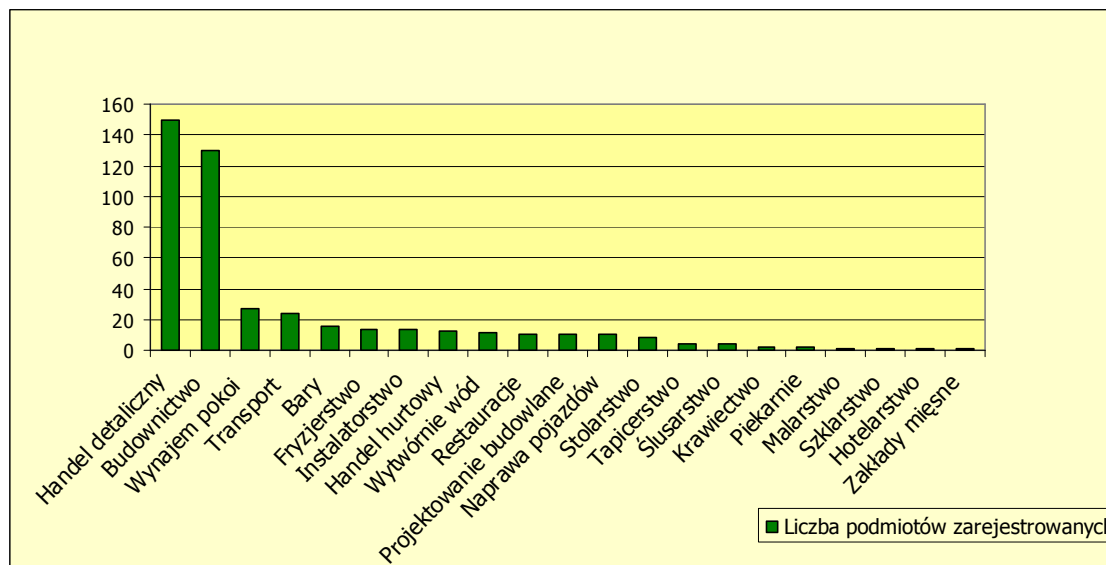
Rysunek 4 Wskaźnik przedsiębiorczości w powiecie nowosądeckim

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego / projekt Małopolska 2015

Na koniec roku 2006 na terenie miasta i gminy Muszyna zarejestrowanych było 725 podmiotów gospodarki narodowej w tym 690 sektora prywatnego. W samym mieście zarejestrowanych było 401 podmiotów, w tym 382 sektora prywatnego. Głównymi pracodawcami na terenie gminy są firmy handlowe i zakłady budowlane. Struktura branż została przedstawiona na poniższym wykresie.

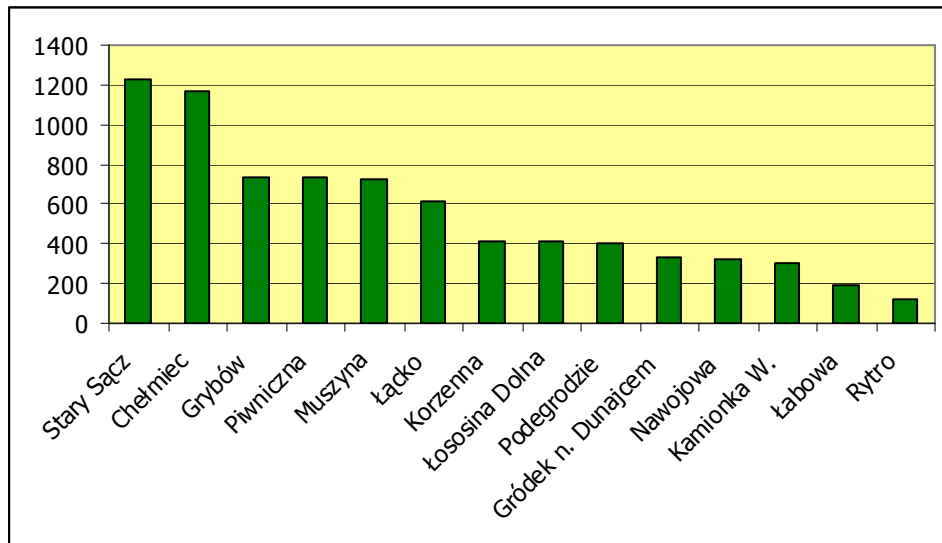
Wykres 9 Liczba podmiotów zarejestrowanych

Źródło: Bank Danych Regionalnych (WWW.stat.gov.pl)

Gmina Muszyna jest piątym co do wielkości terenem lokowania się podmiotów gospodarczych w powiecie nowosądeckim, co przedstawiono na poniższym wykresie.

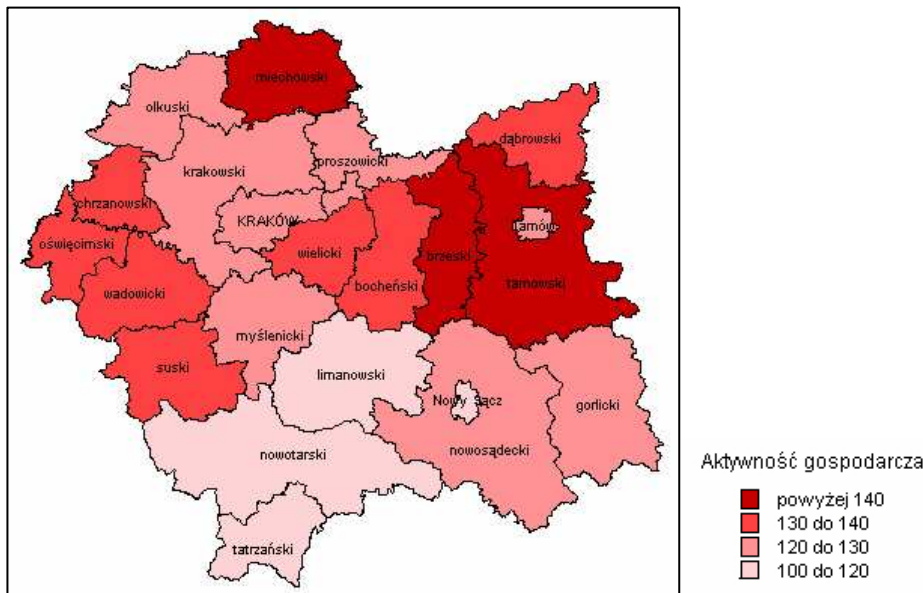
Wykres 10 Podmioty zarejestrowane w gminach powiatu nowosądeckiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Rocznika Statystycznego województwa małopolskiego 2006

Należy zaznaczyć, iż dynamika przyrostu firm w całym powiecie nowosądeckim należy do umiarkowanych i sytuacja ta nie zmienia się także w odniesieniu do firm rejestrowanych na terenie gminy Muszyna, co obrazuje poniższy rysunek.

Rysunek 5 Aktywność gospodarcza w powiecie nowosądeckim

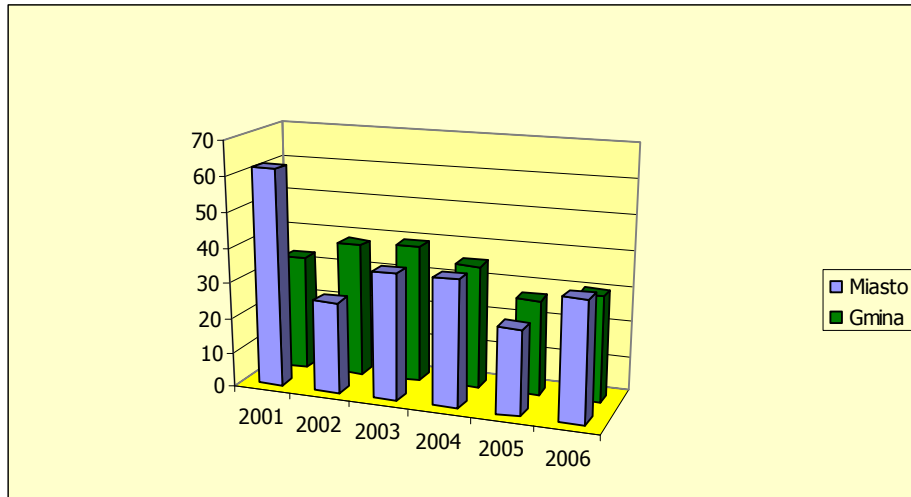

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego / projekt Małopolska 2015

Korzystną tendencją, z punktu widzenia rozwoju gospodarczego gminy, jest stopniowo spadająca liczba podmiotów wyrejestrowywanych, co przedstawiono na wykresie nr 11.

Zmianie ulega także wewnątrzgminne zróżnicowanie w tym zakresie - w latach 2002 do 2005 więcej firm likwidowanych było na terenie gminy, w 2006 roku więcej firm zostało wyrejestrowanych w mieście.

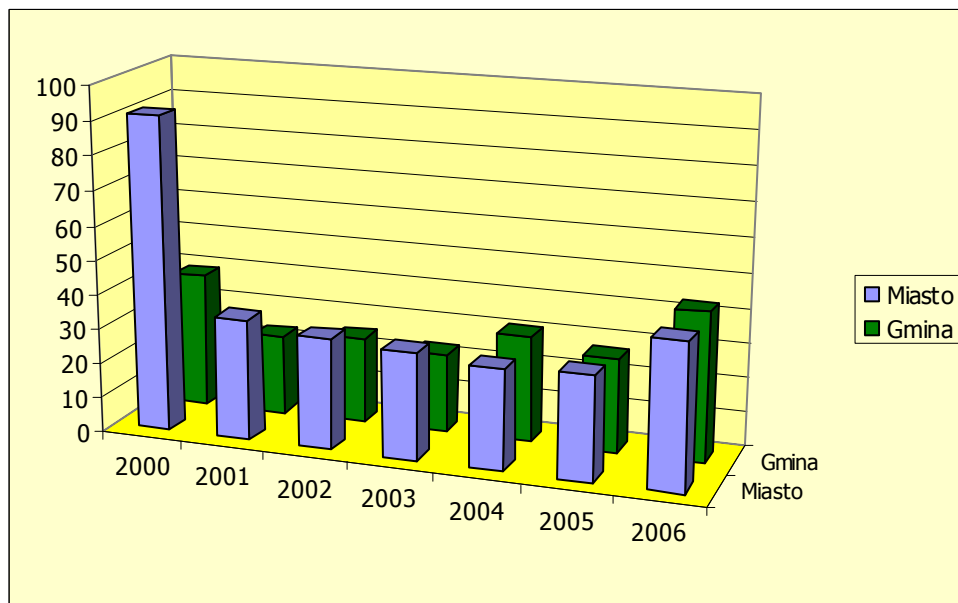
Wykres 11 Podmioty wyrejestrowane z systemu REGON w gminie Muszyna w latach 1995 - 2006

Źródło: Obliczenia WUS na podstawie rejestru KRUPGN-REGON

Stopniowo wzrasta także liczba noworejestrowanych podmiotów – po ogromnej aktywności w 2000 roku zanotowano znaczący spadek zainteresowania zakładaniem działalności gospodarczej, który został przełamany dopiero w roku 2005 – tendencję tą obrazuje poniższy wykres.

Wykres 12 Podmioty zarejestrowane z systemu REGON w gminie Muszyna w latach 2000 - 2006

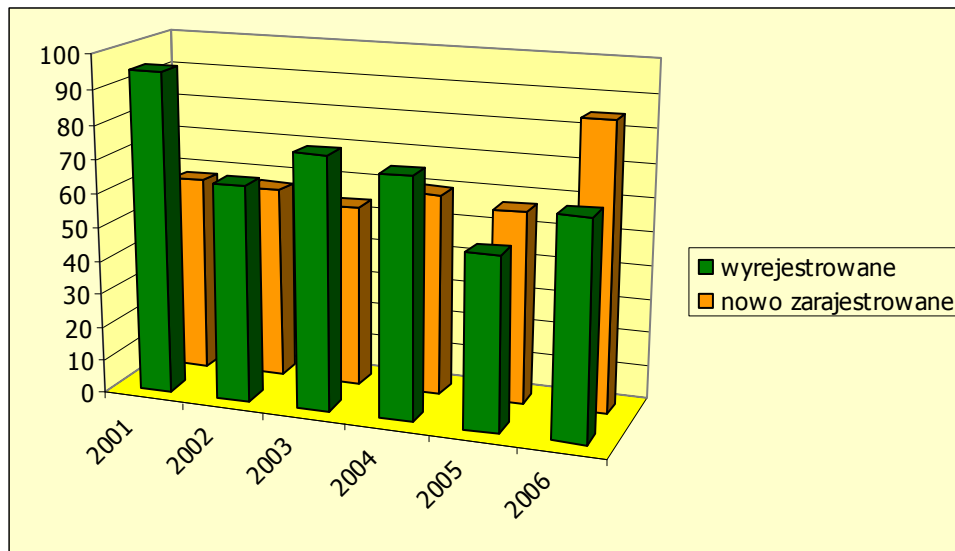

Źródło: Obliczenia WUS na podstawie rejestru KRUPGN-REGON

Na poniższym wykresie przedstawiono stosunek liczby przedsiębiorstw nowozarejestrowanych w mieście i gminie Muszyna do liczby firm wyrejestrowanych. Zauważyć można odwracającą się tendencję z likwidowania firm na korzyść tworzenia nowych podmiotów.

Wykres 13 Stosunek przedsiębiorstw nowozarejestrowanych do wyrejestrowanych w Mieście i Gminie Muszyna w latach 2001-2006

Źródło: Obliczenia WUS na podstawie rejestru KRUPGN-REGON

3.7. Zagospodarowanie przestrzenne oraz rolnictwo

Miasto i Gmina Uzdrawiskowa Muszyna ma charakter zdecydowanie turystyczno-uzdrawiskowy. Rolnictwo i hodowla stanowią tutaj działalność niszową. W skład Gminy Muszyna wchodzi trzy uzdrowiska: Muszyna, Złockie, Żegiestów co determinuje zagospodarowanie przestrzenne tego obszaru. Także górski, nieurodzajny rodzaj gleb na terenie Miasta i Gminy przyczynia się do ukształtowania turystycznej, nierolniczej funkcji obszaru. Gleby na tym terenie wykazują ścisły związek z budową geologiczną podłoża i rzeźbą terenu. Zaliczane są do gleb górskich, wytworzonych na zwietrzelinie skał fliszowych oraz aluwiach. Przestrzennie dominują gleby pochodzenia fliszowego. Są to w przewadze gleby brunatne – na stokach wyżej położonych – kwaśne i wylugowane, a na stokach niżej położonych, głównie w obrębie pogórzy – kwaśne, gliniasto-ilaste, o lepiej wykształconym profilu glebowym. Przeważają gleby mało urozmaicone, silnie szkieletowe, o niskiej wartości produkcyjnej, zaliczane do V i VI klasy bonitacyjnej. Za to z racji właściwości infiltracyjno-retencyjnych – o najwyższych walorach hydrologicznych, głównie w zakresie odnawialnych wód głębinowych.

Gleby urodzajniejsze, tj. IV klasy, z enklawami klasy III, zaliczane do 11-go, lokalnie 8-go kompleksu rolniczej przydatności, występują miejscami w dolinie Popradu i Muszynki oraz na stokach pogórzy. Są to przeważnie mady i gleby pylaste.

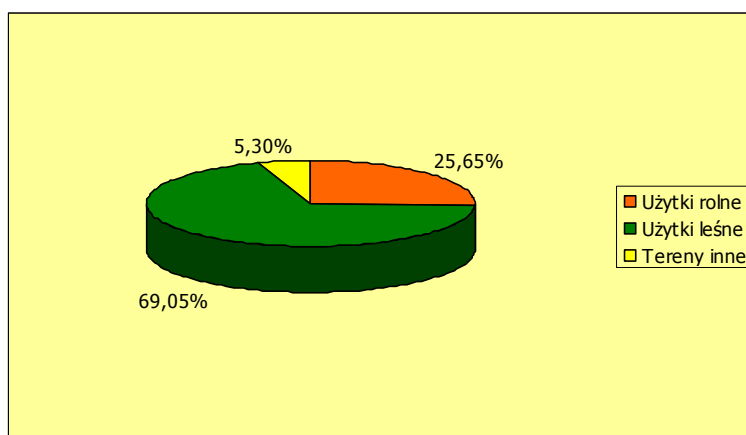
Największy powierzchniowo obszar Muszyny stanowią lasy, które zajmują ogółem 8 078 ha, co stanowi 69% obszaru miasta i gminy, w tym 65% obszaru gminy i 47% obszaru miasta. Są to w znacznej części lasy zbliżone do naturalnych. Wskazuje na to ich skład gatunkowy. Wiele obszarów leśnych zasługuje na objęcie ochroną zachowawczą, ze względu na występujące starodrzewie, zgodnie z siedliskami, 100 do 150-letnie jodłowo-bukowe. Obszary o stosunkowo dobrze zachowanej szacie leśnej i łąkowej oraz odznaczające się atrakcyjnym krajobrazem obejmują znaczące fragmenty lasów na stokach Dubnego i Zimnego oraz w dolinie potoku Zimnego – łącznie z rezerwatem Hajnik, w dolinie Szczawnika – łącznie z rezerwatem Żebracze i uroczyskiem pod Runkiem na stokach Żegiestowa Zdroju, na zboczach doliny Muszynki i Borsuczej, na stokach Góry Mikowej – z rezerwatem Obrozyska, na stokach Wapieńczyka i Garbów oraz uroczyska Sucha Góra i Kurczyn. Poniżej przedstawiono strukturę użytkowania gruntów na terenie gminy Muszyna oraz procentowy podział poszczególnych grup gruntów w ogólnej powierzchni gminy.

Tabela 3 Struktura użytkowania gruntów w gminie

Rodzaje gruntów	Powierzchnia ewidencyjna [ha]
Powierzchnia gruntów - ogółem	11 698
Użytki rolne	3 000
Użytki leśne	8 078
Tereny inne	620

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG U Muszyna

Wykres 14 Procentowy udział grup gruntów w ogólnej powierzchni gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG U Muszyna

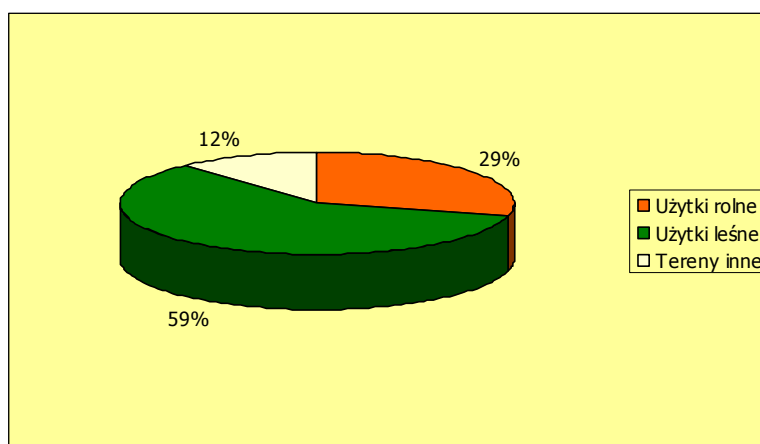
Pod względem struktury użytkowania gruntów teren zajmowany przez miasto Muszyna jest bardzo specyficzny, nawet jak na ukształtowanie terenu zróżnicowanej małopolski. Podobnie jak w całości gminy użytki leśne stanowią w mieście 59% ogólnej powierzchni, co nie jest często spotykane na terenach miejskich. Poniżej przedstawiono pełną strukturę użytkowania gruntów w mieście oraz wykres z procentowym podziałem poszczególnych grup gruntów w stosunku do całkowitej powierzchni.

Tabela 4 Struktura użytkowania gruntów w mieście

Rodzaje gruntów	Powierzchnia ewidencyjna [ha]	Udział w ogólnej powierzchni [%]
Powierzchnia gruntów - ogółem	2 442	100%
Użytki rolne	705	28,87%
Użytki leśne	1 452	59,46%
Tereny inne	285	11,67%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG U Muszyna

Wykres 15 Procentowy udział grup gruntów w ogólnej powierzchni miasta

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG U Muszyna

W poniższej tabeli przedstawiono strukturę własności gruntów na terenie gminy Muszyna. Należy zauważyć, iż w gminie zmniejszyła się liczba gruntów należących do Skarbu Państwa przekazanych w użytkowanie wieczyste z 1 761 ha w 2000 roku, do zaledwie 58 ha w 2006 roku. Zmniejszyła się także wielkość gruntów należących do spółdzielni działających na terenie gminy z 23 ha do 8 ha.

Tabela 5 Struktura własności gruntów na terenie gminy 2000 i 2006

Grupy rejestrowe	Powierzchnia w ha	
	2000	2006
Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	4967	5002
Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	1761	58
Grunty Spółek Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych, i innych państwowych osób prawnych	0	1707
Grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w wieczyste użytkowanie	1143	1081
Grunty gmin i związków międzygminnych przekazanych w wieczyste użytkowanie	17	17
Grunty gminne i innych osób prawnych, których założycielami są organizacje gminne	0	0
Grunty osób fizycznych	3206	3238
Grunty spółdzielni	23	8
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	43	55
Grunty wspólnot gruntowych	2	0
Grunty powiatowe i związków powiatowych przekazanych w użytkowanie wieczyste	0	0
Grunty powiatowe i zw powiatowych z wyłączeniem przekazanych w użytkowanie wieczyste	60	51
Grunty województw z wyłączeniem przekazanych w użytkowanie wieczyste	14	17
Grunty województw przekazanych w użytkowanie wieczyste	0	0
Grunty spółek prawa handlowego i innych nie wymienionych	462	419
Razem powierzchnia geodezyjna	11803	11701

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG U Muszyna

W mieście nie notuje się radykalnych zmian w strukturze gruntów od roku 2000 do 2006 z wyjątkiem gruntów Skarbu Państwa przekazanych w użytkowanie wieczyste z 12 ha do 41 oraz zwiększenia się powierzchni użytkowanych przez osoby fizyczne. Szczegółowe informacje zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 6 Struktura własności gruntów na terenie miasta 2000 i 2006

Grupy rejestrowe	Pow w ha	
	2000	2006
Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	1313	1250
Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	12	41
Grunty Spółek Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych, i innych państwowych osób prawnych	1	0
Grunty gmin i związki międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w wieczyste użytkowanie	172	175
Grunty gmin i związków międzygminnych przekazanych w wieczyste użytkowanie	9	6
Grunty gminne i innych osób prawnych, których założycielami są organizacje gminne	0	0
Grunty osób fizycznych	898	927
Grunty spółdzielni	1	3
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	19	20
Grunty wspólnot gruntowych	0	0
Grunty powiatowe i związków powiatowych przekazanych w użytkowanie wieczyste	0	0
Grunty powiatowe i związków powiatowych z wyłączeniem przekazanych w użytkowanie wieczyste	0	9
Grunty województw z wyłączeniem przekazanych w użytkowanie wieczyste	13	8
Grunty województw przekazanych w użytkowanie wieczyste	0	0
Grunty spółek prawa handlowego i innych nie wymienionych	4	3
Razem powierzchnia geodezyjna	2396	2443

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG U Muszyna

Niewątpliwa atrakcją Muszyny są tereny chronione występujące na terenie gminy. Są to:

- Rezerwat „Las Lipowy Obrożyska”, znajdujący się praktycznie w centrum miasta. Jest to jedyny naturalny las lipowy w Europie. Jego najcenniejsze fragmenty zostały objęte ochroną już po pierwszej wojnie światowej. Obecna jego powierzchnia to 100,38 ha. Drzewostan ten uważany jest za relikwyt polodowcowego optimum klimatycznego okresu atlantyckiego (około 4000-2000 lat p.n.e.).
- Rezerwat „Hajnik”, 16,63 ha, chroni fragment Puszczy Karpackiej, jego osobliwością jest naturalnego pochodzenia fragment czystego drzewostanu jodłowego w wieku 130 – 180 lat.

- Rezerwat „Żebracze” 44,64 ha obejmuje zespoły buczyny karpackiej, kwaśne buczyny i jaworzyny górskie. Dodatkowymi atrakcjami rezerwatu są liczne wychodnie skalne.

Hodowla zwierząt nie jest działalnością dominującą w gminie Muszyna. Zgodnie z danymi statystycznymi zwierzętami najczęściej hodowanymi w gminie jest drób, króliki, owce i bydło, jednak w porównaniu do innych gmin województwa małopolskiego nie można uznać tych wielkości za znaczne. Szczegółowe dane zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela 7 Struktura hodowli

Wyszczególnienie	Liczba sztuk
bydło	1 147
trzoda chlewna	222
owce	606
konie	196
kozy	100
króliki	808
drób	7 165

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG U Muszyna

W gminie Muszyna funkcjonuje 20 gospodarstw ekologicznych, których działalność koncentruje się w głównej mierze na hodowli bydła i owiec oraz działalności agroturystycznej.

3.8. Edukacja

3.9.1. Szkoły

Na terenie Miasta i Gminy Muszyna działają następujące placówki oświatowe:

- Zespół Szkół Ogólnokształcących 33-370 Muszyna, Rynek 13.

Struktura: Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Kurierów Sądeckich, Gimnazjum, Szkoła Podstawowa Filia w Leluchowie, Przedszkole Muszyna, ul. Piłsudskiego, Liceum Ogólnokształcące;

- Zespół Szkolno-Przedszkolny 33-370 Muszyna, Złockie 69.

Struktura: Szkoła Podstawowa, Gimnazjum, Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, Zasadnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Nowym Sączu - Oddział w Złockiem, Szkoła Podstawowa Filialna (klasy od 1 do 3) w Andrzejówce, Szkoła Podstawowa Filialna (klasy od 1 do 3) w Jastrzębiku, Szkoła Podstawowa Filialna (klasy od 1 do 3) w Miliku, Przedszkole w Szczawniku, Przedszkole w Złockiem;

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Powroźniku.

Struktura: Szkoła Podstawowa w Powroźniku, Gimnazjum, Szkoła Podstawowa Filialna (klasy od 0 do 1) w Wojkowej, Przedszkole w Powroźniku;

- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Żegiestowie.

Struktura: Szkoła Podstawowa w Żegiestowie, Przedszkole w Żegiestowie.

- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Pawła II 33-370 Muszyna, ul. Kościuszki 54.
- Policealne Studium Administracji i Zarządzania Muszyna.
- Policealne Studium Informatyki Muszyna.
- Zespół Szkół: Zasadnicza Szkoła Rolnicza, Liceum Zawodowe Profil gospodarstwo domowe, agroturystyka.

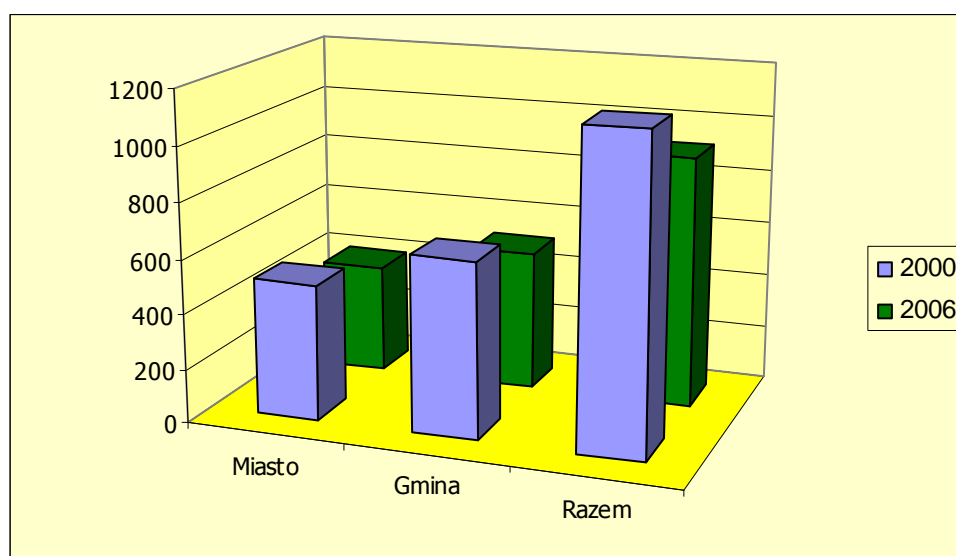
Zgodnie z danymi przedstawionymi w poniższej tabeli oraz na wykresie zauważyć można nieznacznie spadającą liczbę uczniów w szkołach podstawowych. Na przestrzeni lat 2000 - 2006 zlikwidowano łącznie 12 oddziałów.

Tabela 8 Szkoły Podstawowe na terenie Miasta i Gminy dane na koniec 2000 i 2006 roku

	Liczba szkół		Ilość uczniów		Ilość oddziałów	
	2000	2006	2000	2006	2000	2006
Miasto	2	2	499	402	22	19
Gmina	8	8	642	516	36	27
Razem	10	10	1141	918	58	46

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG U Muszyna

Wykres 16 Liczba uczniów w Szkołach Podstawowych na terenie Miasta i Gminy Muszyna w latach 2000 i 2006

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG U Muszyna

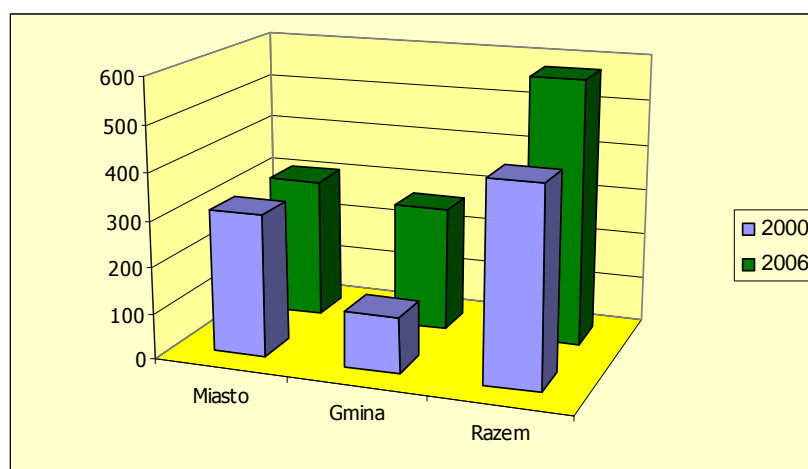
Liczba uczniów gimnazjów w mieście utrzymuje się na zbliżonym poziomie, natomiast na terenie gminy liczba ta od 2000 roku powiększyła się dwukrotnie.

Tabela 9 Gimnazja na terenie Miasta i Gminy dane na koniec 2000 i 2006 roku

Gimnazja na terenie Miasta i Gminy dane na koniec 2000 i 2006 roku						
	Liczba gimnazjów		Ilość uczniów		Ilość oddziałów	
	2000	2006	2000	2006	2000	2006
Miasto	1	1	309	307	12	10
Gmina	1	2	121	270	4	10
Razem	2	3	430	577	16	20

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG U Muszyna

Wykres 17 Uczniowie w Gimnazjach na terenie Miasta i Gminy Muszyna w latach 2000 i 2006

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG U Muszyna

3.9.2. Biblioteki

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Uzdrawiskowej w Muszynie wykonuje swoje statutowe zadania przy pomocy sieci bibliotek, w skład których wchodzi: Centrala z siedzibą w Muszynie, Filia dla Dzieci i Młodzieży w Muszynie, Filia w Powroźniku, Filia w Żegiestowie. Do podstawowych zadań Biblioteki należy:

- Dostarczanie wiedzy ogólnej za pośrednictwem zgromadzonych zbiorów;
- Upowszechnianie czytelnictwa książek i czasopism przez odpowiednią działalność propagandową;
- Wspomaganie w kształceniu ogólnym i zawodowym;
- Kształtowanie kultury społeczeństwa przez rozpowszechnianie przekazów artystycznych oraz kontakt z instytucjami i organizacjami kulturalnymi.

Stan księgozbioru na 31 grudnia 2002 roku szacowano na 71 017 woluminów we wszystkich placówkach. Zgodnie ze statystykami za 2002 rok liczba czytelników zarejestrowanych

ogółem wynosiła 2 980, liczba odwiedzin w wypożyczalniach i czytelnich oszacowana została na 32 601. W 2002 roku wypożyczono 56 220 książek i czasopism, zaś w czytelnich udostępniono 10 282 pozycji oraz udzielono 3 675 informacji bibliotecznych. Aktywność biblioteki nie sprowadza się jedynie do działalności związanej z propagowaniem czytelnictwa. W „Małej Galerii” w głównej siedzibie biblioteki organizowane są wystawy malarzy, rzeźbiarzy, fotografów - amatorów i profesjonalistów z Muszyny, Krynicy oraz ze Słowacji. Biblioteka jest siedzibą Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych, Koła w Muszynie, współpracuje z Młodzieżowym Domem Kultury w Starej Lubovni, pośredniczy w organizowaniu wystaw twórczości dzieci z OPP w galeriach tej miejscowości. W czytelnicy Centrali w Muszynie organizowane są zebrania Towarzystwa Miłośników Ziemi Muszyńskiej i kolegium redakcyjnego Almanachu Muszyny, tutaj spotyka się także młodzież z Klubu Wyszehradzkiego.

3.9. Kultura i sport

Na terenie gminy Muszyna działają liczne organizacje, których zadaniem jest propagowanie działalności kulturalnej wśród dzieci i młodzieży. Należą do nich:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Muszynie;
- kapele ludowe („Tercdecyma” - zespół wokально-instrumentalny, Zespół Ludowy „Muszyniacy”, „Muszyńska Dolina” - dziecięcy zespół ludowy);
- młodzieżowe zespoły muzyczne („Sopor”, „Pryzmat”, „Tu-Tam”);
- dziecięca grupa teatralna „Figielek”;
- dziecięcy zespół muzyczny „Niebieskie Dzwoneczki”;
- dziecięca grupa ze Szkoły nr 2. „Fantazja”;
- szkołka muzyczna (klarnet, saksofon, akordeon, keyboard).

Organizowane są także cykliczne imprezy w tym m.in.:

- Styczeń - Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy, Jasełka, kolędowanie;
- Luty – „Walentynki”;
- Marzec – „Dzień wagarowicza”;
- Maj - Piknik majowy, majówki na Baszcie;
- Czerwiec – „Dzień Dziecka”, „Noc Świętojańska”;
- Lipiec - Festyny nad Popradem (w każdą niedzielę);
- Sierpień – „Święto Wód Mineralnych”;
- Wrzesień – „Jesień Popradzka”;
- Grudzień – Mikołaj.

W poniższej tabeli przedstawiono kluby sportowe wraz z zakresem ich działalności. Dyscypliny najliczniej reprezentowane to piłka nożna, piłka koszykowa oraz piłka siatkowa, w której Muszyna odnosi największe sukcesy - Siatkarki MKS „Muszynianka” Muszyna uczestniczą w rozgrywkach Serii A o Mistrzostwo Polski.

Tabela 10 Kluby Sportowe I Towarzystwa Kultury Fizycznej Działające Na Terenie Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna

Nazwa	Opis	Ilość członków
Klub Modelarski „ZEFIREK” Muszyna	3 sekcje: balonowa, modelarska, lotniowa.	73
Miejsko – Gminne Ludowe Zespoły Sportowe Ludowe Zespoły Sportowe we wsiach: Milik, Szczawnik, Złockie, Powroźnik, Żegiestów, Jastrzębik, Andrzejówka	4 sekcje: piłki nożnej, tenisa stołowego, koszykówki, szachy.	164
Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej „OGNISKO POPRAD”, Muszyna	2 sekcje: gry rekreacyjne, gry zespołowe, tenis.	46
Uczniowski Klub Modelarski „ORION” przy Ognisku Pracy Pozaszkolnej, Muszyna	5 sekcji: modelarstwa lotniczego (młodziki, juniorzy), modelarstwa kosmicznego, modelarstwa redukcyjnego, modelarstwa zdalnie sterowanego i na uwięzi.	78
Międzyszkolny Klub Sportowy „MUSZYNIANKA”, Muszyna	1 sekcja: piłka siatkowa (młodziczki, juniorki, seniorki/).	110
Ludowy Klub Sportowy „POPRADEK”, Muszyna	1 sekcja: piłka nożna (seniorzy - V liga, juniorzy - liga okręgowa, trampkarze starsi- liga okręgowa, trampkarze młodszy - liga okręgowa).	115
Uczniowski Klub Sportowy „KOMETA” przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Muszynie		
Uczniowski Klub Sportowy przy Gimnazjum „GÓRAL” w Muszynie		
Uczniowski Klub Sportowy „MUSZYNIANKA” przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Muszynie	2 sekcje: siatkówka, koszykówka.	30
Uczniowski Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej w Powroźniku	3 sekcje: piłka nożna, piłka ręczna, hokej na lodzie.	45
Uczniowski Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej w Jastrzębiku	2 sekcje: tenis stołowy, narciarstwo biegowe.	35
Uczniowski Klub Sportowy przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Złockiem	3 sekcje: narciarstwo biegowe, piłka siatkowa, piłka ręczna.	60
Uczniowski Klub Sportowy przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Żegiestowie	2 sekcje: tenis, piłka nożna.	20
Uczniowski Klub Sportowy przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Muszynie	3 sekcje: kajakarstwo, piłka ręczna, piłka siatkowa.	30
Muszyński Klub Narciarski		
Stowarzyszenie Sportu Dzieci i Młodzieży „SOKÓŁ”		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMIG U Muszyna

3.10. Infrastruktura techniczna i mieszkaniowa

3.11.1. Komunikacja

Pomimo usytuowania Miasta i Gminy Muszyna na pograniczu Małopolski i przy granicy polsko-słowackiej komunikacja z gminą jest stosunkowo dobra. Dojazd do Muszyny możliwy jest drogą wojewódzką 971 od strony Krynicy oraz od strony Piwnicznej. Od głównych arterii komunikacyjnych odchodzą drogi powiatowe prowadzące ruch lokalny i podstawowy międzynarodowy ruch tranzytowy do drogowego przejścia granicznego w Leluchowie. Siecią uzupełniającą jest struktura dróg i ulic gminnych w podstawowej swojej masie o zadowalającym stanie technicznym, jednakże wymagającym uzupełnienia w peryferyjnych rejonach osadniczych.

Równoległym korytarzem transportowym o znaczącym wpływie na funkcjonowanie gminy, ale o znikomym wpływie na komunikację wewnątrzgminną, jest linia kolejowa Tarnów - Leluchów wykorzystywana obecnie głównie do prowadzenia znaczącego tranzytowego międzynarodowego ruchu towarowego. Linią o znikomym znaczeniu jest lokalne odgałęzienie prowadzące z Muszyny do Krynicy obsługujące wygasający dalekobieżny ruch osobowy. Do niedawna ważną rolę odgrywało funkcjonujące tu graniczne przejście drogowe i kolejowe.

Wszystkie jednostki osadnicze obsługiwane są przez profesjonalną komunikację autobusową, zarówno publiczną, jak i prywatną kursującą z wystarczającą częstotliwością uzależnioną od obciążenia linii.

3.11.2. Mieszkalnictwo

Zgodnie z danymi zawartymi w spisie powszechnym przeprowadzonym w 2002 roku na terenie gminy Muszyna zanotowano 1 637 gospodarstw domowych, zaś w mieście Muszyna 1 523. Zgodnie z danymi za rok 2005 zamieszczonymi w „Roczniku Statystycznym województwa małopolskiego 2006” liczba mieszkań na terenie gminy szacowana jest na 3 014, w tym na terenie miasta na 1 528. Średnia liczba izb w mieszkaniach została oszacowana na 4,12 w gminie i 4,02 w mieście, zaś średnia liczba osób zamieszkałych w jednym mieszkaniu została oszacowana na 3,73 w gminie i 3,26 w mieście Muszyna.

Tabela 11 Liczba mieszkań komunalnych w gminie Muszyna wg. stanu na 2002 rok

Miasto	Gmina
21	4

Źródło: Bank Danych Regionalnych (WWW.stat.gov.pl)

3.11.3. Wodociągi i kanalizacja

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna na terenie miasta i gminy jest systematycznie rozbudowywana. Obecnie 98% mieszkańców na terenie gminy zaopatrywanych jest w wodę z wodociągu, w tym 47% z sieci miejskiej administrowanej przez PGK Muszyna, a 50% z sieci lokalnej. Komunalna sieć wodociągowa występuje w Muszynie, Złockiem, Szczawniku, Powroźniku i Żegiestowie. W części jest to sieć przestarzała i niewydolna, wymagająca pilnej modernizacji.

Z kolei do komunalnej sieci kanalizacyjnej podłączonych jest ok. 90% mieszkań, a 10% do urządzenia lokalnego.

Komunalna sieć kanalizacyjna obejmuje Muszynę, Złockie, Szczawnik, Powroźnik, Żegiestów.

Na terenie gminy funkcjonują dla jej potrzeb trzy oczyszczalnie ścieków:

- Oczyszczalnia w Muszynie obsługująca Muszynę, Złockie, Szczawnik, Powroźnik, Jastrzębik oraz Wojkową;
- Oczyszczalnia w Żegiestowie;
- Oczyszczalnia w Andrzejówce dla Andrzejówki i Milika.

Docelowo przewiduje się powstanie oczyszczalni w Leluchowie jako wspólnego przedsięwzięcia ze stroną słowacką. Z kolei w Dubnem rozważane jest zastosowanie wyłącznie rozwiązań indywidualnych.

Szczególnie intensywnie rozbudowywano sieć kanalizacyjną na terenach wiejskich. Postęp w tej dziedzinie – zarówno jeżeli chodzi o zwiększenie długości sieci, jak i liczbę podłączeń do budynków obrazuje poniższe zestawienie.

Tabela 12 Sieć kanalizacyjna w roku 2000 i 2006

Miasto / Gmina	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)		Podłączenia do budynków (szt.)		Ścieki odprowadzone (dam ³)	
	2000	2006	2000	2006	2000	2006
Miasto	24,6	29,3	687	742	218,6	180,6
Gmina	15,9	34,1	614	935	176,2	182,5
Razem	40,5	63,4	1301	1677	394,8	363,1

Źródło: Bank Danych Regionalnych (WWW.stat.gov.pl)

W nieco mniejszym tempie rozwijana była w ostatnim okresie sieć wodociągowa. Postępy w jej rozbudowie obrazuje poniższe zestawienie.

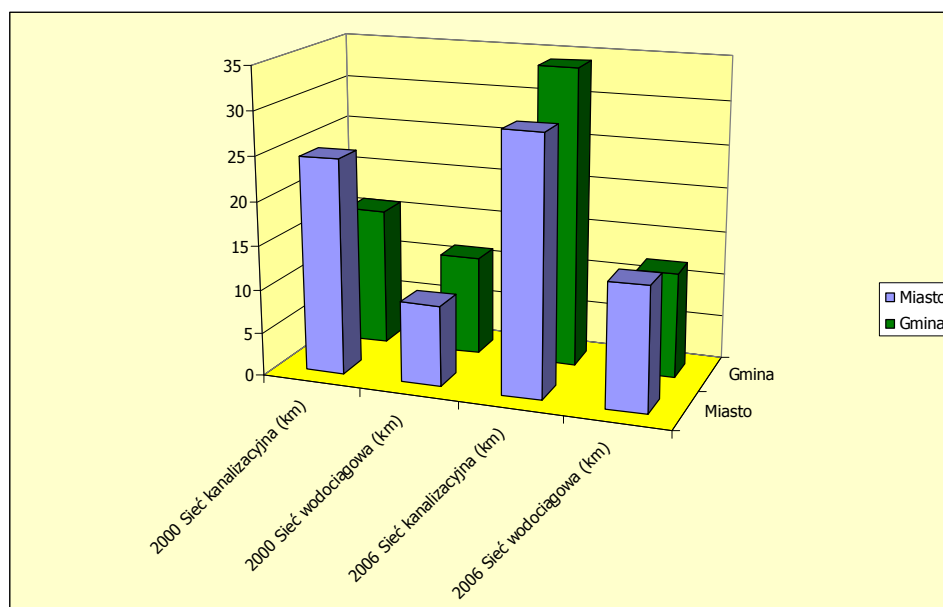
Tabela 13 Sieć wodociągowa w roku 2000 i 2006

Miasto / Gmina	Długość czynnej sieci wodociągowej (km)		Podłączenia do budynków (szt.)		Woda dostarczona (dam ³)	
	2000	2006	2000	2006	2000	2006
Miasto	9,2	14,1	603	613	91,7	96,7
Gmina	11,3	12,0	360	389	50,1	43,7
Razem	20,5	26,1	963	1002	141,7	140,4

Źródło: Bank Danych Regionalnych (WWW.stat.gov.pl)

Na poniższym wykresie zobrazowano stosunek długości sieci wodociągowej do sieci kanalizacyjnej na terenie miasta i gminy. W 2000 roku sieć kanalizacyjna w mieście była dłuższa od sieci na terenie gminy. W 2006 roku tendencja ta uległa odwróceniu dzięki systematycznemu prowadzeniu inwestycji kanalizacyjnych na terenie gminy. Nieco inaczej tendencje te przedstawiają się w przypadku sieci wodociągowej. Inwestycje w tym zakresie prowadzone były szczególnie intensywnie na obszarze miasta i w roku 2006 roku długość sieci wodociągowej w gminie znacznie przekracza długość sieci gminnej.

Wykres 18 Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Mieście i Gminie Muszyna w latach 2000 i 2006

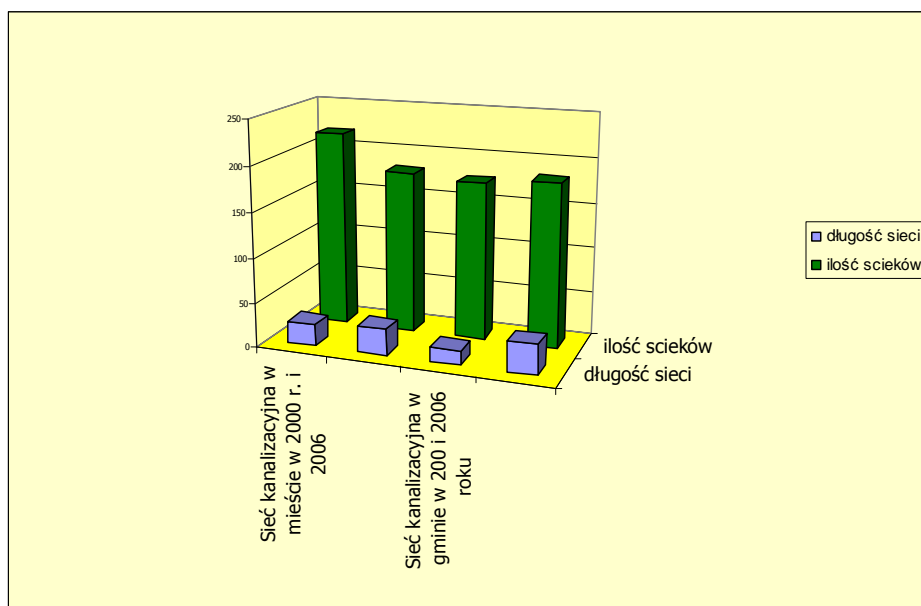
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG U Muszyna

O ile rozbudowa sieci wodociągowej w ostatnich latach jest właściwie nieznacząca, o tyle rozbudowa sieci kanalizacyjnej, szczególnie na obszarze wiejskim, ja znacząca. Długość sieci w tym okresie na terenie gminy uległa podwojeniu. W tym kontekście może dziwić korelacja pomiędzy rozbudową sieci, a relatywnym zmniejszeniem się ilości odprowadzanych ścieków.

Wydaje się, iż można wskazać co najmniej kilka powodów wystąpienia takiego zjawiska. Po pierwsze wydaje się, iż obecnie prowadzona statystyka jest zdecydowanie bardziej rzetelna niż miało to miejsce jeszcze kilka lat temu. Po drugie spadek ilości ścieków (szczególnie na terenach miejskich) nierozdzielnie wiąże się ze zmniejszeniem liczby turystów i kuracjuszy odwiedzających Uzdrawisko. Trzeci powód to zdecydowana racjonalizacja zużycia wody do zabiegów w zakresie hydroterapii, a co za tym idzie mniejszy zrzut zużytej wody przez obiekty sanatoryjne. Ocenia się, iż kilka lat temu na jednego pacjenta w czasie zabiegu zużywano 1 200 litrów wody, a dziś zużywa się ok. 200 litrów. Kolejny powód – raczej czysto statystyczny i wynikający ze wzrostu cen usług komunalnych - związany jest z przejściem przez obiekty wczasowe i sanatoryjne z ryczałtowego rozliczania się za zrzut ścieków, na rozliczanie w oparciu o liczniki, a co za tym idzie faktyczną ilość ścieków wprowadzonych do sieci.

Stosunek sieci kanalizacyjnej w kilometrach do ilości odprowadzonych ścieków w mieście i gminie zobrazowano na poniższym wykresie.

Wykres 19 Stosunek długość sieci kanalizacyjnej w km do ilości odprowadzonych ścieków w Mieście i Gminie Muszyna w latach 2000 i 2006

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG U Muszyna

W poniższej tabeli przedstawiono stosunek ścieków wytworzonych do ścieków odprowadzonych do sieci kanalizacyjnej na terenie miasta i gminy Muszyna.

Tabela 14 Stosunek ścieków wytworzonych do ścieków odprowadzanych do sieci kanalizacyjnej na terenie miasta i gminy w roku 2000 i 2006

Miasto / Gmina	Ścieki wytworzone		Ścieki odprowadzane do sieci kanalizacyjnej	
	2000	2006	2000	2006
Miasto	bd	349 000	bd	341 100
Gmina	bd	53 800	bd	41 800
Razem:	bd	402 000	bd	382 900

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMIG U Muszyna

Jak zostało wspomniane powyżej na terenie gminy funkcjonują dwie oczyszczalnie ścieków w Muszynie i Żegiestowie. W poniższej tabeli przedstawiono dane z 2006 roku dotyczące ilości ścieków oczyszczanych w obiektach funkcjonujących na terenie miasta i gminy Muszyna.

Tabela 15 Oczyszczalnie ścieków komunalnych w gminie Muszyna w 2006 roku

Funkcjonujące oczyszczalnie ścieków na terenie miasta i gminy	
Nazwa	Ilość oczyszczanych ścieków (w dam ³)
Oczyszczalnia biologiczna (lokalizacja: obszar miasta)	181
Z podwyższonym usuwaniem biogenów (lokalizacja: obszar gminy)	182

Źródło: Bank Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

3.11.4. Zgazyfikowanie

Sieć gazowa w Mieście i Gminie Muszyna stopniowo się rozwija. Od roku 2000 do 2005 wzrosła zarówno długość gazowej sieci rozdzielczej jak i liczba podłączeń.

Tabela 16 Sieć gazowa w Mieście i Gminie Muszyna w latach 2000 i 2005

Lp.	Miasto / Gmina	Długość gazowej sieci rozdzielczej [mb]		Liczba podłączeń	
		2000	2005	2000	2005
1	Miasto	40,7	40,9	957	1026
2	Gmina	6,2	6,2	257	274
3	Razem:	46,9	47,1	1214	1300

Źródło: Bank Danych Regionalnych (www.stat.gov.pl)

3.11.5. Gospodarka odpadami komunalnymi

Na terenie gminy znajduje się jedno składowisko odpadów komunalnych w miejscowości Andrzejówka. Pojemność całkowita wysypiska wynosi 20 800 m³, zaś pojemność czynna - 8 300 m³. Ilość odpadów komunalnych składowanych rocznie na wysypisku wynosi ok. 1 160 ton, a innych odpadów 112 ton. Zgodnie z programem gospodarki odpadami w

województwie małopolskim przewidziana jest realizacja składowiska odpadów komunalnych dla rejonu powiatu nowosądeckiego w Nowym Sączu. Na terenie Muszyny przewiduje się uruchomienie kompostowni odpadów biodegradowalnych. Jest to oczywista konieczność ze względu na odległość dowożenia odpadów na składowisko oraz przepisy dotyczące zakazu składowania tego typu odpadów na wysypisku. W rejonie Muszyny prowadzona jest także segregacja odpadów w miejscu ich powstawania, jednak system ten wymaga udoskonaleń w celu zwiększenia jego efektywności.

3.11. Bezpieczeństwo, służba zdrowia i opieka społeczna

Na terenie gminy działa Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Muszynie. Obejmuje swoim zasięgiem zarówno wszystkich mieszkańców Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna, jak i mieszkańców sąsiedniej gminy Piwniczna – sołectwo Zubrzyk. Zakład zatrudnia 9 lekarzy (dwóch lekarzy pediatrów, dwóch lekarzy internistów - lekarzy rodzinnych, jednego specjalistę chirurga, jednego lekarza ogólnego, jednego balneologa i lekarza przemysłowego oraz dwóch specjalistów ginekologów-położników). Funkcjonuje tu także laboratorium oraz gabinet fizykoterapii. Wyposażony jest on w aparaturę do EKG, USG i spirometrii. Zajmuje obiekt składający się z dwóch pawilonów połączonych przewiązką. Łączna powierzchnia 1 308 m². Na terenie Żegiestowa znajduje się także Wiejski Ośrodek Zdrowia, w którym dyżur pełni lekarz Podstawowej Opieki Zdrowotnej i pielęgniarka. Na terenie gminy działają także liczne Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej z bogatą ofertą usług medycznych i okołomedycznych.

Na terenie Miasta i Gminy działa sieć 6 oddziałów Ochotniczej Straży Pożarnej. Obecnie OSP w Muszynie liczy 65 członków - ochotników. W ciągu roku do pożarów i klęsk żywiołowych strażacy wyjeżdżają około 45 razy.

Muszyna należy do jednych z bezpieczniejszych gmin województwa małopolskiego. Wynikać to może zarówno z dobrze zorganizowanego posterunku policji, odpowiedniego wyposażenia oraz kwalifikacji pracowników miejscowej policji. Poniżej przedstawiono tabelę pokazującą liczbę zdarzeń zgodnie z kategoriami w Mieście i Gminie Muszyna w 2006 i 2007 roku.

Tabela 17 Zdarzenia na terenie Gminy w latach 2006 i 2007 w podziale na kategorie przestępstw

Kategoria przestępstw	2006 (pierwsze 8 miesięcy)		2007 (pierwsze 8 miesięcy)	
	M	G	M	G
Zabójstwo	-	-	-	-
Uszkodzenie ciała	1	-	2	-
Wypadek w pracy	-	1	-	1
Rozboje	1	-	1	-

Bójki / Pobicie	-	-	2	2
Znęcanie	1	-	-	1
Groźby karalne	-	-	1	-
Molestowanie seksualne nieletnich	-	-	-	-
Kradzież z włamaniem	2	6	-	2
Kradzież	8	15	8	11
Kradzież w transporcie PKP	5	-	11	-
Kradzież pojazdu	-	-	-	-
Kradzież drzewa	1	-	1	-
Przywłaszczenie mienia	-	-	-	1
Uszkodzenie mienia	5	3	6	-
Paserstwo	-	-	-	-
Ustawa o wychowaniu w trzeźwości	-	-	1	-
Alimenty	-	1	-	1
Nietrzeźwi kierujący	22	16	16	10
Wypadki drogowe	2	1	2	3
UKS	-	-	-	-
Oszustwo	2	1	3	1
Prawo wodne	-	-	-	-
Prawo łowieckie	-	-	-	-
Krótkotrwałe użyczenie pojazdu	-	-	-	-
Ustawa o narkomanii	1	-	-	-
Naruszenie zakazu sądowego	1	1	2	-
Fałszywe zeznania	1	-	-	-
Ustawa ordynacja wyborcza	-	-	3	-
Znieważenie funkcjonariusza publicznego	4	-	1	-
Usiłowanie gwałtu	-	-	1	-
Samobójstwo	-	-	1	1
Nieumyślne spowodowanie śmierci	-	-	1	2
Wyłudzenie poświadczenia nieprawdy	-	-	-	-
Podrobienie podpisu	-	-	-	1
Usiłowanie podpalenia	-	-	-	1
Posłużenie się podrobionym dokumentem	-	1	-	-
Samowola budowlana	-	1	-	-
RAZEM	57	47	63	38
Razem w latach	104		101	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG U Muszyna

Także liczba kolizji drogowych w mieście i gminie jest stosunkowo niewielka w porównaniu do innych gmin w województwie małopolskim.

Tabela 18 Kolizje drogowe na terenie Miasta i Gminy Muszyna w latach 2006 i 2007

	2006 (pierwsze 8 miesięcy)		2007 (pierwsze 8 miesięcy)	
	M	G	M	G
Zdarzenie	10	23	8	24
Razem w latach	33		32	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG U Muszyna

wartości ponadnormatywnych. Poziom stężenia substancji specyficznych kwalifikował Poprad do I klasy czystości pod tym względem. Stan sanitarny Popradu w 2003 roku odpowiadał III klasie czystości na całej jego długości. Od niedawna na terenie Słowacji została uruchomiona oczyszczalnia ścieków, tak więc jakość wód Popradu stopniowo się poprawia.

Muszynka to potok będący prawobrzeżnym dopływem Popradu w 53 km jego biegu. Całkowita długość rzeki to 20,1 km, powierzchnia zlewni 148 km², a średni spadek wynosi 13,9%. Wody Muszynki pobierane są do celów pitnych dla Uzdrawiska Krynica. Ujęcie wody zlokalizowane jest w Powroźniku. Badania w 2003 roku wykazały, iż powyżej ujęcia wody dla Krynicy stężenia wskaźników fizykochemicznych odpowiadały wartościom I klasy czystości, zaś stan sanitarny wód odpowiadał II klasie czystości.

Rysunek 7 Jakość wód powierzchniowych płynących

Źródło: Informacja o stanie środowiska w 2003 roku – powiat nowosądecki

3.13.2. Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego

Poziom zanieczyszczeń gazowych w gminie Muszyna nie przekracza dopuszczalnych norm. W sezonie grzewczym ze względu na niską emisję wzrasta poziom zanieczyszczeń pyłowych, co przedstawiono na poniższym rysunku.

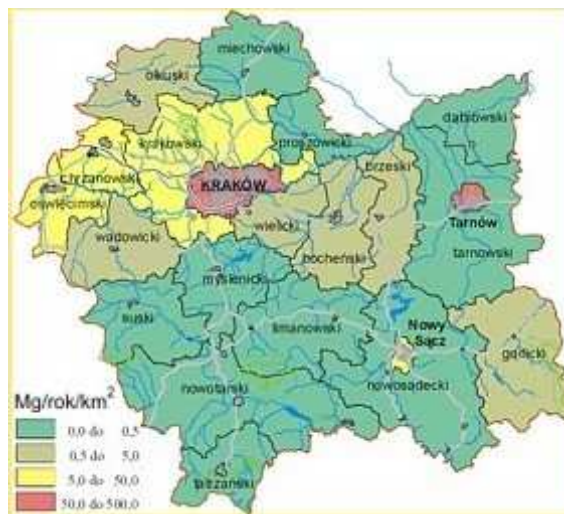
Rysunek 8 Wskaźnik emisji zanieczyszczeń pyłowych dla poszczególnych powiatów

Źródło: www.krakow.pios.gov.pl

Nie stwierdza się także zwiększenia zanieczyszczeń gazowych w powiecie, co obrazuje poniższy rysunek.

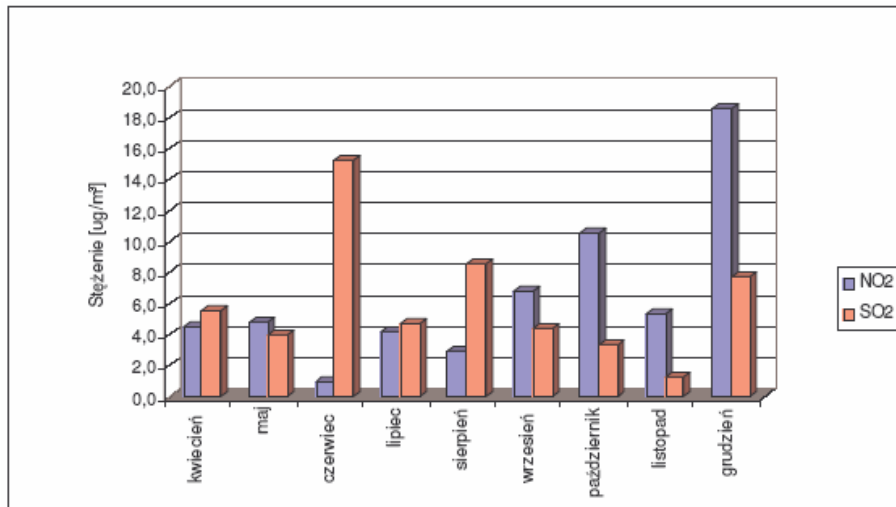
Rysunek 9 Wskaźnik emisji zanieczyszczeń gazowych dla poszczególnych powiatów

Źródło: www.krakow.pios.gov.pl

W 2003 roku przeprowadzono monitoring powietrza w Muszynie. Wartość stężenia średniorocznego dwutlenku azotu w punkcie pomiarowym wyniosła $6,5 \mu\text{m}^3$, co stanowi 16,5% wartości dopuszczalnej, zaś wartość stężenia średniorocznego dwutlenku siarki $6,1 \mu\text{m}^3$. W okresie pomiarowym rozkład średniomiesięcznych stężeń NO_2 i SO_2 był zróżnicowany i uzależniony od krótkotrwałych źródeł emisji. Wzrost stężenia dwutlenku węgla w czerwcu 2003 mógł być spowodowany wpływem przypadkowej lokalnej emisji. Szczegóły przedstawiono w poniższym wykresie.

Rysunek 10 Zestawienie wartości stężeń NO₂ i SO₂ w punkcie monitoringowym w Muszynie 2003

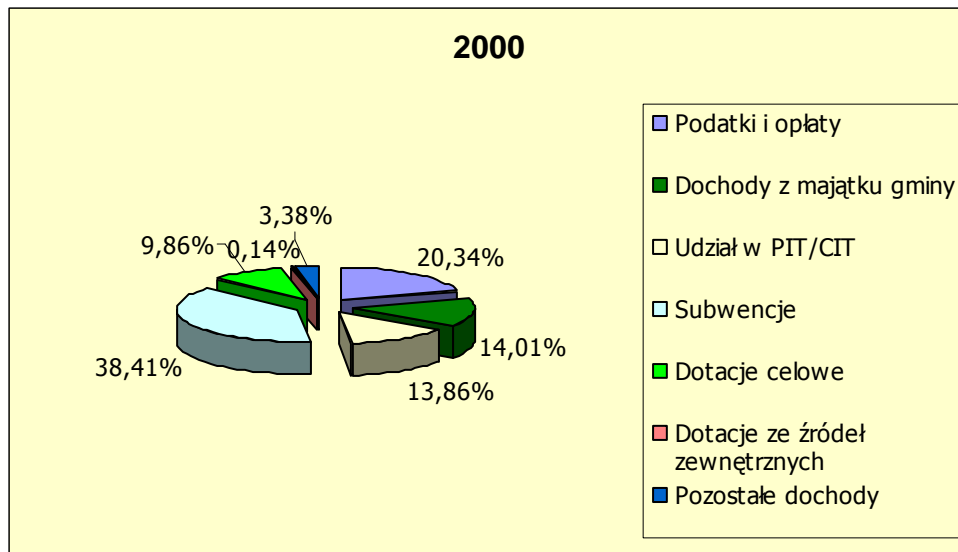
Źródło: Informacja o stanie środowiska w 2003 roku – powiat nowosądecki

3.13. Finanse gminy

W ciągu ostatnich 6 lat w zarządzaniu finansami Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna można zauważyć racjonalizację wydatków i dynamicznie poprawiającą się sytuację ekonomiczną. W rankingu gmin 2006 Muszyna zajęła drugie miejsce pod względem dochodu na jednego mieszkańca (ranking dla gmin miejsko-wiejskich) z kwotą 2 552 PLN, plasując się tuż za Niepołomicami (3 317 PLN), a przed Krynicią Zdrój (2 429 PLN). Przy czym średnia wartość dochodu na jednego mieszkańca Małopolski wyniosła w ubiegłym roku 1 910 PLN. W rankingu miast Muszyna wyprzedziła nawet taki ośrodek miejski, jak Zakopane, w którym dochód na jednego mieszkańca wyniósł 2 367 PLN. Jednocześnie znalazła się w grupie 25 małopolskich gmin, w których w 2006 roku dochody własne na jednego mieszkańca przekroczyły 1000 PLN.

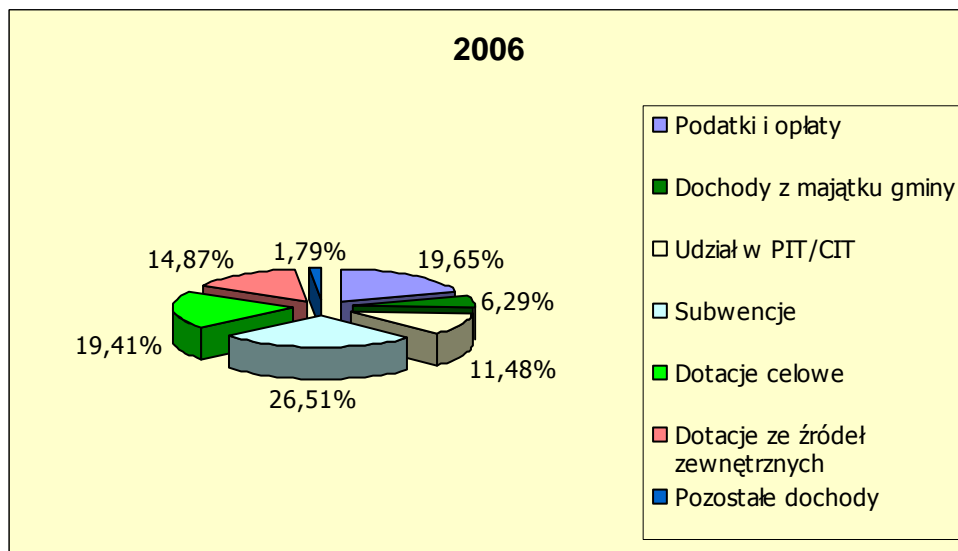
Na poniższych wykresach przedstawiających strukturę dochodów gminy w latach 2000 i 2006. Zauważyć na nich można znaczącą zmianę w zakresie pozyskania dotacji ze źródeł zewnętrznych. W roku 2000 dotacje zewnętrzne stanowiły zaledwie 0,14% w strukturze dochodów, by w 2006 osiągnąć pułap 14,87%. Zwiększyła się także kwota dotacji celowych.

Wykres 20 Struktura dochodów miasta i gminy w 2000 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG U Muszyna

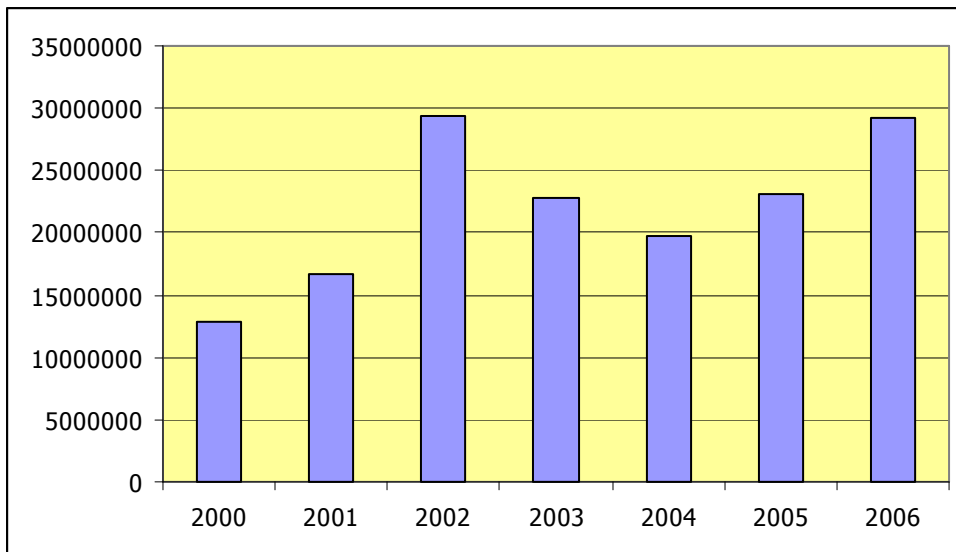
Wykres 21 Struktura dochodów miasta i gminy w 2006 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG U Muszyna

Jak widać na poniższym wykresie dochody gminy na przełomie lat 2000-2006 wykazywały tendencję wzrostową, jednak nie była ona systematyczna.

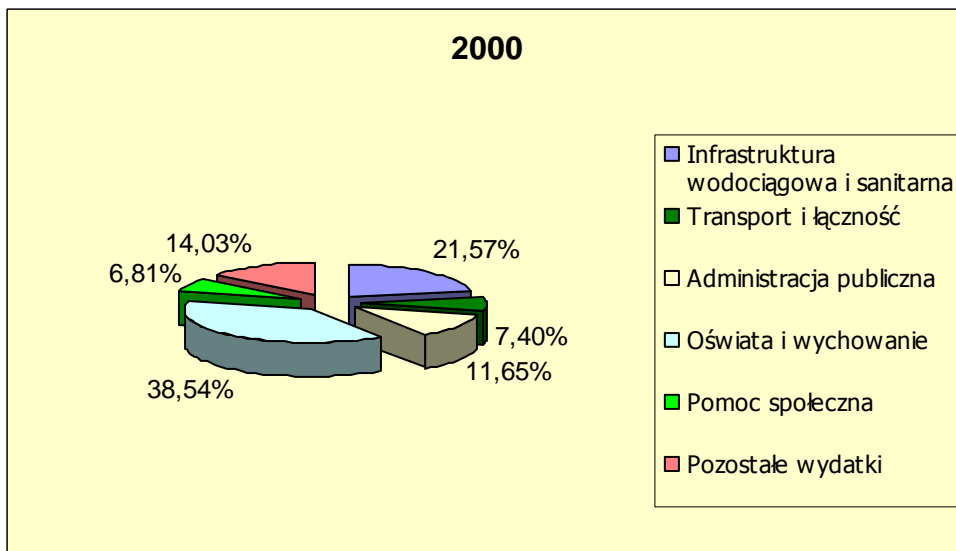
Wykres 22 Struktura dochodów miasta i gminy PLN w latach 2000-2006

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG U Muszyna

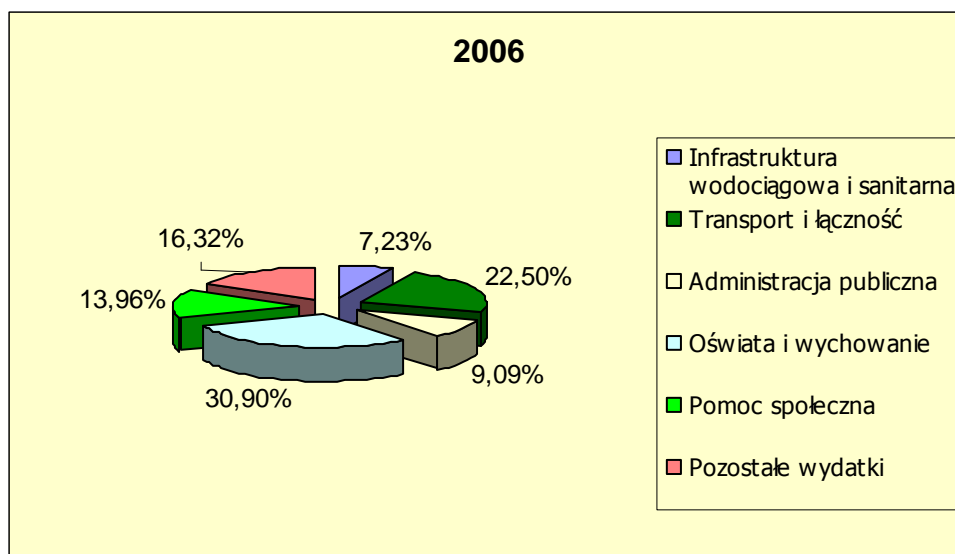
Na przełomie lat 2000-2006 zracjonalizowano wydatki miasta i gminy, w tym grupę wydatków najbardziej obciążających budżet, czyli wydatków na edukację. Spadły one z 38,54% w roku 2000 do 30,90% w roku 2006, co zostało przedstawione na poniższych wykresach.

Wykres 23 Wydatki Miasta i Gminy w 2000 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG U Muszyna

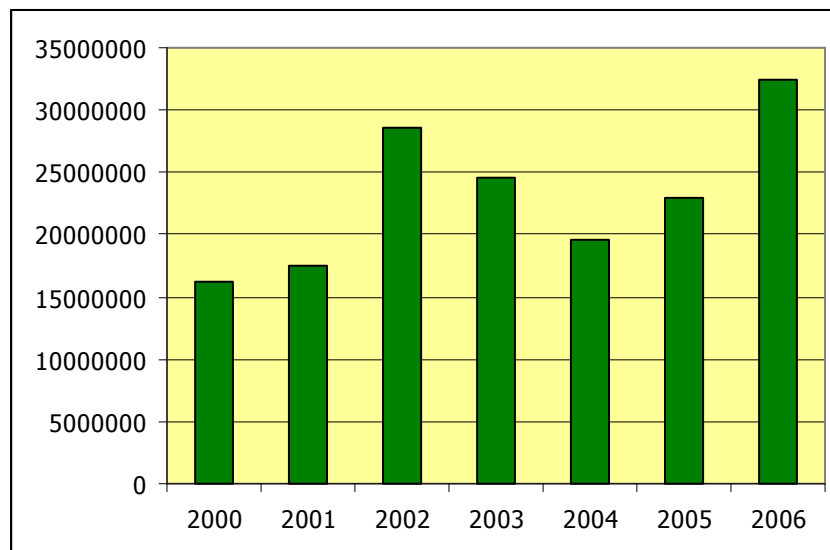
Wykres 24 Wydatki Miasta i Gminy w 2006 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG U Muszyna

Analizując strukturę wydatków można zauważyć, iż w stosunku do początkowego badanego okresu, zwiększyły się także wydatki na pomoc społeczną, co z jednej strony świadczyć może o ubożeniu społeczeństwa, z drugiej zaś o bardziej aktywnej polityce prospołecznej gminy.

Wykres 25 Wydatki Miasta i Gminy w latach 2000-2006

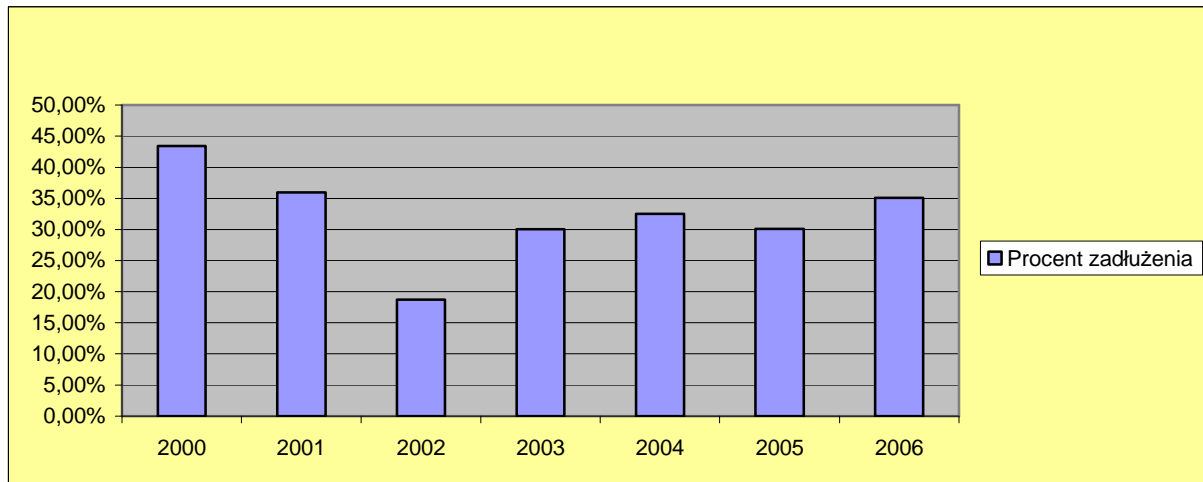

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG U Muszyna

Stan zadłużenia Miasta i Gminy Muszyna utrzymywany jest na bezpiecznym poziomie, pozwalającym na podejmowanie strategicznych decyzji finansowych bez konieczności redukcji wydatków, co jest tym istotniejsze, iż na terenie Muszyny ciągle prowadzona jest znaczna liczba inwestycji.

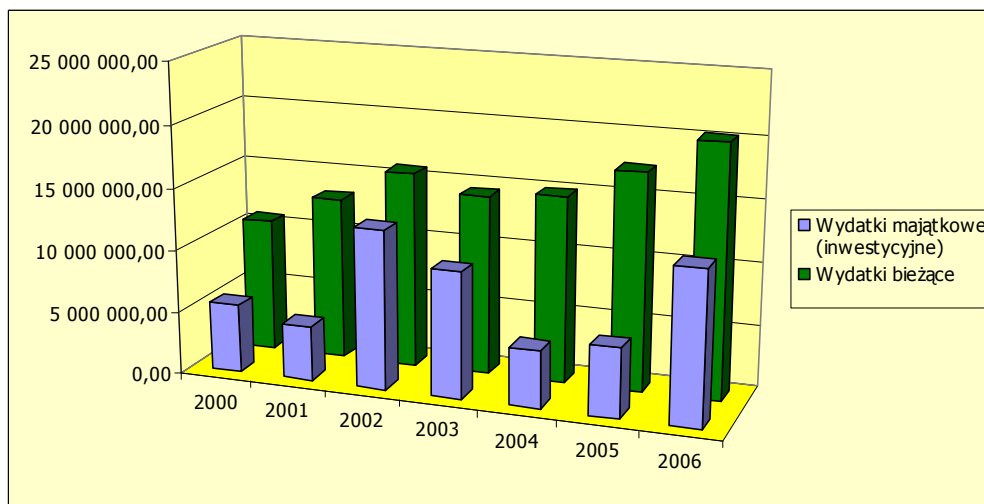
Wykres 26 Wielkość (w procentach) zadłużenia Miasta i Gminy Muszyna w latach 200-2006

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG U Muszyna

Na poniższym wykresie przedstawiono strukturę wydatków majątkowych i wydatków bieżących. Pokazują one bardzo duży udział wydatków majątkowych w strukturze wydatków, czyli wydatków przeznaczanych na inwestycje – głównie w infrastrukturę, a więc budujących podstawy bytu mieszkańców i podnoszących wartość obszaru dla turystów i inwestorów.

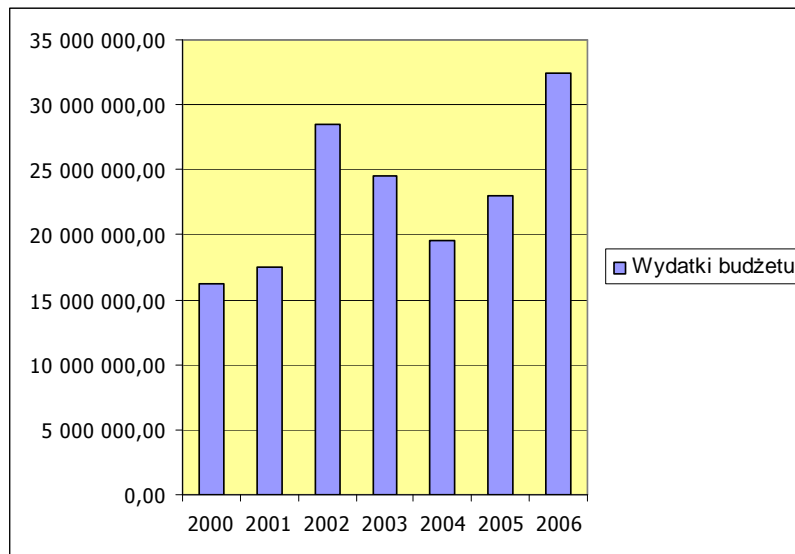
Wykres 27 Struktura wydatków majątkowych i wydatków bieżących

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG U Muszyna

Struktura wydatków z budżetu miasta i gminy została przedstawiona na poniższym wykresie. W latach 2003-2004 wydatki z budżetu spadły, aby w 2006 roku osiągnąć pułap najwyższy od 2000 roku.

Wykres 28 Wydatki budżetu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UMiG U Muszyna

3.14. Ujęcie statystyczne gminy

Poniżej przedstawiono Miasto i Gminę Uzdrawiskową Muszyna na tle innych gmin nowosądeckiego, w ujęciu statystycznym, w następujących obszarach: powierzchnia, zaludnienie, przyrost naturalny oraz liczba podmiotów gospodarczych.

Tabela 19 Powierzchnia Gminy Muszyna na tle innych gmin powiatu nowosądeckiego

Lp.	Gminy powiatu	Powierzchnia w km ²	w % do ogółu
Powiat		1550	100
1	Grybów	153	9,87
2	Krynica Zdrój	145	9,35
3	Muszyna	142	9,16
4	Łącko	133	8,58
5	Piwniczna Zdrój	126	8,13
6	Łabowa	119	7,68
7	Chełmiec	113	7,29
8	Korzenna	107	6,9
9	Stary Sącz	103	6,65
10	Gródek n/Dunajcem	88	5,68
11	Łososina Dolna	84	5,42
12	Podegrodzie	64	4,13
13	Kamionka Wlk.	63	4,06
14	Nawojowa	51	3,29
15	Rytro	42	2,71
16	M. Grybów	17	1,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Województwo Małopolskie 2006 – Podregiony, Powiaty, Gminy

Tabela 20 Zaludnienie w Gminie Muszyna na tle pozostałych gmin powiatu nowosądeckiego

Zaludnienie w gminach powiatu nowosądeckiego	Liczba	%
Chelmiec	24344	12,34
Grybów	22411	11,36
Stary Sącz	22210	11,26
Krynica Zdrój	16881	8,56
Łącko	14783	7,49
Korzenna	13355	6,77
Podegrodzie	11553	5,86
Muszyna	11245	5,7
Piwniczna Zdrój	10314	5,23
Łososina Dolna	9756	4,95
Kamionka Wlk.	9136	4,63
Gródek n/Dunajcem	8876	4,5
Nawojowa	7578	3,84
M. Grybów	6054	3,07
Łabowa	5157	2,61
Rytro	3626	1,84
Powiat	197 279	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie Województwo Małopolskie 2006 – Podregiony, Powiaty, Gminy

Tabela 21 Przyrost naturalny w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu nowosądeckiego

Gminy powiatu	Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony		Przyrost naturalny
			ogółem	W tym niemowląt	
W liczbach bezwzględnych					
M. Grybów	39	37	56	-	-19
Krynica Zdrój	118	204	174	2	30
Muszyna	71	135	70	1	65
Piwniczna Zdrój	69	115	80	-	35
Stary Sącz	127	286	163	-	123
Chelmiec	151	326	152	1	174
Gródek n/Dunajcem	47	112	74	1	38
Grybów	143	353	153	1	200
Kamionka Wlk.	59	117	60	1	57
Korzenna	94	160	103	1	57
Łabowa	26	76	26	-	50
Łącko	105	192	105	-	87
Łososina Dolna	66	150	67	-	83
Nawojowa	46	103	38	2	65
Podegrodzie	81	135	96	1	39
Rytro	24	43	22	-	21
Powiat	1266	2544	1439	11	1105

Źródło: opracowanie własne na podstawie Województwo Małopolskie 2006 – Podregiony, Powiaty, Gminy

Tabela 22 Podmioty gospodarcze – powiat nowosądecki z podziałem na gminy

Gminy powiatu	ogółem	Sektor publiczny	Sektor prywatny
Krynica Zdrój	1711	50	1661
Stary Sącz	1224	55	1169
Chełmiec	1166	47	1119
Grybów	736	32	704
Piwniczna Zdrój	731	25	706
Muszyna	725	35	690
Łącko	619	41	578
Korzenna	410	29	381
Łososina Dolna	408	27	381
Podegrodzie	407	28	379
Gródek n/Dunajcem	332	30	302
M. Grybów	328	26	302
Nawojowa	324	24	300
Kamionka Wlk.	301	19	282
Łabowa	188	10	178
Rytro	123	10	113
Powiat	9733	488	9245

Źródło: opracowanie własne na podstawie Województwo Małopolskie 2006 – Podregiony, Powiaty, Gminy

3.16. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest powszechnie stosowaną metodą wspierającą opis i analizę pozycji rozwojowej obszarów. Jest to metoda kompleksowa służąca zarówno do badania otoczenia jak i wnętrza organizacji, w tym przypadku gminy. Pozwala ona na systematyczną i wszechstronną ocenę wewnętrznych i zewnętrznych czynników charakterystycznych dla danego obszaru w układzie czterech kategorii: mocnych stron, słabych stron, szans i zagrożeń, przy czym poszczególne kategorie definiowane są jako:

- a/ mocne strony – korzystne okoliczności wewnętrzne, pozytywne cechy rzeczywistości, sprzyjające rozwojowi;
- b/ słabe strony – niekorzystne okoliczności wewnętrzne, negatywne cechy rzeczywistości stanowiące bariery lub ograniczenia rozwoju;
- c/ szanse – korzystne okoliczności zewnętrzne, pozytywne tendencje, jakie niesie przyszłość lub pozytywne okoliczności tkwiące w otoczeniu (pozytywne uwarunkowania zewnętrzne rozwoju);
- d/ zagrożenia – niekorzystne okoliczności zewnętrzne, negatywne tendencje, jakie niesie przyszłość lub negatywne okoliczności tkwiące w otoczeniu (negatywne uwarunkowania zewnętrzne rozwoju).

W trakcie prac nad wytycznymi do *Strategii* prowadzonymi w ramach lokalnych warsztatów strategicznych wskazane zostały przez uczestników cechy charakterystyczne gminy Muszyna i potencjalne wpływy otoczenia mające podstawowe znaczenie dla jej rozwoju.

Analizę przeprowadzono w układzie **6 obszarów priorytetowych**, które zdaniem uczestników sesji mają kluczowe znaczenie dla rozwoju Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna, są to:

1. **Walory uzdrawiskowe;**
2. **Gospodarka;**
3. **Kultura i tradycja;**
4. **Infrastruktura (w tym sportowa i rekreacyjna);**
5. **Bezpieczeństwo publiczne i ochrona zdrowia;**
6. **Edukacja.**

Wyniki analizy SWOT przedstawione są poniżej, w układzie obszarów priorytetowych.

1. Walory uzdrawiskowe

	<i>Cechy pozytywne</i> Mocne strony	<i>Cechy negatywne</i> Słabe strony
<i>Cechy wewnętrzne, zależne od gminy</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Walory krajobrazowe; 2. Złoża wód mineralnych; 3. Korzystne położenie komunikacyjne; 4. Dogodne warunki do rozwoju turystyki i rekreacji; 5. Baza hotelowa; 6. Dobrze wykwalifikowana kadra UZP; 7. Dogodne warunki do prowadzenia rolnictwa ekologicznego ukierunkowanego na agroturystykę i produkcję żywności ekologicznej; 8. Brak ciężkiego przemysłu; 9. Niski stopień degradacji środowiska naturalnego (czysta woda, gleba, powietrze); 10. Istniejące obszary chronione; 11. Bogactwo fauny i flory (występowanie gatunków chronionych); 12. Stopniowe wprowadzanie alternatywnych źródeł energii. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ograniczony dostęp kuracjuszy do źródeł wód mineralnych z powodu sezonowości usług i dewastacji ujęć; 2. Mała aktywność podmiotów gospodarczych dla pozyskiwania kuracjuszy z refundacją NFZ, ZUS itp.; 3. Brak pełnego systemu segregacji odpadów; 4. Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczno-rekreacyjna (wyciągi narciarskie, trasy zjazdowe i biegowe, szlaki rowerowe, piesze i konne); 5. Brak infrastruktury sportowej (kąpieliska otwarte, baseny otwarte i kryte); 6. Brak programów wspomagających przekwalifikowania gospodarstw rolnych w kierunku agroturystyki i produkcji żywności ekologicznej; 7. Przestarzały stan większości bazy uzdrawiskowo-hotelarskiej, która wymaga pilnej i kosztownej modernizacji; 8. Brak ukierunkowania oferty turystyczno-uzdrawiskowej (segmentacja klienta).
	Szanse	Zagrożenia
<i>Cechy otoczenia, niezależne od gminy</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Możliwość pozyskania i wykorzystania funduszy zewnętrznych na wsparcie infrastruktury uzdrawiskowej; 2. Zainteresowanie potencjalnych inwestorów ofertą Muszyny; 3. Aktywność środowiska gospodarczego; 4. Moda na zdrowy styl życia; 5. Bogacenie się społeczeństwa; 6. Wzrost świadomości ekologicznej (szczególnie wśród najmłodszych); 7. Zmiana w podejściu NFZ do finansowania świadczeń uzdrawiskowych; 8. Zainteresowanie zagranicznych Kas Chorych wykupywaniem świadczeń dla swoich pacjentów w Uzdrawisku w Muszynie. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Biurokracja; 2. Restrykcyjność przepisów o ochronie środowiska; 3. Migracja, szczególnie ludzi młodych; 4. Zanieczyszczenie powietrza generowane na przyległych do gminy, bardziej zurbanizowanych, terenach; 5. Wzrost zmotoryzowanego ruchu turystycznego.

2. Gospodarka

	<i>Cechy pozytywne</i>	<i>Cechy negatywne</i>
	Mocne strony	Słabe strony
<i>Cechy wewnętrzne, zależne od gminy</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Duża specjalizacja prowadzonej działalności gospodarczej (wiodące branże: budownictwo, rozlewnie wód mineralnych); 2. Duża mobilność funkcjonujących przedsiębiorstw (firmy budowlane); 3. Szeroka baza hotelowa; 4. Aktywne firmy rodzinne; 5. Dobrze zorganizowana i dostępna komunikacja; 6. Przyjazny klimat dla rozwoju przedsiębiorczości i inwestycji; 7. Wyznaczone tereny pod infrastrukturę turystyczno-sportowo-uzdrowiskową. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak systemu wsparcia dla przedsiębiorców; 2. Duże rozdrobnienie firm; 3. Duża sezonowość w wiodących branżach gospodarczych (usługach budowlanych i hotelarskich); 4. Niedoinwestowanie firm; 5. Brak infrastruktury turystycznej, który hamuje rozwój gospodarczy; 6. Infrastruktura hotelowa nie spełniająca rosnących wymagań klientów.
	Szanse	Zagrożenia
<i>Cechy otoczenia, niezależne od gminy</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przygraniczne położenie; 2. umiejętne wykorzystanie funduszy unijnych; 3. Rozwój „przemysłu czasu wolnego”. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konkurencyjność sąsiednich gmin; 2. Emigracja zarobkowa.

3. Kultura i tradycja

	<i>Cechy pozytywne</i>	<i>Cechy negatywne</i>
	Mocne strony	Słabe strony
Cechy wewnętrzne, zależne od gminy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ciekawe i niespotykane gdzie indziej zabytki; 2. Działające muzeum; 3. Bogate tradycje wynikające z kultury dawnych mieszkańców oraz położenia na pograniczu kultur i religii; 4. Dobra współpraca MGOK z Urzędem Miasta i Gminy; 5. Rozwinięta działalność MGOK i świetlic wiejskich; 6. Dobrze działająca biblioteka wraz z filiami, które prowadzą działalność biblioteczną-wystawienniczą, a także organizują spotkania autorskie; 7. Działające na terenie gminy towarzystwa i stowarzyszenia kulturalne; 8. Rozwinięta współpraca z partnerami słowackimi w zakresie wymiany kulturalnej i tworzenia wspólnych wydarzeń kulturalnych; 9. Działający amfiteatr wyposażony w bardzo dobrej jakości aparaturę nagłośnieniową; 10. Rozpoznawalne imprezy o charakterze cyklicznym (np. majówki „Święto Wód Mineralnych”, „Jesień Popradzka”); 11. Publikacje o charakterze kulturalnym posiadające ugruntowaną pozycję i renomę (<i>Almanach Muszyny</i>); 12. Umiejętne wykorzystywanie dotacji unijnych na cele związane z rozwojem kultury; 13. Dobrze zorganizowana informacja turystyczna działająca w Gminie; 14. Stosunkowo bogata oferta materiałów promocyjno-informacyjnych dotyczących Muszyny (mapy, przewodniki, pocztówki). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zła dostępność zabytków sakralnych dla zwiedzających; 2. Niewystarczający nadzór nad pracami remontowymi prowadzonymi w zabytkowych obiektach; 3. Brak pomocy finansowej dla indywidualnych właścicieli obiektów zabytkowych; 4. Niewystarczające zabezpieczenie przeciwpożarowe i antywłamaniowe zabytkowych budynków sakralnych; 5. Słabe zainteresowanie ludzi młodych pielęgnowaniem lokalnej kultury i tradycji; 6. Krytyczny stan bazy lokalowej MGOK; 7. Niewystarczające finansowanie podstawowej działalności merytorycznej MGOK; 8. Niezadowolający stan wyposażenia świetlic wiejskich; 9. Zbyt mała kadra merytoryczna w MGOK i świetlicach wiejskich; 10. Brak miesięcznika społeczno-kulturalnego zajmującego się bieżącymi problemami Muszyny; 11. Brak środków na współpracę transgraniczną; 12. Zły stan techniczny muzeum oraz czas otwarcia i dostępność obiektu nie dostosowana do oczekiwań zwiedzających; 13. Zła baza lokalowa bibliotek; 14. Niewystarczające dofinansowanie do poszerzenia księgozbiorów bibliotek; 15. Niewystarczająca współpraca pomiędzy organizacjami i stowarzyszeniami; 16. Brak wersji obcojęzycznych informacyjnych stron internetowych organizacji i stowarzyszeń kulturalnych (trudności w nawiązywaniu kontaktów z potencjalnymi partnerami); 17. Niewystarczająca – w stosunku do potrzeb - liczba wydawnictw promocyjnych oraz ich niska jakość; 18. Brak właściwego oznakowania i opisanie zabytków; 19. Brak bazy wspólnych projektów z zakresu współpracy transgranicznej i wynikająca z tego trudność

		kreowanych wspólnych projektów; 20. Brak wszechstronnego portalu informacyjnego gminy; 21. Brak wspólnej, uzupełniającej się oferty turystycznej sąsiadujących gmin.
	Szanse	Zagrożenia
Cechy otoczenia, niezależne od gminy	1. Możliwość pozyskiwania dotacji unijnych na działalność kulturalną; 2. Powiększenie bazy lokalowej przeznaczonej na działalność kulturalną; 3. Młodzież chętna do współpracy przy realizowanych projektach.	1. Zbyt niskie dotacje na działalność kulturalną; 2. Opóźnienia w powiększeniu bazy lokalowej; 3. Brak zrozumienia przyszłych władz.

4. Infrastruktura (w tym sportowa i rekreacyjna)

	<i>Cechy pozytywne</i>	<i>Cechy negatywne</i>
	Mocne strony	Słabe strony
<i>Cechy wewnętrzne, zależne od gminy</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobrze rozwinięta sieć dróg gminnych (dobra dostępność komunikacyjna); 2. Rozbudowana infrastruktura kanalizacyjna; 3. Rozbudowane oświetlenie uliczne na obszarze miasta; 4. Dobry poziom zgazyfikowania gminy; 5. Rozwinięta infrastruktura sportowa. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zła jakość dróg gminnych; 2. Brak chodników przy drogach na terenach wiejskich; 3. Przystarzała infrastruktura kanalizacyjna oraz brak pokrycia części odcinków; 4. Braki w oświetleniu ulicznym na terenach wiejskich oraz niska jakość istniejącego oświetlenia; 5. Brak tras rowerowych; 6. Brak ogólnodostępnych placów zabaw (na terenach wiejskich i osiedlach); 7. Zła dostępność komunikacyjna niektórych miejscowości (Szczawnik – Żegiestów; Milik – Szczawnik); 8. Brak wodociągów; 9. Niewystarczająca infrastruktura przeciwpowodziowa (nieuregulowane rzeki i potoki na terenie gminy); 10. Wysypisko śmieci; 11. Niewystarczające zagospodarowanie bulwarów nad Popradem na cele turystyczno-rekreacyjne; 12. Słabe zagospodarowanie potoków i ich najbliższych okolic na cele związane z rekreacją i wypoczynkiem.
	Szanse	Zagrożenia
<i>Cechy otoczenia, niezależne od gminy</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój infrastruktury turystycznej; 2. Pozyskanie inwestorów; 3. Pozyskanie zewnętrznych środków na rozwój infrastruktury; 4. Wzrost zamożności społeczeństwa i związany z tym rozwój „przemysłu czasu wolnego”; 5. Pozyskanie terenów pod nowe inwestycje związane z rozwojem funkcji turystyczno-uzdrawiskowej; 6. Wzrost zainteresowania sportem, w tym sportami zimowymi w połączeniu z rozbudową infrastruktury narciarskiej na obszarze gminy. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Erozja obszarów zagrożonych powodzią; 2. Degradacja istniejącej infrastruktury turystycznej.

5. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona zdrowia

	<i>Cechy pozytywne</i>	<i>Cechy negatywne</i>
	Mocne strony	Słabe strony
<i>Cechy wewnętrzne, zależne od gminy</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobre wyposażone jednostek OSP na terenach wiejskich; 2. Teren miasta zabezpieczony przed skutkami powodzi istniejącym obwałowaniem; 3. Uregulowanie większości potoków na terenie gminy; 4. Funkcjonujący na terenie miasta i dobrze wyposażony (m.in. w środki transportu) komisariat policji; 5. Wystarczająca liczebność obsady komisariatu; 6. Wystarczające zabezpieczenie w podstawową opiekę zdrowotną; 7. Konkurencyjność oferty usług związanych z opieką zdrowotną (związana z tym dbałość o jakość usług i możliwość wyboru); 8. Dobrze wykształcona kadra medyczna z dużym doświadczeniem i znajomością środowiska. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak zabezpieczenia przeciwpożarowego i antywłamaniowego ważnych zabytków na terenie gminy; 2. Nie wystarczająca liczebność kadry w OSP; 3. Braki w wyposażeniu jednostki OSP w Muszynie (mieście); 4. Niewystarczająca infrastruktura przeciwpowodziowa; 5. Złe zabezpieczenie skarp dróg przy potokach; 6. Niewielki staż pracy policjantów (młode kadry) oraz duża rotacja kadr; 7. Niewystarczające zabezpieczenie wizyjne miasta – system monitoringu; 8. Brak oznakowania osiedli – problemy z dotarciem w przypadku interwencji; 9. Problemy kadrowe w Publicznym Ośrodku Zdrowia - starzejąca się kadra lekarzy – brak nowych kadr po odejściu obecnie zatrudnionych lekarzy na emeryturę, co może skutkować likwidacją placówki.
	Szanse	Zagrożenia
<i>Cechy otoczenia, niezależne od gminy</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Podnoszenie poziomu edukacji społeczeństwa – przewidywanie zagrożeń oraz ich unikanie; 2. Pozyskanie zewnętrznych środków na doposażenie służb ratowniczych w sprzęt; 3. Zwiększenie środków na nowe etaty w służbach zajmujących się bezpieczeństwem; 4. Bardziej wykwalifikowana kadra. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Emigracja młodzieży i mniejszy nabór do służb; 2. Niskie wynagrodzenia w służbach mundurowych.

6. Edukacja

	<i>Cechy pozytywne</i>	<i>Cechy negatywne</i>
	Mocne strony	Słabe strony
<i>Cechy wewnętrzne, zależne od gminy</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysoko wykwalifikowana kadra pedagogiczna (specjalizacje, wykształcenie); 2. Rozbudowana oferta edukacyjna (różnorodność zajęć pozalekcyjnych zgodnie z oczekiwaniami uczniów, wykorzystanie bazy szkolnej i pozaszkolnej); 3. Zorganizowana opieka nad uczniem – dożywianie; 4. Dbłość o bazę szkolną (estetyka, wyposażenie w sprzęt, wyposażenie w pomoce także multimedialne); 5. Aktywna promocja szkoły w środowisku (udział uczniów w imprezach środowiskowych, organizacja imprez o charakterze ekologicznym i charytatywnym, współpraca młodzieży szkolnej z terenu Miasta i Gminy z młodzieżą słowacką, strony internetowe szkół); 6. Duże osiągnięcia edukacyjne uczniów (sukcesy w konkursach przedmiotowych, sukcesy sportowe i artystyczne); 7. Efektywna współpraca kadry zarządzającej z organem prowadzącym; 8. Aktywne pozyskiwanie środków pozabudżetowych; 9. Wystarczająco rozbudowana infrastruktura sal gimnastycznych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zbyt mała w stosunku do potrzeb liczba przedszkoli w gminie; 2. Zły stan budynków przedszkolnych; 3. Fatalny stan obiektów szkoły w Złockiem (który obsługuje 5 miejscowości); 4. Brak ogólnodostępnych placów zabaw; 5. Brak bazy sportowej przy szkole w Żegiestowie; 6. Niewystarczająca baza komunikacyjna (przepełnione gimbusy); 7. Niedostosowanie godzin kursów szkolnych do potrzeb uczniów; 8. Niewystarczające środki na bieżące funkcjonowanie placówek oświatowych; 9. Trudność w pozyskiwaniu nauczycieli języka angielskiego.
	Szanse	Zagrożenia
<i>Cechy otoczenia, niezależne od gminy</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pozyskanie zewnętrznych środków finansowych na rozwój infrastruktury oraz programów nauczania; 2. Uczestnictwo w międzynarodowych programach edukacyjnych (wymiana młodzieży); 3. Dopuszczenie szkół i placówek oświatowych w urzędzenia monitorujące bezpieczeństwo uczniów; 4. Wykorzystanie grantów edukacyjnych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Likwidacja części etatów; 2. Zmiany w prawie oświatowym; 3. Wzrastające koszty mediów prowadzące do podniesienia kosztów utrzymania placówek oświatowych.

4. STRATEGIA MIASTA I GMINY UZDRAWISKOWEJ MUSZYNA

Gmina jako jednostka samorządowa pełni rolę służebną w stosunku do wspólnoty mieszkańców na swoim terenie. Jest powołana i działa po to, aby członkom tej wspólnoty, a także innym użytkownikom przestrzeni gminy zapewnić godziwy poziom usług publicznych i dobre warunki do życia oraz prowadzenia działalności użytecznej społecznie i gospodarczo – oczywiście w ramach ustalonych w ustawach obowiązków i kompetencji.

Stąd zapisane w *Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna* cele i działania, zarówno na poziomie ogólnym - tzw. strategiczne, jak i na poziomie poszczególnych, bardziej szczegółowych zagadnień (cele pośrednie i zadania) sformułowane są w taki sposób, aby jak najpełniej ukazać właśnie tę służebną rolę samorządowej administracji. Na ile to możliwe są formułowane z punktu widzenia tych grup społecznych, środowisk, wartości, którym działalność Gminy w poszczególnych obszarach strategicznych winna bezpośrednio lub pośrednio służyć. Innymi słowy jest to próba spojrzenia na misję i działania Gminy z punktu widzenia ich użytkowników i beneficjentów.

4.1 Misja Gminy

Wspólna dyskusja nad wyznaczeniem obszarów priorytetowych oraz analiza trendów środowiskowych, oczekiwań lokalnej społeczności, identyfikacja głównych problemów i szans rozwojowych Muszyny zaowocowała wypracowaniem i przyjęciem MISJI Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna, która określa oczekiwany obraz i wizerunek gminy w perspektywie kilku najbliższych lat. Została ona zdefiniowana w następujący sposób:

Miasto i Gmina Uzdrawiskowa Muszyna
kontynuując swoje historyczne tradycje wielokulturowego obszaru pogranicza kultur i religii, przyjaznego i otwartego zarówno dla swoich mieszkańców, jak i odwiedzających gości oraz posiadająca znakomite walory przyrodnicze i lecznicze dążyć będzie – poprzez zagwarantowanie właściwych form organizacyjno-prawnych oraz finansowych - do przekształcenia się w sprawnie działający zespół miejscowości turystyczno-uzdrawiskowych, tak by zapewnić dobrobyt naszym mieszkańcom, perspektywy młodym oraz sławę wśród przyjeżdżających zregenerować swoją duszę i ciało

Przyjęta misja jest przede wszystkim wyrazem świadomości ogromnej wartości historyczno-kulturowej, jaką niesie ze sobą zarówno położenie, jak i bogata historia ziemi oraz ludzi ją zamieszkujących. Warta podkreślenia jest także deklarowana otwartość mieszkańców Muszyny, zarówno w stosunku do współmieszkańców, jak i ludzi, którzy miejscowość tą odwiedzają. Deklaracji misji jasno wskazuje najważniejsze walory – przyrodnicze i lecznicze, które budują teraźniejszość i przyszłość Muszyny, a także są jej specyficznym wyróżnikiem wśród innych ośrodków miejskich. Stąd jasno określona wizja rozwoju, która buduje przyszłość Muszyny na fundamencie rozwoju funkcji turystycznej oraz uzdrawiskowej i jej podporządkowuje podejmowane przez samorząd Muszyny działania organizacyjne i finansowe.

Budowanie przyszłości gminy w oparciu o rozwój tych dwóch, wskazanych powyżej, funkcji wymusza na lokalnym samorządzie podejmowanie takich działań, które zapewnią zrównoważony rozwój całego obszaru z poszanowaniem i wykorzystaniem naturalnych warunków środowiska oraz dziedzictwa kulturowego regionu.

Realizacji tak sformułowanej misji służyć mają cele strategiczne, cele operacyjne i katalog zadań określonych przez uczestników sesji strategicznej.

4.2. Cele Strategiczne, cele pośrednie oraz mierniki realizacji

OBSZAR: Walory uzdrawiskowe	
CEL STRATEGICZNY:	CELE POŚREDNIE
Muszyna jest ważnym ośrodkiem uzdrawiskowo-turystycznym (W.1)	1.1. Oferta turystyczno-sanatoryjna jest dostosowana do potrzeb i skierowana do odpowiednich grup odbiorców
	1.2. Oferta uzdrawiskowa i turystyczna jest bogata i kompleksowa
	1.3. Oferta uzdrawiskowa promowana jest poza granicami kraju
	1.4. Porządek architektoniczny oraz estetyka miasta i gminy są na najwyższym poziomie
Środowisko przyrodnicze Muszyny spełnia najwyższe standardy ekologiczne (W.2)	2.1. Gospodarstwa rolne prowadzone są w oparciu o naturalne metody produkcji przez wykwalifikowanych i świadomych rolników
	2.2. Część żywności dostarczanej do lokalnej bazy

	hotelowej pochodzi z upraw ekologicznych na terenie gminy
	2.3. Obszary chronione na terenie gminy służą rozwojowi zrównoważonej funkcji turystycznej i uzdrawiskowej gminy

Rozwijanie szeroko rozumianych **walorów uzdrawiskowych** i turystycznej Muszyny, jak zostało to już określone w misji, jest podstawowym kierunkiem budowania przyszłego rozwoju tego ważnego na mapie ośrodka uzdrawiskowego. Muszyna jest dziś w wyraźnym okresie przejściowym – z jednej strony radykalnie zmniejsza się liczba usług sanatoryjnych kontraktowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia, z drugiej obiekty i ich zarządy są coraz lepiej przygotowane do pozyskiwania klienta komercyjnego. Jest też wiele aspektów pozytywnych, które – dobrze wykorzystane – mogą przyczynić się do dynamicznego rozwoju ośrodków uzdrawiskowych. Należą do nich m.in. rosnąca długość życia i systematyczny wzrost dochodów mieszkańców, moda na zdrowy tryb życia, także wśród ludzi młodych, i w średnim wieku, a także nasze wejście do Unii Europejskiej i otwarcie granic. Szanse te są jednocześnie swoistymi wyzwaniem, jakie stoją przed gestorami bazy hotelowo-uzdrawiskowej i szeroko rozumianym samorządem Muszyny – wspólnie muszą oni podnosić jakość i poszerzać zakres świadczonych usług oraz zadbać o wizerunek Muszyny jako znanego ośrodka uzdrawiskowego. Wymaga to znaczących nakładów zarówno w infrastrukturę samych obiektów, jak i poszerzenie zakresu oferty turystycznej i uzdrawiskowej, a także rozwoju samego miasta poprzez tworzenie klimatu przyjaznego dla osób odwiedzających uzdrawisko, tak aby sprostać oczekiwaniom coraz bardziej wymagającego klienta.

Cele strategiczne i operacyjne, wskazane przez uczestników sesji, zdają się wychodzić naprzeciw tak zdefiniowanym potrzebom rozwojowym. Z jednej strony dotyczą aspektów związanych właśnie z poprawą stanu bazy sanatoryjno-uzdrawiskowej, z drugiej zwracają uwagę na potrzebę rozwoju oferty uzdrawiskowej i dostosowanie jej do potrzeb i oczekiwań różnych grup odbiorców. Ważnym aspektem jest też zwrócenie uwagi na poszukiwanie „klienta” dla uzdrawiska poza granicami kraju i to zarówno w europejskich Kasach Chorych, jak i skierowania oferty dla gości ze wschodu, którzy także coraz liczniej odwiedzają polskie kurorty. Niezwykle ważnym aspektem, który także znalazł swe odzwierciedlenie w zapisach celów operacyjnych jest dbałość o porządek architektoniczny Uzdrawiska, stwarzanie przyjaznego klimatu poprzez porządkowanie i tworzenie elementów tzw. małej architektury, a także szacunek dla form architektonicznych obecnych na tych ziemiach od dziesiątków lat – takie podejście do zarządzania przestrzenią publiczną z pewnością przyczyni się do

budowania wizerunku Muszyny jako miasta otwartego i przyjaznego zarówno dla samych mieszkańców, jak i dla odwiedzających go turystów i kuracjuszy.

Z rozwojem funkcji turystycznej i uzdrawiskowej nierozdzielnie wiąże się dbałość o jakość środowiska naturalnego. Temu zagadnieniu poświęcono zapisy celu strategicznego *Środowisko przyrodnicze Muszyny spełnia najwyższe standardy ekologiczne*. Tylko zachowanie najwyższych walorów środowiska, a także umiejętne wykorzystywanie jego walorów oraz umiejętność budowania pól współpracy z instytucjami zobligowanymi do ochrony przyrody, może przynieść efekt synergii w postaci – z jednej strony zachowania naturalnych walorów krajobrazu i przyrody, a z drugiej uczynienia z tych walorów jeszcze jednego znaczącego produktu turystycznego, służącego zrównoważonemu rozwojowi Gminy Uzdrawiskowej.

Miary sukcesu:

- Procent wykorzystania bazy w stosunku do posiadanych zasobów;
- Szacunkowych wzrost przychodów z działalności uzdrawiskowej (ustalane w oparciu o jednolitą metodologię na podstawie wyników badań pobytów uzdrawiskowych – szacunkowo: średnie deklarowane wydatki kuracjusza wg badania opinii razy liczba kuracjuszy, poziom bazowy w roku 2007 do ustalenia w badaniach);
- Wzrost ilości oferowanych usług medycznych o charakterze sanatoryjno-uzdrawiskowym (poziom bazowy: liczba usług medycznych o charakterze sanatoryjno-uzdrawiskowym dostępna w obiektach na terenie Muszyny wg. stanu na koniec 2007 roku);
- Wzrost ilości osób korzystających z oferty uzdrawiskowej pochodzących spoza granic Polski (poziom bazowy: liczba kuracjuszy i turystów zagranicznych odwiedzających rocznie Muszynę wg. stanu na koniec 2007 roku);
- Liczba nowoutworzonych gospodarstw agroturystycznych na terenie gminy (poziom bazowy: liczba funkcjonujących gospodarstw na koniec 2007 roku).

OBSZAR: Gospodarka	
CEL STRATEGICZNY:	CELE POŚREDNIE
Gospodarka dostosowana do charakteru uzdrawiskowo-turystycznego gminy (G.1)	1.1. Stworzone są warunki zachęcające przedsiębiorców do stosowania technologii i rozwiązań przyjaznych dla środowiska
	1.2. Przedsiębiorcy świadczą swoje usługi na wysokim poziomie technicznym oraz w sposób przyjazny dla klienta

	1.3. Podejmowanie są działania na rzecz zachęcenia przedsiębiorców do tworzenia sieci usług gastronomicznych, hotelarskich oraz obsługi ruchu turystycznego
Gmina jest przyjazna przedsiębiorcom (G.2)	2.1. Wdrożony jest właściwy system podatkowy
	2.2. Stworzony jest system wspierania słabo rozwiniętych dziedzin gospodarki ważnych z punktu widzenia rozwoju Uzdrawiska
	2.3. Przygotowane są tereny inwestycyjne pod zagospodarowanie zgodnie z funkcją turystyczno-uzdrawiskową gminy oraz wdrożony jest system promocji ofert inwestycyjnych
	2.5. Podejmowane są wspólne działania promocyjne przez UMiG U oraz przedsiębiorców

Cele strategiczne oraz pośrednie wskazane w obszarze **gospodarka** zakładają szeroką aktywność ze strony samych przedsiębiorców, jak również szereg działań podejmowanych przez władze samorządowe, których celem ma być wsparcie rozwoju gospodarczego. Pierwsza część działań zmierza do stworzenia ram, w których rozwijać się będzie przedsiębiorczość na terenie gminy w taki sposób, aby służyć podstawowej funkcji rozwojowej obszaru, jaką jest turystyka oraz uzdrawiskowy charakter Muszyny. Z drugiej strony zakłada się aktywną politykę gminy w zakresie tworzenia systemu zachęt dla rozwijania pożądanego na tym terenie sektorów przedsiębiorczości. W zapisach większości celów operacyjnych widać otwartość władz samorządowych na podejmowanie wspólnych działań z lokalnymi przedsiębiorcami, wydaje się, iż tylko takie podejście da rzeczywisty efekt synergii, a w konsekwencji znaczący impuls rozwojowy lokalnej gospodarce, która będzie się rozwijała w kierunkach nie zagrażających podstawowej, turystyczno-uzdrawiskowej, funkcji miasta.

Miary sukcesu:

- Wzrost liczby małych i średnich firm rejestrujących działalność na terenie gminy (poziom bazowy: dane o liczbie zarejestrowanych podmiotów w Ewidencji Działalności Gospodarczej i Krajowym Rejestrze Sądowym na terenie MiGU Muszyna, poziom bazowy wg stanu na 31 grudnia 2007 roku);
- Wzrost wpływów podatkowych z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej wpływających do budżetu gminy (poziom bazowy: wielkość wpływu z podatków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej na 31 grudnia 2007 roku);

- Powierzchna zagospodarowanych stref usług (poziom bazowy: brak stref usług na terenie gminy);
- Liczba przedsiębiorców współpracujących ze sobą w ramach sieci powiązań kooperacyjnych (poziom bazowy: brak działających sieci na terenie gminy);
- Liczba wspólnych przedsięwzięć podejmowanych przez samorząd lokalny i samorząd gospodarczy na terenie MiGU Muszyna (poziom bazowy: liczba wspólnych przedsięwzięć podjętych w roku 2007).

OBSZAR: Kultura i tradycja	
CEL STRATEGICZNY:	CELE POŚREDNIE
Działalność kulturalna na terenie Miasta i Gminy Uzdrawiskowej prowadzona jest na wysokim poziomie (K.1)	1.1. Opracowana jest strategia produktu turystyczno-kulturowego wraz z określeniem źródeł finansowania projektów
	1.2 Baza muzealna ma wysoki standard i jest dostępna dla zwiedzających
	1.3. Baza lokalowa związana z działalnością kulturalną jest rozbudowana i dostosowana do potrzeb prowadzonej działalności zarówno w mieście, jak i na terenach wiejskich
	1.4. Zabytki sztuki sakralnej stanowią istotny produkt turystyczny gminy i są szeroko udostępnione dla zwiedzających oraz zabezpieczone przed potencjalnymi zagrożeniami
Lokalna tradycja i kultura jest kultywowana i rozwijana (K.2)	2.1. Przygotowywane i publikowane są opracowania na temat lokalnej tradycji i kultury terenu Muszyny
	2.2. Organizowane są cykliczne imprezy kulturalno-sportowe dla mieszkańców i turystów
Współpraca transgraniczna pomiędzy Miastem i Gminą, a miejscowościami przygranicznymi wpływa na rozwój regionu i poszerzenie oferty Muszyny (K.3)	3.1. Z udziałem strony słowackiej opracowana jest baza wspólnych projektów
	3.2. Podejmowane są działania zmierzające do restauracji obiektów na Szlaku Zamków Popradzkich oraz opracowania wspólnej promocji szlaku

Muszyna prowadzi skuteczną promocję w środkach masowego przekazu w kraju i zagranicą (K.4)	4.1. Opracowana jest spójna koncepcja promocji Muszyny oraz nawiązana współpraca z partnerami zewnętrznymi (NGO, media, organizacje i biura turystyczne)
	4.2. Stworzony jest i wdrożony do realizacji spójny system oznakowania zabytków i atrakcji turystycznych

Obszar związany z szeroko rozumianą **kulturą i tradycją** oraz dziedzictwem – historycznym i religijnym - wydaje się niezwykle ważnym obszarem dla mieszkańców Muszyny. Wskazuje na to silny akcent położony na te zagadnienia w misji przyjętej w ramach prac nad *Strategią*. Podkreśla się w niej chęć kontynuowania, ale i twórczego rozwijania tradycji wynikających z obecności na pograniczu kultur i religii. Szczególnie cenna jest deklarowana otwartość mieszkańców Muszyny na ową wielokulturowość i tworzenie z niej swoistej wartości i tożsamości tej ziemi. Jest to tym ważniejsze, iż różnorodność i bogactwo posiadanego dziedzictwa stanowi o specyfice tego obszaru i czyni go ciekawym i atrakcyjnym turystycznie.

Zatem działania zmierzające do zachowania, kultywowania i rozwijania tutejszej kultury oraz dziedzictwa należy postrzegać nie tylko w wymiarze lokalnym, nastawionym na podtrzymanie tradycji i budowanie społecznych więzi, ale także jako na specyficzny i poszukiwany produkt turystyczny. Szczególnego znaczenia zapisy te nabierają w kontekście konieczności ochrony zabytków sztuki sakralnej, które są dziś słabo zabezpieczone, ale też bardzo słabo dostępne dla potencjalnych zwiedzających. Wydaje się, iż posiadanie na swoim terenie tej klasy zabytków i w takim nagromadzeniu może – przy właściwym ich wykorzystaniu i udostępnieniu – stanowić naprawdę unikatową w skali regionu atrakcję.

Odrębną grupą zagadnień poruszanych w ramach tego obszaru są kwestie związane z budowaniem sieci współpracy transgranicznej - zarówno rozumianej jako kontakty pomiędzy poszczególnymi samorządami, ale przede wszystkim jako źródło generowania wspólnych, transgranicznych projektów, które pozwolą budować ciekawą i atrakcyjną ofertę po obu stronach granicy, a tym samym rozwijać funkcje kulturalne i turystyczne w sąsiadujących ze sobą gminach.

Ostatnią kwestią poruszaną w ramach tego obszaru są zagadnienia związane z promocją miasta i gminy, tak aby informacje o dostępnej ofercie turystycznej i uzdrawiskowej docierały do maksymalnie szerokiego grona odbiorców.

Miary sukcesu:

- Liczba osób, która jako powód przyjazdu do Muszyny deklaruje także lub wyłącznie zainteresowanie tutejszym dziedzictwem materialnym i niematerialnym (poziom bazowy: badania ankietowe badających cel przyjazdu prowadzone np. przez MOT);
- Wzrost liczby środków pozyskiwanych z programów transgranicznych na wspólne przedsięwzięcia o charakterze kulturalnym (poziom bazowy: wielkość środków pozyskanych z programów transgranicznych w okresie 2004-2006);
- Udział Gminnych Jednostek Kultury oraz innych instytucji i organizacji w projektach i programach o charakterze kulturalnym na terenie gminy i poza jej granicami (poziom bazowy: liczba inicjatyw zrealizowanych w latach 2005, 2006, 2007);
- Wzrost wielkości pozyskiwanych środków zewnętrznych (granty, dotacje) na przedsięwzięcia o charakterze kulturalnym (poziom bazowy: wielkość środków pozyskanych z zewnątrz na projekty i programy z zakresu kultury w latach 2005, 2006, 2007).

OBSZAR: Infrastruktura (w tym sportowa i rekreacyjna)	
CEL STRATEGICZNY:	CELE POŚREDNIE
Podstawowa infrastruktura służąca mieszkańcom jest dobrze rozwinięta (I.1)	1.1. Budowane są nowe drogi, chodniki, parkingi oraz obwodnica miasta
	1.2. Poprawiana jest jakość istniejących dróg
	1.3. Budowane i modernizowane są mosty i kładki na potokach
	1.4. Istniejące oświetlenie uliczne jest modernizowane oraz budowane jest nowe oświetlenie przy zastosowaniu energooszczędnych i nowoczesnych źródeł światła
	1.5. Remontowana jest istniejąca oraz budowana nowa sieć wodno-kanalizacja
	1.6. Prowadzona jest właściwa gospodarka odpadami
Infrastruktura sportowo-rekreacyjna służy mieszkańcom i turystom (I.2)	2.1. Budowane są boiska sportowe oraz place zabaw dla dzieci w poszczególnych sołectwach i na osiedlach
	2.2. Budowane są ścieżki rowerowe wraz z towarzyszącą infrastrukturą
	2.3. Stwarzane są warunki do rozwoju infrastruktury sportów zimowych (wyciągi narciarskie, sankostrady)

	2.4. Tereny nad Popradem są zrewitalizowane i zagospodarowane na cele turystyczno-rekreacyjne (Budowa Centrum Rekreacji i Wypoczynku)
	2.5. Rzeki i potoki na terenie gminy zagospodarowanie są na cele turystyczno-rekreacyjne
Infrastruktura turystyczna zachęca do odwiedzenia Muszyny (I.3)	3.1. Szlaki turystyczne są właściwie oznakowane oraz wytyczane są nowe szlaki (w tym szlaki gminne)
	3.2. Przy „wejściach” na szlaki oraz na parkingach dostępna jest mała infrastruktura turystyczna oraz zagospodarowane są ogólnodostępne ujęcia wody mineralnej
	3.3. Rewitalizowane są obiekty stanowiące atrakcję turystyczną w centrum miasta

Najważniejszymi funkcjami Muszyny są funkcje: turystyczna i uzdrawiskowa. Nie da się ich jednak rozwijać bez dokonania znaczących inwestycji w zakresie tzw. **infrastruktury** podstawowej oraz infrastruktury służącej rozwojowi funkcji turystycznej. Należy budować i modernizować istniejące drogi, tak aby poprawiać dostępność komunikacyjną na terenie gminy, należy budować chodniki, aby zapewnić mieszkańcom i gościom bezpieczeństwo przemieszczania się po ulicach Uzdrawiska, należy budować i poprawiać istniejącą kanalizację, aby zapisy o dbałości o środowisko nie były tylko pustymi sloganami, trzeba wreszcie zadbać o jakość i dostępność wody pitnej – tak dla mieszkańców, jak i zwiększającej się liczby turystów i kuracjuszy. Konieczne są inwestycje zarówno w samą bazę sportowo-rekreacyjną (baseny, boiska, ścieżki rowerowe, konne, narciarskie, właściwe oznakowanie szlaków, infrastruktura szlaków i miejsc turystycznie atrakcyjnych), jak i stwarzanie warunków dla rozwoju i lokowania się na terenie gminy przedsięwzięć czysto komercyjnych związanych z rozwojem funkcji turystyczno-sportowej podejmowanych przez inwestorów prywatnych. Taki sposób myślenia znajduje swoje mocne odzwierciedlenie w zapisach celów strategicznych i operacyjnych w obszarze infrastruktura. Uszczegółowienie tych zapisów w postaci konkretnych przedsięwzięć znajduje się w kartach zadań, które określają działania, które w najbliższym czasie należy podjąć, aby rozwijać i umacniać funkcję turystyczno-uzdrawiskową Muszyny.

Miary sukcesu:

- Długość nowo-wybudowanych oraz zmodernizowanych dróg i chodników (poziom bazowy: długość sieci dróg na terenie gminy wg stanu na dzień 31 grudnia 2007r);

- Długość wybudowanej oraz zmodernizowanej sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej, a także liczba nowych przyłączy do sieci (poziom bazowy: długość sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy wg stanu na dzień 31 grudnia 2007r);
- Liczba stworzonych i wypromowanych nowych produktów oraz atrakcji turystycznych;
- Liczba nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych wybudowana przez prywatnych inwestorów na terenie gminy (poziom bazowy: liczba działających obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej wg danych UiGU na koniec 2007 roku);
- Szacunkowych wzrost przychodów z turystyki w skali roku (ustalane w oparciu o jednolitą metodologię na podstawie wyników badań ruchu turystycznego – szacunkowo: średnie deklarowane wydatki turysty wg badania opinii razy liczba turystów, poziom bazowy w roku 2007 do ustalenia w badaniach);
- Szacunkowych wzrost liczby turystów odwiedzających gminę (ustalane w oparciu o jednolitą metodologię na podstawie wyników badań ruchu turystycznego, poziom bazowy w roku 2007 do ustalenia w badaniach);
- Długość nowo-wybudowanych i zmodernizowanych szlaków pieszych, rowerowych, konnych, narciarskich (poziom bazowy: długość istniejących na terenie gminy szlaków wg stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku);

OBSZAR: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona zdrowia	
CEL STRATEGICZNY:	CELE POŚREDNIE
Instytucje służące bezpieczeństwu publicznemu są dobrze wyposażone i przygotowane do wypełniania swoich zadań (B.1)	1.1. Podejmowane są działania mające prowadzić do podniesienia poziomu bezpieczeństwa na terenie miasta i gminy
	1.2. Jednostki OSP są dobrze wyposażone w sprzęt pożarniczo-ratowniczy i łącznościowy
	1.3. Podejmowane są działania zmierzające do zwiększenia naboru do OSP i podniesienia kwalifikacji kadry
Miasto i Gmina jest właściwie zabezpieczone przed skutkami powodzi (B.2)	2.1. Uregulowane i zabezpieczone przed wylaniem są rzeki i potoki na terenie gminy
	2.2. Drogi są zabezpieczone przed wezbranymi wodami potoków
Zapewniony jest wysoki	3.1 Baza opieki zdrowotnej jest zmodernizowana

standard usług z zakresu opieki zdrowotnej oraz społecznej (B.3)	3.2. Uruchomione są skuteczne programy zabezpieczenia zdrowotnego i socjalnego
---	--

W powyższym obszarze zawarty został stosunkowo obszerny katalog celów i zadań związanych z **bezpieczeństwem**, rozumianym zarówno jako bezpieczeństwo publiczne - ład i porządek społeczny, bezpieczeństwo w ruchu drogowym, zabezpieczenie przed skutkami żywiołów, a także bezpieczeństwo socjalne i zdrowotne. Stąd wśród zadań pojawiają się kwestie związane z wyposażeniem służb porządkowych i ratowniczych w niezbędny sprzęt czy bieżącą dbałość o infrastrukturę zapobiegającą skutkom powodzi. Nie zapomniano także o konieczności ponoszenia nakładów na poprawę funkcjonowania podstawowej opieki zdrowotnej na terenie gminy. Sporo miejsca poświęcono także zadaniom z zakresu pomocy społecznej rozumianej tutaj jako wyrównywanie szans życiowych wszystkich obywateli gminy. Z prowadzonych w czasie sesji strategicznych dyskusji wyłania się obraz gminy, która w znaczącym stopniu zaspakaja potrzeby swoich mieszkańców w zakresie tak rozumianego bezpieczeństwa. Warto także zaznaczyć, iż duża część opisanych tu zadań leży w kompetencji samorządu powiatowego czy wręcz władz centralnych, a rolą władz gminy jest tylko prowadzenie skutecznego lobbingu na rzecz poprawy wykonywania zadań z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego. Stąd w wielu zapisach położono większy nacisk na profilaktykę, która powinna raczej zapobiegać powstawaniu zagrożeń, niż je likwidować.

Miary sukcesu:

- Zmniejszenie liczby wypadków z udziałem pieszych na drogach na terenie gminy (poziom bazowy: liczba wypadków z udziałem pieszych w latach 2005, 2006, 2007);
- Zmniejszenie liczby zdarzeń losowych na terenie gminy – czynów karalnych, pożarów, wypadków itp. (poziom bazowy: liczba zdarzeń o charakterze losowym w latach 2005, 2006, 2007);
- Wzrost długości życia mieszkańców gminy (stan bazowy: średnia długość życia kobiet i mężczyzn mieszkających na terenie gminy w roku 2007).

OBSZAR: Edukacja	
CEL STRATEGICZNY:	CELE POŚREDNIE
Edukacja jest świadczona na wysokim poziomie	1.1. Placówki oświatowe w gminie są nowoczesne i dobrze wyposażone

oraz dostępna na wszystkich etapach kształcenia (E.1)	1.2. Oferta edukacyjna jest dostosowana do potrzeb ucznia i środowiska
	1.3. Opieka nad uczniem jest dobrze zorganizowana
	1.4. Kadra pedagogiczna jest wysokowykwalifikowana
	1.5. Kadry są przygotowane do pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację projektów oświatowo-środowiskowych

Ostatni ze zdefiniowanych obszarów, który ma istotny wpływ na życie mieszkańców i rozwój gminy to **edukacja**, która winna być świadczona na wysokim poziomie. Służyć ma temu z jednej strony poprawa infrastruktury edukacyjnej, a z drugiej bardzo dobre przygotowanie merytoryczne kadry nauczycielskiej. A zatem główny wysiłek finansowy i organizacyjny powinien zmierzać do poprawy przyszłolnej infrastruktury edukacyjnej i sportowej. Sporo miejsca poświęcono także w ramach tego obszaru poprawie organizacji zajęć pozalekcyjnych i lepszemu ich dostosowaniu do potrzeb i aspiracji tutejszych dzieci i młodzieży. Odrębną kwestią jest zauważona potrzeba dostosowania oferty kształcenia zawodowego do zdiagnozowanych potrzeb i możliwości rynku pracy.

Miary sukcesu:

- Liczba zmodernizowanych szkół (stan bazowy: stan bazy oświatowej na koniec 2007 roku);
- Poprawa stanu infrastruktury okołoszkolnej - boiska, place zabaw, sale gimnastyczne (stan bazowy: infrastruktura okołoszkolna wg stanu na koniec 2007 roku);
- Wzrost liczby uczniów kontynuujących naukę na kolejnych etapach edukacji (poziom bazowy: dane za rok szkolny 2006/2007);
- Podwojenie liczby godzin zajęć pozalekcyjnych – świetlicowych, dydaktycznych i sportowych (poziom bazowy: liczba godzin zajęć pozalekcyjnych realizowana w roku szkolnym 2006/2007).
- Wzrost wielkości pozyskiwanych środków pozabudżetowych na przedsięwzięcia o charakterze edukacyjnym (poziom bazowy: wielkość środków pozyskanych z zewnątrz na projekty i programy z zakresu edukacji w okresie 2004-2006).

4.3. Zadania służące realizacji celów strategii – karty zadań

Na kolejnych stronach przedstawiona jest ścieżka postępowania w realizacji przyjętej *Strategii* wraz z listą zadań, których podjęcie i zrealizowanie warunkuje sukces w osiągnięciu celów *Strategii* w przyszłości.

Zestawienie zadań w układzie kolejnych obszarów i celów strategii ujmuje zarówno te zadania, które samorząd gminny powinien podjąć samodzielnie, jak i te, które powinien zainicjować, podjąć lub wesprzeć w porozumieniu z partnerami administracyjnymi, społecznymi i gospodarczymi. Liczebnie i wartościowo większość z nich dotyczy tworzenia infrastruktury i realizowania innych zadań w ramach polityki służącej rozwojowi społecznemu gminy. Znacząca liczebnie jest grupa zadań przewidzianych do realizacji we współpracy z innymi partnerami samorządowymi (samorząd wojewódzki i powiatowy) oraz z sektorem pozarządowym i prywatnym. Podejmowanie takich bardziej złożonych przedsięwzięć jest nieuniknionym krokiem na drodze do zintegrowanego zarządzania zadaniami publicznymi na terenie gminy – nie tylko poprzez administrację gminną, ale i we współpracy z administracją wojewódzką, powiatową czy też gminami sąsiednimi, a także innymi liderami lokalnych środowisk.

Zestawienie zadań strategicznych obejmuje ich ramowy, orientacyjny opis. Uszczegółowienie tych zapisów będzie następować sukcesywnie w dokumentach programowych i budżetowych, w tym ewentualnych aktualizacjach *Strategii* oraz *Wieloletnim Planie Inwestycyjnym* oraz *Lokalnych Planach Rozwoju*.

Wykaz skrótów używanych w Kartach Zadań:

KPR	Krajowy Program Rolno-Środowiskowy
MKiDzN	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
MAEŚ	Małopolska Agencja Energii i Środowiska
MARR S.A.	Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.
MOPS	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
MOT	Małopolska Organizacja Turystyczna
MRPO	Małopolski Regionalny Program Operacyjny
MZMiUW	Małopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych
NZOZ	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PGK	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Muszynie
PKP	Polskie Koleje Państwowe

PO IG	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka
PO IiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
PO KL	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
PO WT P-RS	Program Operacyjny Współpracy Przygranicznej Republika Słowacka - Polska
POT	Polska Organizacja Turystyczna
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PTTK	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze
PZD	Powiatowy Zarząd Dróg w Nowym Sączu
PZU	Państwowy Zakład Ubezpieczeń
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie
SGU RP	Stowarzyszenie Gmin Uzdrawiskowych RP
SPZOZ	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej
UMiG U Muszyna	Urząd Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna
WFOŚiGW	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
ZDW w Krakowie	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie
ZG ZOSP	Związek Ochotniczych Straży Pożarnych

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: WALORY UZDRAWISKOWE

CEL STRATEGICZNY: Muszyna jest ważnym ośrodkiem uzdrawiskowo-turystycznym

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

1.1. OFERTA TURYSTYCZNO-SANATORYJNA JEST DOSTOSOWANA DO POTRZEB I SKIEROWANA DO ODPOWIEDNIICH GRUP ODBIORCÓW

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
	1. Cel bezpośredni						Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji		
	2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści								
	3. Zakładane efekty rzeczowe								
W.1.1.1. Zlecenie wykonania analizy „Określenie profilu klienta usług turystyczno-uzdrawiskowych w Muszynie, segmentacja klienta i rynku, diagnoza potrzeb odbiorców oferty turystyczno-uzdrawiskowej”.	1. Uzyskanie informacji o potencjalnych odbiorcach oferty turystyczno-uzdrawiskowej oraz ich potrzebach i oczekiwaniach.			20 tys.			UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Możliwość dostosowania oferty turystyczno-uzdrawiskowej do oczekiwań konkretniej określonej grupy odbiorców, a co za tym idzie lepiej dostosowany do potrzeb i oczekiwań proces inwestycyjny, a w konsekwencji lepsze wykorzystanie obecnej i przyszłej bazy.						Biura turystyczne, MOT, gestorzy bazy		
	3. Opracowana analiza.								
W.1.1.2. Powołanie Rady Koordynacyjnej (w skład której wejdą m.in. przedstawiciele UMiG U, właściciele bazy hotelowo-sanatoryjnej, przedsiębiorcy).	1. Powołanie zespołu, który będzie wspólnie wytyczał podstawowe kierunki działań w zakresie rozwoju oferty turystyczno-uzdrawiskowej Muszyny oraz stanie się istotnym partnerem Gminy w podejmowaniu działań prorozwojowych.	1 tys.					UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Poprawa komunikacji pomiędzy gminą, a gestorami bazy oraz możliwość podejmowania działań wzajemnie się uzupełniających.						Gestorzy bazy (hotelowej i sanatoryjnej), przedsiębiorcy, radni, inne osoby/institucje ważne z punktu widzenia rozwoju gminy		
	3. Powołana (w formie stowarzyszenia) Rada Koordynacyjna.								
W.1.1.3. Systematyczne	1. Dotarcie z informacjami o planowanych kierunkach rozwoju uzdrawiska do szerokiego grona mieszkańców.	Bez dodatkowych kosztów					UMiG U		

<p>rozpowszechnianie informacji nt. prac i ustaleń Rady Koordynacyjnej (w formie komunikatów w lokalnej gazecie oraz na podstronie internetowej UMiG U oraz stworzenie mechanizmu konsultacji społecznych prac Rady.</p>	<p>2. Uzyskanie szerokiego oddziaływania prac Rady Koordynacyjnej na opinię publiczną Muszyny; możliwość pozyskiwania informacji i opinii spoza Rady.</p>						Muszyna		
<p>W.1.1.4. Opracowanie, dystrybucja i odbiór ankiety badającej poziom zadowolenia oraz zidentyfikowane braki i niedogodności zauważone w czasie pobytu osób przybywających do Muszyny (ankieta miejska dystrybuowana w hotelach, pensjonatach, sanatoriach, domach wczasowych, restauracjach).</p>	<p>1. Poznanie preferencji, oczekiwań i potrzeb osób odwiedzających Muszynę oraz zdiagnozowanie najbardziej uciążliwych deficytów.</p>	<p>15 tys. (opracowanie, przygotowanie systemu dystrybucji)</p>	<p>5 tys. (powielenie i dystrybucja)</p>	<p>5 tys.</p>	<p>5 tys.</p>	<p>20 tys.</p>	<p>UMiG U Muszyna</p>	<p>100%</p>	<p>Budżet gminy</p>
<p>2. Możliwość kreowania rozwoju Uzdrawiska w kierunku najbardziej oczekiwanym przez osoby odwiedzające gminę, co przyczyni się do dalszego wzrostu liczby odwiedzających.</p>	<p>3. Ilość ankiet rozdysponowanych / ilość ankiet zwróconych i opracowanych.</p>						<p>Właściciele bazy hotelowo-sanatoryjnej, właściciele punktów gastronomicznych, atrakcji turystycznych itp.</p>		

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: WALORY UZDROWISKOWE**CEL STRATEGICZNY: Muszyna jest ważnym ośrodkiem uzdrowiskowo-turystycznym**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

1.2. OFERTA UZDROWISKOWA I TURYSTYCZNA JEST BOGATA I KOMPLEKSOWA

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
	1. Cel bezpośredni								
	2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści						Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji		
	3. Zakładane efekty rzeczowe								
W.1.2.1. Przygotowanie programów szkoleniowych, wraz z uzyskaniem wsparcia finansowego na ich realizację, których celem będzie poprawa jakości świadczonych usług turystycznych i agroturystycznych.	1. Poprawa jakości obsługi klienta.	150 tys.	150 tys.	150 tys.	150 tys.	150 tys.	UMiG U Muszyna (w zakresie przygotowania projektu) Gestorzy bazy (hotelowej, sanatoryjnej, turystycznej)	20% (jako wkład w przygotowanie projektu)	PO KL, budżet gminy
	2. Wykreowanie wizerunku Muszyny jako miejsca przyjaznego dla odwiedzających, a w konsekwencji wzrost ruchu turystycznego.								
	3. Liczba zorganizowanych szkoleń / liczba osób biorących udział w szkoleniach								
W.1.2.2. Powołanie Stowarzyszenia Gospodarstw Agroturystycznych oraz koordynacja i rozwijanie istniejących stowarzyszeń.	1. Stworzenie jednolitych i przestrzeganych przez wszystkich członków Stowarzyszenia standardów jakościowych bazy i obsługi, a w konsekwencji lepsze pozyskanie klienta i wykorzystanie istniejącej bazy.		2 tys.	5 tys.	5 tys.	5 tys.	UMiG U Muszyna (jako inicjator), właściciele gospodarstw jako podmioty tworzące	0%	PROW (na rozwój działalności)
	2. Poprawa sytuacji ekonomicznej właścicieli gospodarstw agroturystycznych.								
	3. Działające Stowarzyszenie / liczba gospodarstw będących członkami Stowarzyszenia.								
W.1.2.3. Certyfikacja jakości	1. Utrzymanie wysokiego standardu usług.	5 tys.	5 tys.	5 tys.	5 tys.	20 tys.	Stowarzyszenia	0%	PROW

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

usług agroturystycznych.	2. Możliwość zagwarantowania potencjalnemu odbiorcy usług agroturystycznych ich wysokiego standardu.						Gospodarstw Agroturystycznych		
	3. Liczba gospodarstw agroturystycznych, które pozytywnie przeszły proces certyfikacji.						Właściciele obiektów		
W.1.2.4. Podejmowanie działań lobbingowych na rzecz poprawy dostępności komunikacyjnej (drogowej i kolejowej) do Uzdrawiska.	1. Ułatwienie dotarcia potencjalnym turystom do rejonu Muszyny.	Bez kosztów dla budżetu.					Burmistrz MiG U Muszyna ZDW, PZD, PKP, Krajowa Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	0%	Budżety: ZDW, PZD, PKP, Krajowej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad
	2. Zwiększenie ruchu turystycznego w gminie.								
	3. Modernizacja ok. 50 km. dróg dojazdowych do Muszyny oraz działania na rzecz budowy linii kolejowej Podłęże – Piekiełko.								
W.1.2.5. Doprowadzenie ujęć wody mineralnej do sanatoriów: Korona oraz Muszyna.	1. Utrzymanie przez Muszynę statusu uzdrawiska.	300 tys.					UMiG U Muszyna Zarząd sanatorium Korona oraz Zarząd sanatorium Muszyna	50%	Budżet gminy, środki ośrodków sanatoryjnych (beneficjentów programu)
	2. Możliwość dalszego rozwijania się i korzystania ze statusu uzdrawiska.								
	3. Doprowadzone ujęcia wody mineralnej do sanatoriów: Korona oraz Muszyna.								
W.1.2.6. Wdrożenie regulacji prowadzących do powszechnego udostępnienia zasobów mineralnych do wykonywania zabiegów balneologicznych.	1. Spełnienie wymogów związanych z utrzymaniem statusu uzdrawiska.	Do ustalenia					UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy,
	2. Zwiększenie ilości zabiegów balneologicznych.								
	3. Liczba pacjentów korzystających z zabiegów.								
W.1.2.7. Utworzenie zakładu balneologicznego w Żegiestowie.	1. Rozszerzenie oferty uzdrawiskowej gminy.			100 tys.			Inwestor prywatny UMiG U Muszyna	0%	Inwestor prywatny
	2. Zwiększenie liczby pacjentów.								
	3. Utworzony zakład balneologiczny w Żegiestowie.								
W.1.2.8. Utworzenie działu kąpielowego w zespole kąpielowym na Zapopradziu.	1. Rozszerzenie oferty gminy.				100 tys.		UMiG U Muszyna	30%	Dotacje, budżet gminy
	2. Zwiększenie liczby pacjentów.								
	3. Budowa zespołu kąpielowego.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: WALORY UZDROWISKOWE**CEL STRATEGICZNY: Muszyna jest ważnym ośrodkiem uzdrowiskowo-turystycznym**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

1.3. OFERTA UZDROWISKOWA PROMOWANA JEST POZA GRANICAMI KRAJU

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
W.1.3.1. Wykonanie operatu uzdrowiskowego dla Muszyny, Złockiego i Żegiestowa, dzięki któremu możliwe będzie utrzymanie statusu uzdrowiska dla wszystkich trzech miejscowości.	1. Utrzymanie statusu uzdrowiska dla Muszyny, Złockiego i Żegiestowa. 2. Możliwość dalszego rozwoju Muszyny w oparciu o status uzdrowiska, a także możliwość pozyskiwania środków przeznaczonych na rozwój uzdrowisk. 3. Wykonany operat.	150 tys.					UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
W.1.3.2. Opracowanie i dystrybucja spójnej oferty promującej walory Uzdrowiska do zagranicznych Kas Chorych.	1. Poszerzenie spektrum klienta o kuracjuszy spoza granic kraju. 2. Zwiększenie liczby osób odwiedzających Muszynę, w szczególności o kuracjuszy korzystających z oferty uzdrowiskowo-sanatoryjnej. 3. Liczba podjętych inicjatyw promocyjnych (udział w targach, dystrybucja materiałów informacyjnych).	10 tys.	10 tys.	10 tys.	10 tys.	40 tys.	UMiG U Muszyna Rada Koordynacyjna, właściciele obiektów sanatoryjnych	70%	Budżet gminy, środki właścicieli obiektów sanatoryjnych
W.1.3.3. Organizacja Krajowego i Międzynarodowego Kongresu Gmin Uzdrowiskowych.	1. Szeroka promocja informacji o mieście oraz jego walorach uzdrowiskowych. 2. Zwiększenie liczby osób odwiedzających Muszynę, w szczególności o kuracjuszy korzystających z oferty uzdrowiskowo-sanatoryjnej. 3. Zorganizowane kongresy (2010 – krajowy, 2013 lub 2014 międzynarodowy).			200 tys.		300 tys.	UMiG U Muszyna Rada Koordynacyjna, POT, SGU RP, właściciele uzdrowisk, producenci wód mineralnych	40%	Budżet gminy, środki sponsorów, opłata konferencyjna uczestników

W.1.3.4. Wsparcie Forum Samorządowego działającego w ramach Forum Ekonomicznego w Krynicy.	1. Szeroka promocja informacji o mieście oraz jego walorach uzdrawiskowych.	50 tys.	50 tys.	50 tys.	50 tys.	200 tys.	UMiG U Muszyna Rada Koordynacyjna, POT, SGU RP		Budżet gminy, środki sponsorów, opłata konferencyjna uczestników
	2. Lobbiny na rzecz właściwych rozwiązań dotyczących funkcjonowania i rozwoju uzdrawisk.								
	3. Wsparcie finansowe, organizacyjne i merytoryczne dla Forum.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: WALORY UZDRAWISKOWE

CEL STRATEGICZNY: Muszyna jest ważnym ośrodkiem uzdrawiskowo-turystycznym

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

1.4. PORZĄDEK ARCHITEKTONICZNY ORAZ ESTETYKA MIASTA I GMINY SĄ NA NAJWYŻSZYM POZIOMIE

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
W.1.4.1. Utworzenie funduszu rewitalizacyjnego dla odnowy historycznej tkanki miejskiej Muszyny (dopłata ze środków gminy do działań podejmowanych przy remoncie elewacji w historycznych obiektach stanowiących własność prywatną pod warunkiem zastosowania się do jednolitych wymogów konserwatorskich).	1. Cel bezpośredni						Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	50%	Środki własne właścicieli, budżet gminy, MRPO
	2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści								
	3. Zakładane efekty rzeczowe								
	1. Rewitalizacja historycznej przestrzeni publicznej.		500 tys.	500 tys.	500 tys.	2 mln	Właściciele lokali uprawnieni do skorzystania z funduszu rewitalizacyjnego (tj. obiektów objętych opieką konserwatorską)		
	2. Zwiększenie walorów estetycznych przestrzeni publicznej oraz wpływ na zachowanie historycznego charakteru zabudowy miejskiej.						UMiG U Muszyna		
	3. Liczb współfinansowanych projektów rewitalizacyjnych.								

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

W.1.4.2. Stworzenie programu estetyzacji miasta (wspólne działania urzędu i mieszkańców: gmina ustawia na wosnę donice na kwiaty przed domami, a mieszkańcy utrzymują kwiaty do jesieni.	1. Estetyzacja przestrzeni publicznej.	10 tys.	10 tys.	10 tys.	10 tys.	40 tys.	UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Estetyzacja przestrzeni publicznej oraz nadanie Uzdrawisku niepowtarzalnego klimatu, przyjaznego dla mieszkańców i osób odwiedzających miasto.						Właściciele posesji, mieszkań, obiektów użyteczności publicznej		
	3. Liczba mieszkańców biorąca udział w projekcie.								
W.1.4.3. Opracowanie założeń konkursu oraz przeprowadzenie konkursu architektonicznego na opracowanie projektów domów / zabudowy wykorzystujących elementy budownictwa regionalnego ziemi muszyńskiej.	1. Stworzenie dobrych wzorców architektonicznych.		200 tys. (jako środki na nagrody w konkursie)				UMiG U Muszyna	80%	Budżet gminy, sponsorzy
	2. Podjęci dyskusji o potrzebie świadomego kształtowania przestrzeni publicznej.						Stowarzyszenie Architektów Polskich, Politechnika Krakowska, Wydział Architektury		
	3. Przeprowadzony konkurs / liczba zgłoszonych projektów								
W.1.4.4. Opublikowanie prac konkursowych, w formie katalogu projektów do wykorzystania na terenie gminy.	1. Promocja dobrych wzorców architektonicznych.			10 tys.	10 tys.	40 tys.	UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Porządkowanie przestrzeni miasta i gminy oraz estetyzacja przestrzeni publicznej.						Firmy architektoniczne, Politechnika Krakowska		
	3. Wydany katalog / liczba projektów budowlanych zrealizowanych w oparciu o projekty konkursowe.								
W.1.4.5. Kształtowanie przestrzeni publicznej Muszyny - budowa oświetlenia ulicznego traktu spacerowego na wałach p.powodziowych – ul. Piłsudskiego, Pułaskiego, Zdrojowa wraz z modernizacją nawierzchni.	1. Poprawa bezpieczeństwa i estetyki miasta.	200 tys.	300 tys.				UMiG U Muszyna	25%	MRPO, budżet gminy
	2. Poprawa wizerunku miasta, zmniejszenie zdarzeń niebezpiecznych; zwiększenie ruchu turystycznego w godzinach wieczornych.								
	3. Zmodernizowana nawierzchnia chodników oraz zamontowanych 80 punktów świetlnych.								

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

I.1.4.6. Kształtowanie przestrzeni publicznej Muszyny - modernizacja al. Zdrojowej, ul. Mściwujewskiego wraz z przebudową nawierzchni i wymianą elementów małej architektury i budową oświetlenia parkowego	1. Poprawa bezpieczeństwa i estetyki miasta.		825 tys.				UMiG U Muszyna	25%	MRPO, budżet gminy
	2. Poprawa wizerunku miasta, zmniejszenie zdarzeń niebezpiecznych; zwiększenie ruchu turystycznego w godzinach wieczornych.								
	3. Zmodernizowana nawierzchnia chodników, wymienione elementy małej architektury oraz zamontowanych 80 punktów świetlnych.								
W.1.4.7. Kształtowanie przestrzeni publicznej Muszyny – modernizacja rynku.	1. Poprawa bezpieczeństwa i estetyki miasta.					3 mln	UMiG U Muszyna	35%	MRPO, budżet gminy
	2. Poprawa wizerunku miasta, zmniejszenie zdarzeń niebezpiecznych; zwiększenie ruchu turystycznego w godzinach wieczornych.								
	3. Zmodernizowana płyta rynku wraz z niezbędnymi pracami pod płytą rynku, estetyzacja oświetlenia, elementy małej architektury.								
W.1.4.8. Budowa miejskiego szaletu.	1. Podniesienie atrakcyjności turystycznej i uzdrawiskowej Muszyny.		500 tys.				UMiG U Muszyna	60%	Inwestor prywatny, budżet gminy
	2. Estetyzacja przestrzeni publicznej oraz wzrost zainteresowania atrakcjami Muszyny i w konsekwencji zwiększenie liczby osób odwiedzających Muszynę.								
	3. Wybudowany szalet miejski.								
W.1.4.9. Zagospodarowanie centrum wsi Powroźnik (etap II), w tym budowa plant.	1. Poprawa estetyki i atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich Muszyny.			100 tys.			UMiG U Muszyna	25%	PROW, budżet gminy
	2. Estetyzacja przestrzeni publicznej oraz nadanie Uzdrawiskowi niepowtarzalnego klimatu, przyjaznego dla mieszkańców i osób odwiedzających gminę.						Lokalna społeczność		
	3. Zagospodarowane centrum wsi Powroźnik.								
W.1.4.10. Zagospodarowanie części uzdrawiskowej wsi Złockie (etap II).	1. Poprawa estetyki i atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich Muszyny.			300 tys.			UMiG U Muszyna	25%	MRPO, budżet gminy
	2. Estetyzacja przestrzeni publicznej oraz nadanie Uzdrawiskowi niepowtarzalnego klimatu, przyjaznego dla mieszkańców i osób odwiedzających gminę.						Lokalna społeczność		
	3. Zagospodarowane części uzdrawiskowej wsi Złockie.								

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

W.1.4.11. Zagospodarowanie centrum wsi Złockie.	1. Poprawa estetyki i atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich Muszyny.		600 tys.				UMiG U Muszyna	25%	PROW, budżet gminy
	2. Estetyzacja przestrzeni publicznej oraz nadanie Uzdrawisku niepowtarzalnego klimatu, przyjaznego dla mieszkańców i osób odwiedzających gminę.						Lokalna społeczność		
	3. Zagospodarowane centrum wsi Złockie.								
W.1.4.12. Kształtowanie przestrzeni publicznej Żegiestowa.	1. Poprawa estetyki i atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich Muszyny.		100 tys.				UMiG U Muszyna	25%	PROW, budżet gminy
	2. Estetyzacja przestrzeni publicznej oraz nadanie Uzdrawisku niepowtarzalnego klimatu, przyjaznego dla mieszkańców i osób odwiedzających gminę.						Lokalna społeczność		
	3. Ukształtowana przestrzeń publiczna Żegiestowa.								
W.1.4.13. Kształtowanie przestrzeni publicznej Jastrzębika.	1. Poprawa estetyki i atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich Muszyny.				200 tys.		UMiG U Muszyna	25%	PROW, budżet gminy
	2. Estetyzacja przestrzeni publicznej oraz nadanie Uzdrawisku niepowtarzalnego klimatu, przyjaznego dla mieszkańców i osób odwiedzających gminę.						Lokalna społeczność		
	3. Ukształtowana przestrzeń publiczna Jastrzębika.								
W.1.4.14. Kształtowanie przestrzeni publicznej Milika.	1. Poprawa estetyki i atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich Muszyny.					600 tys.	UMiG U Muszyna	25%	PROW, budżet gminy
	2. Estetyzacja przestrzeni publicznej oraz nadanie Uzdrawisku niepowtarzalnego klimatu, przyjaznego dla mieszkańców i osób odwiedzających gminę.						Lokalna społeczność		
	3. Ukształtowana przestrzeń publiczna Milika.								
W.1.4.15. Kształtowanie przestrzeni publicznej Szczawnika.	1. Poprawa estetyki i atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich Muszyny.		600 tys.				UMiG U Muszyna	25%	PROW, budżet gminy
	2. Estetyzacja przestrzeni publicznej oraz nadanie Uzdrawisku niepowtarzalnego klimatu, przyjaznego dla mieszkańców i osób odwiedzających gminę.						Lokalna społeczność		
	3. Ukształtowana przestrzeń publiczna Szczawnika.								
W.1.4.16. Kształtowanie przestrzeni publicznej Andrzejówki.	1. Poprawa estetyki i atrakcyjności turystycznej obszarów wiejskich Muszyny.					600 tys.	UMiG U Muszyna	25%	PROW, budżet gminy
	2. Estetyzacja przestrzeni publicznej oraz nadanie Uzdrawisku niepowtarzalnego klimatu, przyjaznego dla mieszkańców i osób odwiedzających gminę.						Lokalna społeczność		
	3. Ukształtowana przestrzeń publiczna Andrzejówki.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: WALORY UZDROWISKOWE**CEL STRATEGICZNY: Środowisko przyrodnicze Muszyny spełnia najwyższe standardy ekologiczne**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

2.1. GOSPODARSTWA ROLNE PROWADZONE SĄ W OPARCIU O NATURALNE METODY PRODUKCJI PRZEZ WYKWALIFIKOWANYCH I ŚWIADOMYCH ROLNIKÓW

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
W.2.1.1. Podejmowanie działań edukacyjno-doradczych (pomoc w wypełnieniu wniosku) na rzecz realizacji KPR środowiskowego, rolnictwo ekologiczne łąk i pastwisk, ochrona zasobów genetycznych, rolnictwo zrównoważone.	1. Promocja produkcji rolniczej, prowadzonej zgodnie z wymogami ochrony środowiska oraz ochrony i kształtowania krajobrazu, a także zagrożonych wyginięciem gatunków dzikiej fauny i flory i ich siedlisk oraz ochrona zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich i poprawa stanu świadomości ekologicznej społeczności wiejskiej. 2. Promocja systemów produkcji rolniczej przyjaznej dla środowiska, które wykraczają poza zwykłą dobrą praktykę rolniczą; poprawa stanu świadomości ekologicznej wśród społeczności wiejskiej; ochrona zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich. 3. Liczba wniosków złożonych przez rolników z terenu Muszyny / wielkość uzyskanych środków finansowych.	Działanie ciągłe, bez dodatkowych kosztów dla budżetu gminy (gmina czasowo udostępnia lokal z dostępem do telefonu).					MORD oddział w Nawojowej Zainteresowani rolnicy, Dyrekcja Parku Krajobrazowego, UMiG U Muszyna	Wkład rzeczowy	
W.2.1.2. Organizacja szkoleń z zakresu spełnienia standardów gospodarstw rolnych - ochrona środowiska, zwierząt i konsumentów (cross – compliance).	1. Upowszechnienie wśród rolników konieczności stosowania tzw. cross-compliance czyli wymogów w dziedzinie ochrony środowiska, zwierząt i konsumentów, jakie będą musieli spełnić beneficjenci płatności bezpośrednich. 2. Spełnienie standardów w dziedzinie ochrony środowiska, zwierząt i konsumenta, a w konsekwencji uzyskanie dopłat bezpośrednich. 3. Liczba wniosków złożonych przez rolników z terenu Muszyny / wielkość uzyskanych środków finansowych.	Działanie ciągłe, bez dodatkowych kosztów dla budżetu gminy (gmina czasowo udostępnia lokal z dostępem do telefonu).					MORD oddział w Nawojowej Zainteresowani rolnicy, Dyrekcja Parku Krajobrazowego, UMiG U Muszyna	Wkład rzeczowy	

W.2.1.3. Prowadzenie indywidualnego doradztwa popularyzującego tematykę budowy i eksploatacji przydomowych oczyszczalni ścieków.	1. Ochrona jakości wód gruntowych i powierzchniowych poprzez upowszechnianie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscach gdzie ze względów ekonomicznych nieopłacalne jest przyłączenie do sieci zbiorczej.	Działanie ciągłe, bez dodatkowych kosztów dla budżetu gminy (gmina czasowo udostępnia lokal z dostępem do telefonu).	MORD oddział w Nawojowej	Wkład rzeczowy	
	2. Zwiększenie ilości oczyszczanych ścieków oraz zmniejszenie kosztów związanych z ich utylizacją.				
	3. Liczba przeprowadzonych szkoleń / liczba przydomowych oczyszczalni powstałych w wyniku prowadzonego doradztwa.				
W.2.1.4. Szkolenie oraz doradztwo indywidualne w zakresie organizowania i promocji gospodarstw ekologicznych.	1. Promocja systemem produkcji rolnej, opartej na wykorzystaniu naturalnych procesów, zachodzących w gospodarstwie rolnym.	Działanie ciągłe, bez dodatkowych kosztów dla budżetu gminy (gmina czasowo udostępnia lokal z dostępem do telefonu)	MORD oddział w Nawojowej	Wkład rzeczowy	
	2. Możliwość rozwoju niewielkich gospodarstw rolnych i zapewnienie ich właściwej efektywności ekonomicznej.				
	3. Liczba przeprowadzonych szkoleń / liczba uruchomionych gospodarstw ekologicznych.				

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: WALORY UZDRAWISKOWE

CEL STRATEGICZNY: Środowisko przyrodnicze Muszyny spełnia najwyższe standardy ekologiczne

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

2.2. CZĘŚĆ ŻYWNOCI DOSTARCZANEJ DO LOKALNEJ BAZY HOTELOWEJ POCZODZI Z UPRAW EKOLOGICZNYCH NA TERENIE GMINY

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
W.2.2.1. Popularyzacja żywności o podwyższonej jakości – doradztwo	1. Cel bezpośredni						MORD oddział w Nawojowej	Wkład rzeczowy	
	2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści								
	3. Zakładane efekty rzeczowe								
	1. Popularyzacja systemem produkcji rolnej, opartej na wykorzystaniu naturalnych procesów, zachodzących w gospodarstwie rolnym oraz zachęcenie gestorów bazy hotelowo-uzdrawiskowej do wykorzystywania ekologicznej żywności pochodzącej z rejonu Muszyny.	Działanie ciągłe, bez dodatkowych kosztów dla budżetu gminy (gmina czasowo udostępnia lokal z dostępem do telefonu).							

indywidualne dla rolników i gestorów bazy hotelowo-uzdrawiskowej.	2. <u>Możliwość</u> rozwoju niewielkich gospodarstw rolnych i zapewnienie ich właściwej efektywności ekonomicznej oraz <u>możliwość</u> wykreowania nowego produktu turystycznego związanego ze zdrowym żywniemem.		Zainteresowane gospodarstwa domowe, gestorzy bazy hotelowo-uzdrawiskowej, UMIG U Muszyna		
	3. Liczba zorganizowanych szkoleń i spotkań / procent żywności wykorzystywany w ośrodkach hotelowo-uzdrawiskowych pochodzący z lokalnych gospodarstw ekologicznych.				
W.2.2.2. Upowszechnianie zasad racjonalnego żywienia, dietyki oraz zdrowego stylu życia – doradztwo indywidualne dla rolników i gestorów bazy hotelowo-uzdrawiskowej.	1. Popularyzacja zdrowego trybu życia oraz promocja oferty lokalnych gospodarstw ekologicznych.	Działanie ciągłe, bez dodatkowych kosztów dla budżetu gminy (gmina czasowo udostępnia lokal z dostępem do telefonu).	MORD oddział w Nawojowej	Wkład rzeczowy	
	2. <u>Możliwość</u> rozwoju niewielkich gospodarstw rolnych i zapewnienie ich właściwej efektywności ekonomicznej oraz <u>możliwość</u> wykreowania nowego produktu turystycznego związanego ze zdrowym żywniemem.		Zainteresowane gospodarstwa domowe, gestorzy bazy hotelowo-uzdrawiskowej, UMIG U Muszyna		
	3. Liczba zorganizowanych szkoleń i spotkań / procent żywności wykorzystywany w ośrodkach hotelowo-uzdrawiskowych pochodzący z lokalnych gospodarstw ekologicznych.				
W.2.2.3. Popularyzacja wiedzy na temat produktów lokalnych i regionalnych – doradztwo indywidualne.	1. <u>Możliwość</u> poszerzenia oferty gospodarstw rolnych i gospodarstw ekologicznych.	Działanie ciągłe, bez dodatkowych kosztów dla budżetu gminy (gmina czasowo udostępnia lokal z dostępem do telefonu).	MORD oddział w Nawojowej	Wkład rzeczowy	
	2. <u>Możliwość</u> rozwoju niewielkich gospodarstw rolnych i zapewnienie ich właściwej efektywności ekonomicznej oraz <u>możliwość</u> wykreowania nowego produktu turystycznego związanego ze zdrowym żywniemem.		Zainteresowane gospodarstwa domowe, gestorzy bazy hotelowo-uzdrawiskowej, UMIG U Muszyna		
	3. Liczba zorganizowanych szkoleń i spotkań / procent żywności wykorzystywany w ośrodkach hotelowo-uzdrawiskowych pochodzący z lokalnych gospodarstw ekologicznych.				

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: WALORY UZDRAWISKOWE**CEL STRATEGICZNY: Środowisko przyrodnicze Muszyny spełnia najwyższe standardy ekologiczne**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

2.3. OBSZARY CHRONIONE NA TERENIE GMINY SŁUŻĄ ROZWOJOWI ZRÓWNOWAŻONEJ FUNKCJI TURYSTYCZNEJ I UZDRAWISKOWEJ**GMINY**

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
W.2.3.1. Organizacja spotkań mających doprowadzić do porozumienia pomiędzy instytucjami zajmującymi się ochroną przyrody a UMiG U oraz potencjalnymi inwestorami – wypracowanie kompromisu.	1. Budowanie partnerstwa na rzecz trwałego i zrównoważonego rozwoju Muszyny w oparciu i z wykorzystaniem walorów gminy. 2. Uzyskanie porozumienia, które pozwoli rozwijać się Muszynie z wykorzystaniem i przy poszanowaniu posiadanych walorów środowiskowych i krajobrazowych. 3. Liczba zorganizowanych spotkań	Działanie cykliczne. Bez kosztów.					UMiG U Muszyna	Popradzki Park Krajobrazowy, ekolodzy, samorząd gospodarczy, Rada Koordynacyjna ds. rozwoju uzdrawiska, obecni i potencjalni inwestorzy	
W.2.3.2. Programy edukacyjne dla młodzieży organizowane np. przez Popradzki Park Krajobrazowy.	1. Promowanie zachowań związanych z codziennym bytowaniem mieszkańców w zgodzie z zasadami ochrony krajobrazu i przyrody. 2. Podnoszenie świadomości ekologicznej najmłodszych, a w konsekwencji czystsze środowisko i zachowane walory krajobrazowe. 3. Liczba przygotowanych i zrealizowanych projektów edukacyjnych/ liczba dzieci i młodzieży biorąca udział w projektach.	Zadanie ciągłe. W ramach kosztów własnych Popradzkiego Parku Krajobrazowego i pozyskanych grantów					Popradzki Park Krajobrazowy	Dyrektorzy szkół, organizacje pozarządowe	PO KL, PO WT P-RS, fundusze i granty ekologiczne

W.2.3.3. Projekty ekologiczne realizowane przez Popradzki Park Krajobrazowy – ścieżki edukacyjne itp.	1. Promowanie zachowań związanych z codziennym bytowaniem mieszkańców w zgodzie z zasadami ochrony krajobrazu i przyrody.	Zadanie ciągłe. W ramach kosztów własnych Popradzkiego Parku Krajobrazowego i pozyskanych grantów	Popradzki Park Krajobrazowy Dyrektorzy szkół, organizacje pozarządowe	PO KL, PO WT P-RS, fundusze i granty ekologiczne
	2. Podnoszenie świadomości ekologicznej najmłodszych, a w konsekwencji czystsze środowisko i zachowane walory krajobrazowe.			
	3. Liczba przygotowanych i zrealizowanych projektów/liczba nowych atrakcji.			

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: GOSPODARKA**CEL STRATEGICZNY: Gospodarka dostosowana do charakteru uzdrawiskowo-turystycznego gminy**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

1.1. STWORZONE SĄ WARUNKI ZACHĘCAJĄCE PRZEDSIĘBIORCÓW DO STOSOWANIA TECHNOLOGII I ROZWIĄZAŃ PRZYJAZNYCH DLA ŚRODOWISKA

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
G.1.1.1. Opracowanie katalogu bodźców ekonomicznych dla przedsięwzięć proekologicznych (ulgi podatkowe, możliwości współfinansowania).	1. Cel bezpośredni	Do ustalenia					Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	50%	Budżet gminy
	2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści								
	3. Zakładane efekty rzeczowe								
G.1.1.2. Promocja rozwiązań ekologicznych w firmach oraz doradztwo w zakresie pozyskiwania środków na ich zakup.	1. Ograniczenie emisji substancji szkodliwych i poprawa stanu środowiska na terenie gminy.	Działanie ciągłe, bez dodatkowych kosztów dla budżetu gminy (gmina czasowo udostępnia lokal z dostępem do telefonu)					UMiG U Muszyna	Wkład rzeczowy	
	2. Zachęcenie przedsiębiorców do korzystania z odnawialnych źródeł energii lub źródeł nieszkodzących środowisku.								
	3. Liczba zrealizowanych projektów proekologicznych przez przedsiębiorców na terenie gminy.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: GOSPODARKA**CEL STRATEGICZNY: Gospodarka dostosowana do charakteru uzdrawiskowo-turystycznego gminy**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

1.2. PRZEDSIĘBIORCY ŚWIADCZĄ SVOJE USŁUG NA WYSOKIM POZIOMIE TECHNICZNYM ORAZ W SPOSÓB PRZYJAZNY DLA KLIENTA

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
G.1.2.1. Wdrożony system szkoleń z zakresu obsługi ruchu turystycznego	1. Cel bezpośredni	Budżet projektu trudny do oszacowania. Zadanie bez udziału finansowego gminy.					UMiG Muszyna, lokalny samorząd gospodarczy Zainteresowani gestorzy bazy hotelowej i uzdrawiskowej oraz ich pracownicy	0%	PO KL, wkład własny zainteresowanych przedsiębiorców
	2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści								
	3. Zakładane efekty rzeczowe								
G.1.2.2. Wdrożony system szkoleń z zakresu obsługi klienta.	1. Poprawa jakości świadczonych usług turystycznych i uzdrawiskowych.	Budżet projektu trudny do oszacowania. Zadanie bez udziału finansowego gminy.					UMiG Muszyna, lokalny samorząd gospodarczy Zainteresowani gestorzy bazy hotelowej i uzdrawiskowej oraz ich pracownicy	0%	PO KL, wkład własny zainteresowanych przedsiębiorców
	2. Zwiększenie ruchu turystycznego, a w konsekwencji dalszy rozwój usług, handlu i bazy noclegowej na terenie gminy.								
	3. Liczba przeprowadzonych projektów szkoleniowych / liczba uczestników szkoleń.								
G.1.2.3. Wdrożony system certyfikacji ośrodków hotelowych i pensjonatów na terenie gminy wraz z	1. Poprawa jakości świadczonych usług turystycznych i uzdrawiskowych.	20 tys. (opracowanie założeń)	10 tys.	10 tys.	10 tys.	40 tys.	UMiG Muszyna, lokalny samorząd gospodarczy Zainteresowani	50%	Budżet gminy, współfinansowanie zainteresowanych
	2. Zwiększenie ruchu turystycznego, a w konsekwencji dalszy rozwój usług, handlu i bazy noclegowej na terenie gminy.								

systemem promocji certyfikowanych ośrodków.	3. Liczba ośrodków biorąca udział w przedsięwzięciu.	program u)						gestorzy bazy hotelowej i uzdrawiskowej		ch ośrodków
G.1.2.4. Organizacja corocznego konkursu na najlepszy obiekt (w kilku kategoriach) oraz atrakcję turystyczną Muszyny.	1. Promocja walorów turystycznych Muszyny.	10 tys.	10 tys.	10 tys.	10 tys.	40 tys.	UMiG Muszyna, lokalny samorząd gospodarczy Zainteresowani gestorzy bazy hotelowej i uzdrawiskowej	50%	Budżet gminy, sponsorzy	
	2. Zwiększenie ruchu turystycznego, a w konsekwencji dalszy rozwój usług, handlu i bazy noclegowej na terenie gminy.									
	3. Liczba edycji przeprowadzonego konkursu.									

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: GOSPODARKA

CEL STRATEGICZNY: Gospodarka dostosowana do charakteru uzdrawiskowo-turystycznego gminy

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

1.3. PODEJMOWANIE SA DZIAŁANIA NA RZECZ ZACHĘCENIA PRZEDSIĘBIORCÓW DO TWORZENIA SIECI USŁUG GASTRONOMICZNYCH, HOTELARSKICH ORAZ OBSŁUGI RUCHU TURYSTYCZNEGO

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
G.1.3.1. Organizacja spotkań z przedsiębiorcami w celu wypracowania wspólnej polityki tworzenia sieci usług związanych z branżą turystyczno-uzdrawiskową.	1. Cel bezpośredni	W ramach bieżącej działalności UMiG U					UMiG Muszyna, lokalny samorząd gospodarczy Zainteresowani gestorzy bazy hotelowej i uzdrawiskowej	0%	
	2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści								
	3. Zakładane efekty rzeczowe								
	1. Stworzenie kompleksowej i konkurencyjnej w stosunku do innych ośrodków oferty turystyczno-uzdrawiskowej.								
	2. Zwiększenie ruchu turystycznego, a w konsekwencji dalszy rozwój usług, handlu i bazy noclegowej na terenie gminy.								
	3. Liczba zorganizowanych spotkań / liczba uczestników spotkań.								

G.1.3.2. Pomoc w przygotowaniu projektów do MRPO w zakresie tworzenia sieci powiązań kooperacyjnych oraz kompleksowych usług turystycznych.	1. Stworzenie kompleksowej i konkurencyjnej w stosunku do innych ośrodków oferty turystyczno-uzdrowiskowej.	Zadanie ciągle. W bieżącej działalności UMiG U Muszyna	UMiG Muszyna, lokalny samorząd gospodarczy	0%	
	2. Zwiększenie ruchu turystycznego, a w konsekwencji dalszy rozwój usług, handlu i bazy noclegowej na terenie gminy.				
	3. Liczba przygotowanych projektów / wartość środków uzyskanych przez przedsiębiorców działających w sieci.				

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: GOSPODARKA
CEL STRATEGICZNY: Gmina jest przyjazna przedsiębiorcom

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

2.1. WDROŻONY JEST WŁAŚCIWY SYSTEM PODATKOWY

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
G.2.1.1. Wprowadzenie ulg podatkowych dla firm rozpoczynających działalność gospodarczą (wprowadzenie dolnej stawki podatku dla tej grupy).	1. Zwiększenie zainteresowania i motywacji do zakładania własnej działalności gospodarczej. 2. Zmniejszenie obciążeń dla osób uruchamiających własną działalność gospodarczą, a w konsekwencji zwiększenie liczby firm funkcjonujących na terenie gminy – wzrost dochodów gminy i zmniejszenie bezrobocia. 3. Zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy (w tym legalizacja podmiotów działających w szarej strefie).	120 tys. (rozumiane jako pomniejszenie dochodu gminy)	120 tys.	120 tys.	120 tys.	480 tys.	UMiG U Muszyna Samorząd gospodarczy	100%	Budżet gminy
G.2.1.2. Wprowadzenie ulg podatkowych dla firm zatrudniających nowych pracowników z terenu Muszyny.	1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości. 2. Zmniejszenie bezrobocia na terenie gminy oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości. 3. Zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych działających na terenie gminy (w tym legalizacja podmiotów działających w szarej strefie).	120 tys. (rozumiane jako pomniejszenie dochodu gminy)	120 tys.	120 tys.	120 tys.	480 tys.	UMiG U Muszyna Samorząd gospodarczy	100%	Budżet gminy

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: GOSPODARKA**CEL STRATEGICZNY: Gmina jest przyjazna przedsiębiorcom**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

2.2. STWORZONY JEST SYSTEM WSPIERANIA SŁABO ROZWINIĘTYCH DZIEDZIN GOSPODARKI WAŻNYCH Z PUNKTU WIDZENIA ROZWOJU UZDROWISKA

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
	1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe						Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji		
G.2.2.1. Uruchomienie na terenie UMiG U Muszyna dyżurów Lokalnego Punktu Konsultacyjnego dla przedsiębiorców.	1. Ułatwienie przedsiębiorcom prowadzenia działalności gospodarczej oraz zdobywania informacji o zewnętrznych źródłach finansowania działalności. 2. Pozyskanie przez przedsiębiorców wiedzy nt. prowadzenia działalności gospodarczej, dostępnych dotacji, pożyczek, poręczeń kredytowych, ułatwień w prowadzeniu działalności gospodarczej. 3. Liczba zorganizowanych dyżurów / liczba przedsiębiorców korzystających z doradztwa / wielkość środków pozyskanych przez przedsiębiorców dzięki uzyskanemu doradztwu.	Działanie ciągłe, bez dodatkowych kosztów dla budżetu gminy (gmina czasowo udostępnia lokal z dostępem do telefonu)					UMiG U Muszyna, Lokalny Punkt Konsultacyjny w Nowym Sączu Regionalny Punkt Konsultacyjny przy MARR S.A., samorząd gospodarczy	Wkład rzeczowy	
G.2.2.2. Uruchomienie Lokalnego Okienka Przedsiębiorczości przy UMiG U Muszyna (w ramach istniejącego etatu osoby rejestrującej działalność gospodarczą).	1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości. 2. Ułatwienie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej, a także zwiększenie ilości środków finansowych pozyskiwanych przez przedsiębiorców na prowadzenie działalności gospodarczej. 3. Działające Lokalne Okienko Przedsiębiorczości.	Bez dodatko wych kosztów					UMiG U Muszyna, Lokalny Punkt Konsultacyjny w Nowym Sączu samorząd gospodarczy	W ramach istniejącego etatu	
G.2.2.3. Organizowanie szkoleń dla przedsiębiorców z terenu gminy.	1. Lepsze przygotowanie lokalnych przedsiębiorców do prowadzenia działalności gospodarczej w warunkach konkurencji. 2. Dynamiczny rozwój lokalnych firm oraz wzrost zamożności zatrudnionych w nich osób. 3. Liczba zorganizowanych szkoleń i spotkań.	Działanie ciągłe, bez dodatkowych kosztów					UMiG U Muszyna, Lokalny Punkt Konsultacyjny w Nowym Sączu samorząd gospodarczy	W ramach etatu LOP i działania PK	

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: GOSPODARKA**CEL STRATEGICZNY: Gmina jest przyjazna przedsiębiorcom**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

2.3. PRZYGOTOWANE SĄ TERENY INWESTYCYJNE POD ZAGOSPODAROWANIE ZGODNIE Z FUNKCJĄ TURYSTYCZNO-UZDROWISKOWĄ GMINY ORAZ WDROŻONY JEST SYSTEM PROMOCJI OFERT INWESTYCYJNYCH

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
G.2.3.1. Przygotowanie strefy aktywności gospodarczej „Zapopradzie”.	1. Cel bezpośredni						Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	30%	MRPO, budżet gminy
	2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści		2,8 mln						
	3. Zakładane efekty rzeczowe								
G.2.3.1. Budowa placu targowego w Muszynie.	1. Podniesienie konkurencyjności Muszyny w regionie oraz powstawanie nowych miejsc pracy.						UMiG Muszyna, podmiot zarządzający placem targowym Kupcy zainteresowani prowadzeniem działalności handlowej na placu targowym	60%	Budżet gminy, kupcy prowadzący działalność handlową
	2. Stworzenie przedsiębiorcom warunków rozwijania działalności gospodarczej związanej z działalnością turystyczną.		1,25 mln						
	3. Zagospodarowane 2 ha terenu na Zapopradziu z przeznaczeniem na rozwijani funkcji turystyczno-uzdrawiskowej.								
	1. Uporządkowanie handlu obwoźnego na terenie Muszyny.								
	2. Ułatwienie przedsiębiorcom prowadzenia działalności gospodarczej oraz stworzenie właściwej infrastruktury; skupienie działalności handlowej w jednym miejscu; uporządkowanie przestrzeni publicznej w centrum Muszyny.								
	3. Wybudowany plac targowy wraz z niezbędną infrastrukturą.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: GOSPODARKA**CEL STRATEGICZNY: Gmina jest przyjazna przedsiębiorcom**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:
2.4. PODEJMOWANE SĄ WSPÓLNE DZIAŁANIA PROMOCYJNE PRZEZ UMiG U ORAZ PRZEDSIĘBIORCÓW

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
G.2.4.1. Opracowanie i wdrożenie systemu wymiany informacji gospodarczej na terenie gminy (baza danych o ofertach inwestycyjnych, informacje o dostępnym doradztwie i szkoleniach).	1. Objęcie przedsiębiorców z terenu gminy kompleksowym systemem wymiany informacji gospodarczej.	Działanie ciągłe, bez dodatkowych kosztów					UMiG U Muszyna	100%	W ramach etatu LOP
	2. Integracja środowiska gospodarczego oraz uzyskanie dostępu do bieżącej informacji na temat prowadzenia działalności gospodarczej na terenie gminy i ewentualnych możliwościach rozwoju.								
	3. Działający system wymiany informacji; stworzone i na bieżąco aktualizowane bazy danych o ofercie przedsiębiorstw, zapotrzebowaniu na produkty i usługi oraz ofercie inwestycyjnej gminy.								
G.2.4.2. Stworzenie i uruchomienie w ramach strony internetowej Urzędu Gminy portalu promującego lokalną przedsiębiorczość.	1. Łatwy dostęp do kompleksowej informacji o ofercie lokalnych przedsiębiorców.	20 tys. (stworzenie)	Obsługa i aktualizacja - bez dodatkowych kosztów			UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy (stworzenie), bieżąca działalność w ramach etatu LOP	
	2. Możliwość nawiązywania nowych kontaktów handlowych i kooperacja z innymi przedsiębiorcami oraz odbiorcami, a w konsekwencji zwiększenie sprzedaży lokalnych firm i przyspieszenie wzrostu gospodarczego.								
	3. Działający na stronie internetowej gminy wortal poświęcony lokalnej przedsiębiorczości, przedsiębiorstwom prowadzącym działalność na terenie gminy i ich ofercie.								
G.2.4.3. Przygotowanie programów wspierających	1. Zdynamiczowanie rozwoju gospodarczego na obszarze gminy.	200 tys.	200 tys.	200 tys.	200 tys.	200 tys.	UMiG U Muszyna	10%	PO IG, MRPO
	2. Wzrost liczby przedsiębiorców promujących swoje wyroby/usługi poza terenem gminy.						Samorząd		

przedsiębiorców (np. udział w targach i wystawach, promocja produktu, wizyty studyjne).	3. Liczba wspartych projektów.						gospodarczy, Lokalny Punkt Konsultacyjny, Regionalny Punkt Konsultacyjny		
---	--------------------------------	--	--	--	--	--	---	--	--

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: KULTURA I TRADYCJA**CEL STRATEGICZNY: Działalność kulturalna na terenie Miasta i Gminy Uzdrawiskowej prowadzona jest na wysokim poziomie**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

1.1. OPRACOWANA JEST STRATEGIA PRODUKTU TURYSTYCZNO-KULTUROWEGO WRAZ Z OKREŚLENIEM ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA PROJEKTÓW

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
K.1.1.1. Opracowanie strategii produktu turystyczno- kulturowego wraz z określeniem źródeł finansowania projektów.	1. Cel bezpośredni						Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji		
	2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści								
	3. Zakładane efekty rzeczowe								
K.1.1.1. Opracowanie strategii produktu turystyczno- kulturowego wraz z określeniem źródeł finansowania projektów.	1. Określenie celów oraz przygotowanie planu realizacji zadań związanych z rozwojem funkcji kulturalno-turystycznej w mieście i gminie.		30 tys.				UMiG U Muszyna	90%	Budżet Miasta i Gminy, Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu
	2. Zintegrowanie środowisk zainteresowanych rozwojem funkcji kulturalno-turystycznej wokół jasno określonych i sprecyzowanych celów i zadań, a w konsekwencji właściwe wykorzystanie istniejących zasobów kulturowo-turystycznych oraz stałe poszerzanie oferty turystycznej w zgodzie z wyznaczonymi priorytetami.						MGOK, Biblioteka, Redakcja Almanachu Muszyny, PTTK		
	3. Opracowana i społecznie uzgodniona <i>Strategia rozwoju produktu turystyczno - kulturowego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna.</i>								
K.1.1.2. Stworzenie programu wsparcia dla instytucji kultury z terenu gminy	1. Wzmocnienie instytucjonalne instytucji kultury z terenu gminy.	5 tys.	5 tys.	5 tys.	5 tys.	20 tys.	UMiG U Muszyna	10%	PO KL, Budżet Miasta i Gminy
	2. Organizacja szkoleń i doradztwa, które pozwoli								

(organizacja szkoleń i doradztwa, szczególnie w zakresie identyfikowania możliwych pozabudżetowych źródeł finansowania projektów z zakresu kultury oraz zarządzania tymi projektami).	zapoznać się przedstawicielom tych instytucji z możliwymi zewnętrznymi źródłami finansowania a także przygotuje ich do samodzielnego wypełniania stosownych aplikacji. 3. Wielkość środków pozyskanych samodzielnie przez instytucje kultury.							MGOK,		
K.1.1.3. Włączenie organizacji pozarządowych w system alokacji środków przeznaczonych na cele kulturalne.	1. Poszerzenie kręgu instytucji zajmujących się działalnością kulturalną i finansowanych ze środków publicznych.	Bez kosztów					UMiG U Muszyna			
	2. Przejmowanie zadań z zakresu kultury przez organizacje pozarządowe.									
	3. Wielkość przekazanych środków / liczba wspartych instytucji i inicjatyw.						MGOK,			

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: KULTURA I TRADYCJA

CEL STRATEGICZNY: Działalność kulturalna na terenie Miasta i Gminy Uzdrawiskowej prowadzona jest na wysokim poziomie

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

1.2 BAZA MUZEALNA MA WYSOKI STANDARD I JEST DOSTĘPNA DLA ZWIEDZAJĄCYCH

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
K.1.2.1. Modernizacja budynku muzeum.	1. Cel bezpośredni						UMiG U Muszyna	30%	Budżet Miasta i Gminy, granty zewnętrzne
	2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści			70 tys.	150 tys.				
	3. Zakładane efekty rzeczowe								
	1. Odnowa zabytkowego obiektu, w którym zlokalizowane jest muzeum.			70 tys.	150 tys.		Konservator zabytków, Ministerstwo Kultury i Nauki	30%	Budżet Miasta i Gminy, granty zewnętrzne
	2. Przywrócenie świetności zabytkowego budynku z utrzymaniem funkcji muzealnej.								
	3. Odrestaurowany budynek muzeum.								

K.1.2.2. Skatalogowanie posiadanych zasobów muzealnych oraz opracowanie długoterminowego kalendarza wystaw.	1. Udostępnienie zbiorów muzealnych szerokiemu gronu odbiorców.			30 tys.			UMiG U Muszyna	30%	Budżet Miasta i Gminy, granty zewnętrzne
	2. Możliwość organizacji wystaw i długoterminowego zaplanowania kalendarza działań.						Konserwator zabytków, Ministerstwo Kultury i Nauki		
	3. Liczba wystaw, liczba osób odwiedzających muzeum.								
K.1.2.3. Poprawa funkcjonalności działania muzeum i dostosowanie go do oczekiwań zwiedzających.	1. Udostępnienie zbiorów muzealnych szerokiemu gronu odbiorców.	W ramach posiadanego budżetu placówki.				UMiG U Muszyna, MGOK Muszyna, PTTK Krynica			
	2. Ekspozycja dostępna dla zwiedzających, wyeksponowana i odpowiednio zabezpieczona.								
	3. Usprawniona działalność muzeum.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: KULTURA I TRADYCJA

CEL STRATEGICZNY: Działalność kulturalna na terenie Miasta i Gminy Uzdrawiskowej prowadzona jest na wysokim poziomie

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

1.3. BAZA LOKALOWA ZWIĄZANA Z DZIAŁALNOŚCIĄ KULTURALNĄ JEST ROZBUDOWANA I DOSTOSOWANA DO POTRZEB PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI ZARÓWNO W MIEŚCIE, JAK I NA TERENACH WIEJSKICH

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
K.1.3.1. Budowa świetlicy wiejskiej w Powroźniku.	1. Zwiększenie świadomości przynależności do regionu o bogatej historii i dużych wartościach kulturowych. 2. Zachowanie i pielęgnowanie regionalnego dziedzictwa kulturowego wśród mieszkańców. 3. Utworzona świetlica w Powroźniku.				800 tys.		UMiG U Muszyna Starostwo Powiatowe	70%	Budżet Miasta i Gminy, budżet Starostwa
K.1.3.2. Modernizacja istniejących świetlic wiejskich (Szczawnik, Żłockie, Jastrzębik,	1. Zwiększenie świadomości przynależności do regionu o bogatej historii i dużych wartościach kulturowych. 2. Zachowanie i pielęgnowanie regionalnego dziedzictwa kulturowego wśród mieszkańców.	30 tys. Szczawnik	50 tys. Żegiestów	30 tys. Żłockie	15 tys. Jastrzębik		UMiG U Muszyna Starostwo	70%	Budżet Miasta i Gminy, Budżet Starostwa

Żegiestów).	3. Zmodernizowane świetlice w Szczawniku, Jastrzębiku, Żegiestowie.							Powiatowe		
K.1.3.3. Budowa Muszyńskiego Centrum Kultury i Współpracy Międzynarodowej.	1. Stworzenie reprezentacyjnego miejsca pod działalność kulturalną.	300 tys.	5 mln					UMiG U Muszyna	30%	Budżet Miasta i Gminy, PO WP P-RS
	2. Zachowanie i pielęgnowanie regionalnego dziedzictwa kulturowego wśród dzieci i młodzieży.							Starostwo Powiatowe		
	3. Wybudowany obiekt.									

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: KULTURA I TRADYCJA

CEL STRATEGICZNY: Działalność kulturalna na terenie Miasta i Gminy Uzdrawiskowej prowadzona jest na wysokim poziomie

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

1.4. ZABYTKI SZTUKI SAKRALNEJ STANOWIĄ ISTOTNY PRODUKT TURYSTYCZNY GMINY I SĄ SZEROKO UDOSTĘPNIONE DLA ZWIEDZAJĄCYCH ORAZ ZABEZPIECZONE PRZED POTENCJALNYMI ZAGROŻENIAMI

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
K.1.4.1. Udostępnienie i promocja turystyczna zabytków sztuki sakralnej.	1. Promocja regionu. 2. Upowszechnienie bogactwa kulturowego regionu szerokim rzeszom turystów poprzez budowanie wizerunku miasta i gminy w oparciu o obiekty sztuki sakralnej. 3. Liczba odwiedzających turystów.	10 tys.	10 tys.	10 tys.	10 tys.	40 tys.	UMiG U Muszyna	100%	Budżet Miasta i Gminy
K.1.4.2. Zabezpieczenie obiektów sztuki sakralnej przed pożarem i kradzieżami.	1. Ochrona zabytków sakralnych. 2. Obiekty sztuki sakralnej zabezpieczone przed kradzieżami i pożarem. 3. Zabezpieczonych 10 cerkwi połemkowskich.		200 tys.	200 tys.	200 tys.	600 tys.	UMiG U Muszyna Konservator zabytków, Starostwo powiatowe	20%	Budżet Miasta i Gminy, budżet Starostwa, Granty zewnętrzne, MKiDzN
K.1.4.3. Odnowa zabytkowych mogił.	1. Ochrona zabytkowych mogił przed zniszczeniem i dewastacją.			200 tys.	100 tys.	100 tys.	UMiG U	20%	Budżet Miasta i Gminy, budżet

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

	2. Zachowanie pamięci o przodkach, promocja historii regionu.						Muszyna		Starostwa, Granty zewnętrzne.
	3. Odnowionych 120 obiektów.						Konserwator zabytków, Starostwo powiatowe		
K.1.4.4. Kompleksowy program restauracji przydrożnych kapliczek.	1. Ochrona zabytkowych kapliczek przed zniszczeniem i dewastacją.			100 tys.	100 tys.	300 tys.	UMiG U Muszyna	30%	Budżet Miasta i Gminy, Urząd Marszałkowski (programy konserwacji zabytków)
	2. Budowanie lokalnej tożsamości i zachowanie dziedzictwa kulturowego.								
	3. Odnowionych ok. 20 kapliczek.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: KULTURA I TRADYCJA

CEL STRATEGICZNY: Lokalna tradycja i kultura jest kultywowana i rozwijana

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

2.1. PRZYGOTOWYWANE I PUBLIKOWANE SĄ OPRACOWANIA NA TEMAT LOKALNEJ TRADYCJI I KULTURY TERENU MUSZYNY

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu u zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
K.2.1.1. Opracowanie monografii Muszyny.	1. Zapoznanie szerokiego grona odbiorców z kulturą i tradycją ziemi muszyńskiej.		80 tys.				UMiG U Muszyna	50%	Budżet Miasta i Gminy, grant MKiDzN
	2. Zwiększenie świadomości mieszkańców dotyczącej ich tożsamości oraz możliwość promocji gminy jako miejsca o bogatej historii, kulturze i tradycjach.					Lokalne stowarzyszenia, MGOK, Redakcja Almanachu Muszyny			
	3. Monografia.								
K.2.1.2. Identyfikacja osób i środowisk kultywujących sztukę ludową i rzemiosło tradycyjne.	1. Zachowanie i pielęgnowanie dziedzictwa kulturowego.		10 tys.				UMiG U Muszyna	100%	Budżet Miasta i Gminy,
	2. Zachowanie tradycji i możliwość wykreowania lokalnych „produktów kulturowych”.					Organizacje kultury, zespoły ludowe, parafie, szkoły, biblioteki, OSP			
	3. Powstałe opracowanie / liczba zidentyfikowanych osób / środowisk / produktów.								
K.2.1.3. Rozbudowa portalu internetowego gminy o część poświęconą regionalizmowi.	1. Wzrost świadomości społecznej dotyczącej własnej historii, tradycji i przynależności kulturowej.		10 tys.	10 tys.	10 tys.	40 tys.	UMiG U Muszyna	100%	Budżet Miasta i Gminy,
	2. Wzmocnienie więzi społecznych i świadomość wartości otaczającej kultury i tradycji.								
	3. Rozbudowany portal.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: KULTURA I TRADYCJA

CEL STRATEGICZNY: Lokalna tradycja i kultura jest kultywowana i rozwijana

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO: 2.2. ORGANIZOWANE SĄ CYKLICZNE IMPREZY KULTURALNO-SPORTOWE DLA MIESZKAŃCÓW I TURYSTÓW

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
K.2.2.1. Stworzenie i wypromowanie jako cyklicznej, dużej imprezy promującej miasto <i>Spotkania Czterech Kultur</i> .	1. Promocja wartości historycznych regionu poprzez zapoznanie mieszkańców i turystów z kulturą dawnych mieszkańców: muszyńską, łemkowską, żydowską i słowacką. 2. Promocja tradycji i kultury, przełamanie barier i stereotypów. 3. Impreza cykliczna.	40 tys.	40 tys.	50 tys.	50 tys.	100 tys.	UMiG U Muszyna Szeroko pojęci partnerzy społeczni	20%	Budżet Miasta i Gminy, budżet Starostwa, granty zewnętrzne, sponsorzy.
K.2.2.2. Organizacja „Pikniku majowego”.	1. Integracja lokalnej społeczności oraz promocja miasta. 2. Promocja spotkań lokalnych przedsiębiorców, mieszkańców i turystów. Gminne obchody Dnia Strażaka. 3. Impreza cykliczna – raz w roku.	10 tys.	10 tys.	15 tys.	15 tys.	20 tys.	UMiG U Muszyna	30%	Budżet Miasta i Gminy, sponsorzy
K.2.2.3. Organizacja „Nocy świętojańskiej”.	1. Promocja zwyczajów i tradycji ludowych. 2. Wspólne spotkania mieszkańców, turystów, właścicieli pensjonatów i sanatoriów, przyjezdnych gości. 3. Impreza cykliczna – raz w roku.	5 tys.	7 tys.	9 tys.	12 tys.	15 tys.	UMiG U Muszyna	50%	Budżet Miasta i Gminy, sponsorzy
K.2.2.4. Organizacja „Festiwalu poezji śpiewanej”.	1. Promocja lokalnej kultury. 2. Promocja poezji śpiewanej przy współpracy z lokalnymi artystami oraz wykonawcami z zewnątrz. 3. Impreza cykliczna – raz w roku.		50 tys.	50 tys.	50 tys.	200 tys.	UMiG U Muszyna	50%	Budżet Miasta i Gminy, sponsorzy
K.2.2.5. Organizacja „Święta Wód Mineralnych”.	1. Integracja lokalnej społeczności oraz promocja miasta. 2. Promocja wód mineralnych eksploatowanych na terenie Muszyny poprzez lokalnych rozlewników	100 tys.	100 tys.	100 tys.	120 tys.	150 tys.	UMiG U Muszyna	50%	Budżet Miasta i Gminy, sponsorzy

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

	3. Impreza cykliczna – raz w roku.								
K.2.2.6. Organizacja „Jesieni Popradzkiej”.	1. Promocja zwyczajów i tradycji ludowych.	30 tys.	30 tys.	30 tys.	30 tys.	120 tys.	UMiG U Muszyna	50%	Budżet Miasta i Gminy, sponsorzy
	2. Wspólne spotkania mieszkańców, turystów, właścicieli pensjonatów i sanatoriów, przyjezdnych gości.								
	3. Impreza cykliczna – raz w roku.								
K.2.2.7. Organizacja imprezy sportowej „Muszyńskie Złotka”.	1. Integracja lokalnej społeczności oraz promocja miasta.		100 tys.	100 tys.	120 tys.	150 tys.	MKS „Muszynianka”, UMiG U Muszyn	20%	Sponsorzy, Budżet Miasta i Gminy,
	2. Promocja Muszyny w mediach w kraju i zagranicą.								
	3. Impreza cykliczna - mecze ligowe siatkówka kobiet.								
K.2.2.8 Organizacja meczy dla dzieci i młodzieży „Od szmacyńki do ekstraklasy”.	Wykorzystanie tradycji i posiadanych zasobów w wypromowaniu piłki nożnej.		5 tys.	15 tys.	20 tys.	40 tys.	LKS „Poprad” UMiG U Muszyn	20%	Sponsorzy, Budżet Miasta i Gminy,
	2. Kolejne imprezy sportowe promujące Muszynę i piłkę nożną.								
	3. Organizacja meczy piłki nożnej.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: KULTURA I TRADYCJA**CEL STRATEGICZNY: Współpraca transgraniczna pomiędzy Miastem i Gminą, a miejscowościami przygranicznymi wpływa na rozwój regionu i poszerzenie oferty Muszyny**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

3.1. Z UDZIAŁEM STRONY SŁOWACKIEJ OPRACOWANA JEST BAZA WSPÓLNYCH PROJEKTÓW

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
K.3.1.1. Organizacja cyklicznych spotkań ze stroną słowacką oraz gminami ościennymi w celu identyfikacji wspólnych projektów i możliwości współpracy.	1. Identyfikacja tworzenia wspólnych projektów prorozwojowych.	5 tys.	5 tys.	5 tys.	5 tys.	40 tys.	UMiG U Muszyna	100%	Budżet Miasta i Gminy
	2. Nawiązanie bliskich kontaktów, identyfikacja pól współpracy i generowanie wspólnych działań oraz projektów służących rozwojowi regionu.						Przygraniczne gminy słowackie, gminy polskie graniczące z Muszyną, zaprzyjaźnione gminy uzdrawiskowe		
	3. Liczba wspólnych inicjatyw / wielkość środków pozyskanych na wspólne projekty.								
K.3.1.2. Opracowanie bazy wspólnych projektów.	1. Zebrane projekty gotowe do realizacji we współpracy ze stroną słowacką.		50 tys.				UMiG U Muszyna	20%	Budżet Miasta i Gminy, budżety sąsiednich gmin
	2. Baza gotowych projektów umożliwia efektywne korzystanie ze środków pomocowych.						Przygraniczne gminy słowackie, gminy polskie graniczące z Muszyną, zaprzyjaźnione gminy uzdrawiskowe		
	3. Baza projektów.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: KULTURA I TRADYCJA**CEL STRATEGICZNY: Współpraca transgraniczna pomiędzy Miastem i Gminą, a miejscowościami przygranicznymi wpływa na rozwój regionu i poszerzenie oferty Muszyny**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

3.2. PODEJMOWANE SĄ DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO RESTAURACJI OBIEKTÓW NA SZLAKU ZAMKÓW POPRADZKICH ORAZ OPRACOWANIA WSPÓLNEJ PROMOCJI SZLAKU

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
K.3.2.1. Inwentaryzacja obiektów na <i>Szlaku Zamków Popradzkich</i> i <i>Szlaku Winnym</i> z określeniem niezbędnego zakresu prac archeologiczno-zabezpieczająco-konserwatorskich oraz ustaleniem etapowania realizacji.	1. Zinwentaryzowane obiekty szlaku wraz zidentyfikowaniem listy niezbędnych prac i etapów ich realizacji. 2. Możliwość stworzenia ciekawego i unikatowego produktu turystycznego stanowiącego uzupełnienie oferty pobytowej przyczyniającej się do zwiększenia zainteresowania regionem. 3. Opracowanie.	200 tys.					UMiG U Muszyna Gminy, na terenie, których położone są obiekty szlaku	20%	Budżet Miasta i Gminy, PO WP P-RS
K.3.2.2. Zbudowanie spójnej koncepcji działań zmierzających do restauracji obiektów wraz z przygotowaniem wniosków o finansowanie zewnętrzne oraz dokumentacji budowlanej.	1. Spójna koncepcja prowadząca do odnowy obiektów leżących na Szlaku Zamków Popradzkich. 2. Możliwość stworzenia ciekawego i unikatowego produktu turystycznego stanowiącego uzupełnienie oferty pobytowej przyczyniającej się do zwiększenia zainteresowania regionem. 3. Liczba odnowionych obiektów.		500 tys.				UMiG U Muszyna Gminy, na terenie których położone są obiekty szlaku	20 %	Budżet Miasta i Gminy, PO WP P-RS
K.3.2.3. Opracowanie koncepcji promocji	1. Stworzenie wspólnej i jednolitej koncepcji promocji walorów turystycznych szlaku. 2. Uzyskanie jednolitej, czytelnej dla odwiedzających		50 tys.				UMiG U Muszyna	20%	Budżet Miasta i Gminy,

Szlaku Zamków Popradzkich.	informacji turystycznej.							Gminy, na terenie których położone są obiekty szlaku		PO WP P-RS
	3. Wypracowana wspólna koncepcja.									

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: KULTURA I TRADYCJA**CEL STRATEGICZNY: Muszyna prowadzi skuteczną promocję w środkach masowego przekazu w kraju i zagranicą**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

4.1. OPRACOWANA JEST SPÓJNA KONCEPCJA PROMOCJI MUSZYNY ORAZ NAWIĄZANA WSPÓŁPRACA Z PARTNERAMI ZEWNĘTRZNYMI (NGO, MEDIA, ORGANIZACJE I BIURA TURYSTYCZNE)

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
K.4.1.1. Opracowanie koncepcji promocji kulturalno-turystycznych zasobów Miasta i Gminy Muszyna.	1. Cel bezpośredni						Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	100%	Budżet Miasta i Gminy
	2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści		30 tys.						
	3. Zakładane efekty rzeczowe								
K.4.1.2. Identyfikacja możliwości współpracy w zakresie budowania wspólnej oferty kulturalnej.	1. Efektywna promocja walorów kulturowych i turystycznych Miasta i Gminy Muszyna.	Działanie ciągłe. Bez kosztów po stronie gminy.					UmiG U Muszyna	0%	
	2. Zwiększenie sprzedaży produktów i usług regionalnych.								
	3. Opracowana koncepcja.								
K.4.1.3. Przygotowanie i publikacja map, ulotek uwzględniających atrakcje turystyczne gminy.	1. Rozpoznanie możliwości i woli współpracy pomiędzy NGO's, mediami, organizacjami i biurami turystycznymi w zakresie promocji regionu.	Działanie ciągłe. Bez kosztów po stronie gminy.					UmiG U Muszyna	40%	Budżet Miasta i Gminy, zainteresowani przedsiębiorcy, właściciele gospodarstw agroturystycznych, sponsorzy
	2. Możliwość stworzenia ciekawego i unikatowego produktu turystycznego stanowiącego uzupełnienie oferty pobytowej przyczyniającej się do zwiększenia zainteresowania regionem.								
	3. Stworzenie grupy organizacji działających na rzecz promocji regionu.								
K.4.1.4. Rozszerzenie i intensyfikacja	1. Zwiększenie zainteresowania regionem poprzez właściwe działania promocyjne i informacyjne.	Działanie ciągłe. Bez kosztów po stronie gminy					UmiG U Muszyna	0%	Zainteresowani przedsiębiorcy, właściciele
	2. Wzrost zainteresowania gminą i jej ofertą turystyczną, a w konsekwencji wzrost liczby gości odwiedzających gminę.								
	3. Liczba wydanych publikacji / łączny nakład wydanych publikacji.								
		50 tys.	50 tys.	50 tys.	50 tys.	200 tys.			

współpracy z regionalną prasą i telewizją w celu promocji oferty turystycznej.	2. Zwiększenie zainteresowania regionem i wzrost liczby odwiedzających turystów.		Szerokie grono organizacji wspierających rozwój regionu	gospodarstw agroturystycznych
	3. Liczba zrealizowanych audycji / liczba opublikowanych artykułów i notatek nt. gminy i jej atrakcji.			

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: KULTURA I TRADYCJA

CEL STRATEGICZNY: Muszyna prowadzi skuteczną promocję w środkach masowego przekazu w kraju i zagranicą

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

4.2. STWORZONY JEST I WDROŻONY DO REALIZACJI SPÓJNY SYSTEM OZNAKOWANIA ZABYTKÓW I ATRAKCJI TURYSTYCZNYCH

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
K.4.2.1. Opracowanie koncepcji spójnego systemu oznakowania turystycznego zabytków i atrakcji turystycznych w celu promocji walorów turystycznych miasta i gminy.	1. Cel bezpośredni						UMiG U Muszyna Szerokie grono organizacji wspierających rozwój regionu	40%	Budżet Miasta i Gminy, granty
	2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści		50 tys.						
	3. Zakładane efekty rzeczowe								
K.4.2.2. Wdrożenie spójnego systemu oznakowania turystycznego zabytków i atrakcji turystycznych.	1. Wzbogacenie oferty turystycznej.		20 tys.	20 tys.	10 tys.		UMiG U Muszyna Sołtysi, organizacje wspierające rozwój regionu	100%	Budżet Miasta i Gminy
	2. Wypromowanie miasta i znaczące zwiększenie ruchu turystycznego.								
	3. Liczba oznakowanych obiektów.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: INFRASTRUKTURA**CEL STRATEGICZNY: Podstawowa infrastruktura służąca mieszkańcom jest dobrze rozwinięta**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

1.1. BUDOWANE SĄ NOWE DROGI, CHODNIKI, PARKINGI ORAZ OBWODNICA MIASTA

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
	1. Cel bezpośredni						Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji		
	2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści								
	3. Zakładane efekty rzeczowe								
I.1.1.1. Budowa obwodnicy centrum Muszyny wzdłuż potoku Muszynka Etap I: 2 km (2008-2010 r.); Etap II: 3 km (2010-2015 r.).	1. Wyprowadzenie ruchu tranzytowego ze ścisłego centrum Muszyny.	500 tys.	5 mln	4,5 mln	4 mln	10 mln	ZDW w Krakowie	10%	MRPO, budżet gminy
	2. Poprawa bezpieczeństwa w centrum miasta; ochrona zabytkowej zabudowy ul. Kościelnej; zwiększenie atrakcyjności Rynku.	(etap I)	(etap I)	(etap I i II)	(etap II)	(etap II)	UMiG U Muszyna		
	3. Budowa łącznie 5 km drogi wraz z oświetleniem kanalizacją sanitarną oraz trasą rowerową.								
I.1.1.2. Budowa nowych dróg gminnych w miejscowości Muszyna: 1. budowa drogi osiedla „Polna” (2011r.); 2. budowa drogi Rolanda-Ogrodowa-Zefirka (2011 r.); 3. przebudowa drogi Podzilne (2009 r.); 4. przebudowa drogi Wesołowska (2009 r.).	1. Poprawa dostępności komunikacyjnej wewnątrz gminy.		1 mln		2 mln		UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców.		(zad. 3 i 4)		(zad. 1 i 2)				
	3. Zadanie 1: budowa 1 km nowej drogi; Zadanie 2: budowa 0,5 km nowej drogi; Zadanie 3: budowa 1 km nowej drogi; Zadanie 4: budowa 1 km nowej drogi.								

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

I.1.1.3. Budowa centralnego parkingu w Muszynie.	1. Poprawa dostępności komunikacyjnej wewnątrz gminy.							UMiG U Muszyna	20%	Inwestor prywatny, budżet gminy
	2. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców.				800 tys.					
	3. Wybudowany parking.									
I.1.1.4. Likwidacja osuwiska wraz z przebudową odcinka drogi prowadzącej do przejścia granicznego w Leluchowie.	1. Poprawa dostępności komunikacyjnej wewnątrz gminy.	550 tys.	2,9 mln					UMiG U Muszyna	20%	Program: Ochrona Przeciwoświsowa EBI, budżet gminy
	2. Ochrona istniejącej drogi przed grożącym jej zniszczeniem.									
	3. Likwidacja osuwiska i przebudowa 0,15 km drogi.									
I.1.1.5. Budowa nowych dróg gminnych w miejscowości Powroźnik: 1. droga za potokiem Muszynka - od drogi wojewódzkiej do posesji p. Barnaś (2008 r.); 2. droga od posesji p. Kluzik do posesji Piotrowskiego (2009 r.); 3. droga od mostu kolejowego do potoku p. Szczawiczne wzdłuż toru kolejowego (2010 r.); 4. budowa chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej 971 do Krynicy (2010 r.).	1. Poprawa dostępności komunikacyjnej wewnątrz gminy.	180 tys. (zad.1)	350 tys. (zad.2)	445 tys. (zad.3)				UMiG U Muszyna	100% (zad.1-3)	Budżet gminy, ZDW (zad.4)
	2. Zwiększenie dostępności do istniejącej i planowanej zabudowy; uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej; ochrona przed zalewaniem budynków.			350 tys. (zad.4)					50% (zad.4)	
	3. Budowa nowych odcinków dróg gminnych: Zadanie 1: budowa 2,5 km nowej drogi, Zadanie 2: budowa 0,5 km nowej drogi, Zadanie 3: budowa 1,2 km nowej drogi Zadanie 4: budowa 0,5 km chodnika.									
I.1.1.6. Budowa podstawowej infrastruktury drogowej w miejscowości Milik:	1. Poprawa dostępności komunikacyjnej wewnątrz gminy.			500 (zad. 3)	300 tys. (zad. 1)	300 tys. (zad. 1)		UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców.									

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

<p>1. budowa chodnika wraz z oświetleniem wzdłuż drogi przez wieś do „Głębokiego” (2011 – 15 r.); 2. budowa parkingu przy kościele w Miliku (2011 r.); 3. budowa drogi z Milika do Szczawnika (2011 r.).</p>	<p>3. Zadanie 1: budowa 4 km chodnika wraz z oświetleniem, Zadanie 2: budowa parkingu o pow. 0,10 ha, Zadanie 3: budowa 2,5 km nowej drogi.</p>				150 tys. (zad.2)				
<p>I.1.1.7. Budowa podstawowej infrastruktury drogowej w miejscowości Andrzejówka: 1. przebudowa drogi „Ługi” (2012-15 r.); 2. budowa drogi „Międzymostki” (2010 r.); 3. budowa drogi do Kluski (2010 r); 4. budowa drogi do Kopacza (2009 r.); 5. budowa chodnika od drogi głównej do szkoły (2008 r.).</p>	<p>1. Poprawa dostępności komunikacyjnej wewnątrz gminy. 2. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców. 3. Zadanie 1: budowa 1,2 km nowej drogi, Zadanie 2: budowa 1,0 km nowej drogi, Zadanie 3: budowa 0,5 km nowej drogi, Zadanie 4: budowa 0,9 km nowej drogi, Zadanie 5: budowa 0,3 km chodnika.</p>		200 tys. (do Kopacza)	700 tys. („Między mostki” oraz do Kluski)	200 tys. (budowa chodnika)	500 tys. („Ługi”)	UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
<p>I.1.1.8. Budowa podstawowej infrastruktury drogowej w miejscowości Żegiestów: 1. modernizacja drogi „Łopata Żegiestowska” (2010 r.);</p>	<p>1. Poprawa dostępności komunikacyjnej wewnątrz gminy. 2. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców.</p>	100 tys. (zad.6)	500 tys. (zad.2)	700 tys. (zad.1)	350 tys. (zad.7)	350 tys. (zad.7)	UMiG U Muszyna	20%	Budżet gminy

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

<p>2. Modernizacja drogi Zdrój – kościół (2009 r.); 3. budowa drogi „Zatorami” (2010 r.); 4. budowa drogi gminnej do „Klubu Rolnika” (2010 r.); 5. budowa drogi gminnej do cmentarza (2010 r.); 6. budowa chodników do kościoła (2008 r.); 7. budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej (2011-15 r.); 8. budowa parkingu przy szkole (2011 r.).</p>	<p>3. Zadanie 1: modernizacja 2 km nowej drogi, Zadanie 2: budowa 0,8 km nowej drogi, Zadanie 3: budowa 0,3 km nowej drogi, Zadanie 4: budowa 0,5 km nowej drogi, Zadanie 5: budowa 0,1 km nowej drogi, Zadanie 6: budowa 0,1 km nowego chodnika, Zadanie 7: budowa 2,75 km nowego chodnika, Zadanie 8: budowa parkingu.</p>								
<p>I.1.1.9. Budowa podstawowej infrastruktury drogowej w miejscowości Jastrzębik: 1. budowa drogi na odcinku szkoła – cmentarz (2009 r.); 2. budowa drogi obok kościoła (2011 r.); 3. modernizacja „starej drogi” (2011 r.); 4. budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1518 Złockie-Jastrzębik-Muszyna (2012-15 r.).</p>	<p>1. Poprawa dostępności komunikacyjnej wewnątrz gminy. 2. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców. 3. Zadanie 1: budowa 0,3 km nowej drogi, Zadanie 2: budowa 0,15 km nowej drogi, Zadanie 3: budowa 0,3 km nowej drogi, Zadanie 4: budowa 2,3 km nowego chodnika.</p>		<p>250 tys. (zad.1)</p>		<p>450 tys. (zad.2 i 3)</p>	<p>800 tys. (zad.4)</p>	<p>UMiG U Muszyna</p>	<p>100%</p>	<p>Budżet gminy</p>
<p>I.1.1.10. Budowa podstawowej infrastruktury</p>	<p>1. Poprawa dostępności komunikacyjnej wewnątrz gminy. 2. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej oraz poprawa</p>		<p>100 tys.</p>				<p>UMiG U Muszyna</p>	<p>100%</p>	<p>Budżet gminy</p>

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

drogowej w miejscowości Dubne: modernizacja drogi do kościoła (2008 r.).	bezpieczeństwa mieszkańców.								
	3. Modernizacja 0,2 km istniejącej drogi.								
I.1.1.11. Budowa podstawowej infrastruktury drogowej w miejscowości Leluchów – przebudowa drogi gminnej.	1. Poprawa dostępności komunikacyjnej wewnątrz gminy.					500 tys.	UMiG U Muszyna	100%	
	2. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej oraz poprawa bezpieczeństwa mieszkańców.								
	3. Przebudowa 0,5 km drogi.								
I.1.1.12. Budowa chodników wzdłuż dróg powiatowych: 1. przebudowa chodnika wzdłuż ul. Piłsudskiego (2008 r.); 2. przebudowa chodnika wzdłuż ul. Pułaskiego (2010-11 r.).	1. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców miasta i turystów.	200 tys. (zad.1)			500 tys. (zad.2)	1 mln (zad.2)	UMiG U Muszyna PZD Nowy Sącz	60%	Budżet gminy, PZD Nowy Sącz
	2. Zmniejszenie liczby wypadków z udziałem pieszych.								
	3. Zadanie 1: przebudowa 0,5 km chodnika; Zadanie 2: przebudowa 2 km chodnika.								
I.1.1.13. Remont uzdrawiskowego traktu spacerowego al. Zdrojowa (etap II).	1. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców miasta i turystów.			800 tys.			UMiG U Muszyna	20%	MRPO, budżet gminy
	2. Zmniejszenie liczby wypadków z udziałem pieszych i komfortu poruszania się.								
	3. Wyremontowany uzdrawiskowy trakt spacerowy (2 km).								
I.1.1.14. Budowa i modernizacja chodników w Muszynie:	1. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców miasta i turystów.	50 tys. (zad.5)	200 tys. (zad.3)	370 tys. (zad.1,2 i			UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy, zad. 1 MRPO
	2. Zmniejszenie liczby wypadków z udziałem pieszych i komfortu poruszania się.								

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

<p>1. budowa chodnika wzdłuż ul. Mściwujewskiego (2010 r.); 2. Modernizacja chodnika wzdłuż wałów p.powodz. na ul. Piłsudskiego (2010 r.); 3. modernizacja chodnika wzdłuż ul. Nowej (2009 r.); 4. modernizacja chodnika wzdłuż ul. Zielonej (2010 r.); 5. budowa chodnika ul. Piłsudskiego-Ogrodowa (2008 r.); 6. Przebudowa chodnika ul. Piłsudskiego (2008).</p>	<p>3. Zadanie 1: budowa 0,2 km chodnika; Zadanie 2: przebudowa 1 km chodnika; Zadanie 3: przebudowa 1,5 km chodnika; Zadanie 4: przebudowa 1 km chodnika; Zadanie 5: budowa 0,2 km chodnika; Zadanie 6: przebudowa 0,35 km chodnika</p>	<p>200 tys. (zad.6)</p>		<p>4)</p>					
<p>I.1.1.15. Budowa chodnika wzdłuż drogi gminnej – osiedle Kolonia w Złockiem.</p>	<p>1. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców miasta i turystów. 2. Zmniejszenie liczby wypadków z udziałem pieszych i komfortu poruszania się. 3. Budowa 1,0 km chodnika.</p>		<p>250 tys.</p>	<p>250 tys.</p>			<p>UMiG U Muszyna</p>	<p>100%</p>	
<p>I.1.1.16. Budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej K 1516 Złockie-Jastrzębik-Powroźnik w Złockiem.</p>	<p>1. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców miasta i turystów. 2. Zmniejszenie liczby wypadków z udziałem pieszych i komfortu poruszania się. 3. Budowa 2,0 km chodnika.</p>			<p>350 tys.</p>	<p>350 tys.</p>		<p>UMiG U Muszyna PZD Nowy Sącz</p>	<p>50%</p>	<p>Budżet gminy, PZD Nowy Sącz</p>

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: INFRASTRUKTURA**CEL STRATEGICZNY: Podstawowa infrastruktura służąca mieszkańcom jest dobrze rozwinięta**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

1.2. POPRAWIANA JEST JAKOŚĆ ISTNIEJĄCYCH DRÓG

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
I.1.2.1. Modernizacja drogi powiatowej 1517 K Żegiestów- Szczawnik-Muszyna w Złockiem na odcinku 9+120 - 10+970 skrzyżowanie – szkoła podstawowa.	1. Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy.		3,6 mln				PZD UMiG U Muszyna	10%	PZD Nowy Sącz, budżet gminy
	2. Poprawa komfortu i bezpieczeństwa podróżowania na terenie gminy.								
	3. Modernizacja 1,5 km istniejącej drogi.								
I.1.2.2. Modernizacja drogi powiatowej w Żegiestów – Szczawnik – Muszyna na odcinku 4+254 – 7+ 289.	1. Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy.	200 tys.		500 tys.	3 mln	6 mln	PZD UMiG U Muszyna	10%	PZD Nowy Sącz, budżet gminy
	2. Poprawa komfortu i bezpieczeństwa podróżowania na terenie gminy.								
	3. Modernizacja 3,00 km istniejącej drogi.								
I.1.2.3. Modernizacja dróg gminnych w Muszynie: 1. remont ul. Zielonej (2012-15 r.); 2. remont ul. Nowej 2009 r.); 3. remont drogi Rolanda-Ogrodowa (2008 r.); 4. remont ul Rolanda	1. Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy.	300 tys. (zad.3)	500 tys. (zad.2)	500 tys. (zad.5 i 6)	300 tys. (zad.4)	500 tys. (zad.1)	UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Poprawa komfortu i bezpieczeństwa podróżowania na terenie gminy.								
	3. Zadanie 1: modernizacja 1 km istniejącej drogi; Zadanie 2: modernizacja 1 km istniejącej drogi; Zadanie 3: modernizacja 0,8 km istniejącej drogi; Zadanie 4: modernizacja 0,8 km istniejącej drogi; Zadanie 5: modernizacja 0,3 km istniejącej drogi; Zadanie 6: modernizacja 0,3 km istniejącej drogi.								

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

(2010 r.); 5. remont drogi Ogrodowa-Ćwierci (Kozia) (2010 r.); 6. remont drogi Ogrodowa (Helin-Aleksandrówka) (2010 r.).									
I.1.2.4. Modernizacja drogi gminnej w okolicy Rozlewni Wód Mineralnych „Sopel” oraz drogi „Jasieńczyk”.	1. Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy. 2. Poprawa komfortu i bezpieczeństwa podróżowania na terenie gminy. 3. Modernizacja istniejących dróg: Okolice RWM „Sopel” (1 km), Jasieńczyk (2 km).		1 mln. („Sopel”)			2 mln. („Jasieńczyk”)	UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
I.1.2.5. Przebudowa odcinka drogi gminnej ul. Leśna w Muszynie 0+000 – 0+800.	1. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców miasta i turystów 2. Poprawa komfortu i bezpieczeństwa podróżowania na terenie gminy. 3. Modernizacja 0,8 km istniejącej drogi.		50 tys.		4 mln	11 mln	UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
I.1.2.6. Modernizacja drogi gminnej na osiedlu za „Ostrowianką” w Szczawniku.	1. Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy. 2. Poprawa komfortu i bezpieczeństwa podróżowania na terenie gminy. 3. Modernizacja 0,5 km istniejącej drogi.				500 tys.		UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
I.1.2.7. Modernizacja drogi gminnej Andrzejówka – Żegiestów Łopata.	1. Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy. 2. Poprawa komfortu i bezpieczeństwa podróżowania na terenie gminy. 3. Modernizacja 0,5 km km istniejącej drogi.			540 tys.			UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
I.1.2.8. Modernizacja drogi gminnej nr 181.	1. Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy. 2. Poprawa komfortu i bezpieczeństwa podróżowania na terenie gminy. 3. Modernizacja 1,0 km istniejącej drogi.			200 tys.			UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: INFRASTRUKTURA**CEL STRATEGICZNY: Podstawowa infrastruktura służąca mieszkańcom jest dobrze rozwinięta**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

1.3. BUDOWANE I MODERNIZOWANE SĄ MOSTY I KŁADKI NA POTOKACH

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
I.1.3.1. Budowa mostu na potoku Jastrzębik w Muszynie (ul. Polna).	1. Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy.					500 tys.	UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Skrócenie czasu dotarcia.								
	3. Wybudowany most.								
I.1.3.2. Remont mostu w ciągu al. Zdrojowej.	1. Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy i atrakcyjności turystycznej.				1 mln	UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy	
	2. Skrócenie czasu dotarcia.								
	3. Wyremontowany most.								
I.1.3.3. Modernizacja mostu w ciągu ul. Grunwaldzka-Słoneczna.	1. Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy.			200 tys.		UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy	
	2. Skrócenie czasu dotarcia.								
	3. Zmodernizowany most.								
I.1.3.4. Budowa kładki w ciągu ul. Grunwaldzkiej.	1. Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy i atrakcyjności turystycznej.				200 tys.	UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy	
	2. Skrócenie czasu dotarcia.								
	3. Wybudowana kładka.								
I.1.3.5. Budowa kładki przez Poprad „Wapienne”.	1. Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy i atrakcyjności turystycznej.				1,5 mln	UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy	
	2. Skrócenie czasu dotarcia.								
	3. Wybudowana kładka.								

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

I.1.3.6. Budowa kładki przez Poprad „Zapopradzie - Zazamcze”.	1. Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy i atrakcyjności turystycznej.					2 mln	UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Skrócenie czasu dotarcia.								
	3. Wybudowana kładka.								
I.1.3.7. Budowa kładki dla pieszych na rzece Poprad w Muszynie w ciągu ulic Kościuszki – Leśna.	1. Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy.				1 mln	2 mln	UMiG U Muszyna	80%	Budżet gminy, RZGW
	2. Skrócenie czasu dotarcia.						RZGW		
	3. Wybudowana kładka.								
I.1.3.8. Budowa i modernizacja mostów na potoku Milik (okolice Podgórnego).	1. Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy.			600 tys.			UMiG U Muszyna	80%	Budżet gminy, RZGW
	2. Umożliwienie dotarcia do gospodarstw rolnych dla ok. 20 rodzin.						RZGW		
	3. Wybudowane i zmodernizowane 2 mosty w Miliku.								
I.1.3.9. Przebudowa mostu „Poręba” w Szczawniku.	1. Poprawa infrastruktury drogowej.				500 tys.		UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Poprawa komfortu i bezpieczeństwa podróżowania na terenie gminy.								
	3. Przebudowany most.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: INFRASTRUKTURA**CEL STRATEGICZNY: Podstawowa infrastruktura służąca mieszkańcom jest dobrze rozwinięta**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

1.4. ISTNIEJĄCE OŚWIETLENIE ULICZNE JEST MODERNIZOWANE ORAZ BUDOWANE JEST NOWE OŚWIETLENIE PRZY ZASTOSOWANIU ENERGOOSZCZĘDNYCH I NOWOCZESNYCH ŹRÓDEŁ ŚWIATŁA

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)	
		2008	2009	2010	2011	2012-15				
I.1.4.1. Budowa oświetlenia ulicznego w Muszynie: 1. ul. Słoneczna – Polna (2009 r.); 2. ul. Piłsudskiego (wały p.powodz. 2009 r.); 3. przebudowa ul. Piłsudskiego (2008 r.); 4. ul. Pułaskiego (2009 r.); 5. ul. Polna – osiedle (2012-15 r.).	1. Poprawa bezpieczeństwa. 2. Zmniejszenie zdarzeń niebezpiecznych. 3.: Zadanie 1: budowa oświetlenia na odcinku 2 km; Zadanie 2: budowa oświetlenia na odcinku 1 km; Zadanie 3: przebudowane oświetlenie na odcinku 0,5 km; Zadanie 4: budowa oświetlenia na odcinku 1 km; Zadanie 5: budowa oświetlenia na odcinku 1 km.	200 tys. (zad.3)	800 tys. (zad.1,2 i 4)				200 tys. (zad.5)	UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
I.1.4.2. Modernizacja oświetlenia ulicznego w Muszynie: 1. ul. Ogrodowa (2010 r.); 2. ul. Rolanda (2009 r.); 3. ul. Nowa oraz Basztowa (2009 r.); 4. ul. Zielona (2010 r.); 5. ul. Kościuszki (2011 r.).	1. Obniżenie kosztów oświetlenia oraz poprawa bezpieczeństwa. 2. Zmniejszenie wydatków na oświetlenie dróg oraz zmniejszenie zdarzeń niebezpiecznych. 3. Zadanie 1: modernizacja oświetlenia na odcinku 1 km; Zadanie 2: modernizacja oświetlenia na odcinku 0,5 km; Zadanie 3: modernizacja oświetlenia na odcinku 1,5 km; Zadanie 4: modernizacja oświetlenia na odcinku 1 km; Zadanie 5: modernizacja oświetlenia na odcinku 2 km.		200 tys. zad 3	250 tys. (zad.1 i 4)	200 tys. (zad.5)		UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy	
			100 tys. (zad.2)							

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

I.1.4.3. Budowa oświetlenia ulicznego w Powroźniku: 1. przy drodze wojewódzkiej 971 do Krynicy (2012-15 r.); 2. przy drodze do Króla (2011 r.); 3. oświetlenie dróg wokół kościoła (2010 r.); 4. wzdłuż Muszynki (2010 r.); 5. oświetlenie drogi rowerowej „Krynickie” (2012-15 r.).	1. Poprawa bezpieczeństwa.			450 tys. (zad. 3 i 4)	300 tys. (zad. 2)	100 tys. (zad. 1)	UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Zmniejszenie zdarzeń niebezpiecznych.					100 tys. (zad.5)			
	3.: Zadanie 1: budowa oświetlenia na odcinku 0,5 km, Zadanie 2: budowa oświetlenia na odcinku 2,5 km, Zadanie 3: budowa oświetlenia na odcinku 0,5 km, Zadanie 4: budowa oświetlenia na odcinku 2 km, Zadanie 5: budowa oświetlenia na odcinku 0,5 km.								
I.1.4.4. Budowa oświetlenia ulicznego w Powroźniku od drogi wojewódzkiej do os. domów Przybycien droga na działce nr 332.	1. Poprawa bezpieczeństwa.					160 tys.	UMiG U Muszyna	100%	
	2. Zmniejszenie zdarzeń niebezpiecznych.								
	3. Zamontowanie oświetlenie na odcinku 0,6 km.								
I.1.4.5. Kompleksowa wymiana źródeł światła na energooszczędne i uzupełnienie oświetlenia w Andrzejówce wzdłuż drogi gminnej oraz na „Ługach”.	1. Obniżenie kosztów oświetlenia oraz poprawa bezpieczeństwa.			300 tys.			UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Zmniejszenie wydatków na oświetlenie dróg oraz zmniejszenie zdarzeń niebezpiecznych.								
	3. Zamontowanie oświetlenie na odcinku 3,0 km.								
I.1.4.6. Budowa oświetlenia ulicznego na terenie Złockiego (osiedle „Pomirki” oraz okolice rozlewni Wód Mineralnych „Sopel”).	1. Poprawa bezpieczeństwa.			50 tys. („Sopel”)		200 tys. („Pomirki”)	UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Zmniejszenie zdarzeń niebezpiecznych.								
	3. Zamontowanie oświetlenie na odcinku 2,0 km („Pomirki” – 1 km, „Sopel” – 1 km).								
I.1.4.7. Modernizacja i budowa oświetlenia ulicznego na terenie Szczawnika: centrum	1. Poprawa bezpieczeństwa.		250 tys.	350 tys.			UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Zmniejszenie zdarzeń niebezpiecznych.		(Dwie	za					

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

do stacji narciarskiej Dwie Doliny (modernizacja), na osiedlu za „Ostrowianką” (budowa), osiedle Poreba” (budowa).	3. Modernizacja oświetlenia na drodze do stacji narciarskiej Dwie Doliny (1 km) oraz budowa na osiedlu za „Ostrowianką” (0,5 km), osiedle „Poreba” (1 km).		Doliny)	„Ostrowianką”, „Poreba”					
I.1.4.8. Kompleksowa wymiana źródeł światła na energooszczędne wraz z uzupełnieniem brakujących odcinków oświetlenia w Miliku.	1. Obniżenie kosztów oświetlenia oraz poprawa bezpieczeństwa.		500 tys.				UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Zmniejszenie wydatków na oświetlenie dróg oraz zmniejszenie zdarzeń niebezpiecznych.								
	3. Zamontowanie oświetlenie na odcinku 5,0 km.								
I.1.4.9. Uzupełnienie oświetlenia ulicznego w górnej części Jastrzębika.	1. Poprawa bezpieczeństwa.		50 tys.				UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Zmniejszenie zdarzeń niebezpiecznych.								
	3. Zamontowanie oświetlenie na odcinku 0,2 km.								
I.1.4.10. Kompleksowa wymiana źródeł światła na energooszczędne w Dubnem.	1. Obniżenie kosztów oświetlenia oraz poprawa bezpieczeństwa.		100 tys.				UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Zmniejszenie wydatków na oświetlenie dróg oraz zmniejszenie zdarzeń niebezpiecznych.								
	3. Zmodernizowane 2 km oświetlenia.								
I.1.4.11. Kompleksowa wymiana źródeł światła na energooszczędne w Leluchowie.	1. Obniżenie kosztów oświetlenia oraz poprawa bezpieczeństwa.		250 tys.				UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Zmniejszenie wydatków na oświetlenie dróg oraz zmniejszenie zdarzeń niebezpiecznych.								
	3. Zmodernizowane 1,5 km oświetlenia.								
I.1.4.12. Kompleksowa wymiana źródeł światła na energooszczędne wraz z uzupełnieniem brakujących odcinków oświetlenia w Żegiestowie.	1. Obniżenie kosztów oświetlenia oraz poprawa bezpieczeństwa.		500 tys.				UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Zmniejszenie wydatków na oświetlenie dróg oraz zmniejszenie zdarzeń niebezpiecznych.								
	3. Modernizacja istniejącej sieci oraz uzupełnienie brakujących odcinków – łącznie 5 km.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: INFRASTRUKTURA**CEL STRATEGICZNY: Podstawowa infrastruktura służąca mieszkańcom jest dobrze rozwinięta**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

1.5. REMONTOWANA JEST ISTNIEJĄCA ORAZ BUDOWANA NOWA SIĘĆ WODNO-KANALIZACYJNA

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
I.1.5.1. Uszczelnienie głównego kolektora sanitarnego Złockie – Muszyna (Jasieńczyk) wraz z uzupełnieniem sieci.	1. Poprawa stanu środowiska oraz zdrowia mieszkańców i gości odwiedzających Muszynę.		650 tys. przykana- li, przedłu- żenie – Jasieńczy- k, „Sopel”	1,6 mln	1 mln	„Pomirki”	UMiG U Muszyna	30%	PO IiŚ, budżet gminy
	2. Poprawa jakości wód i stanu środowiska na terenie gminy oraz poprawa jakości i dostępności wody pitnej dla mieszkańców i turystów.								
	3. Uszczelnienie 5 km głównego kolektora sanitarnego, budowa przykanalików przy szkole (0,1 km), przedłużenie kanału „Jasieńczyk” (0,2 km), budowa kanalizacji w okolicy Rozlewni Wody Mineralnej „Sopel” (1,5 km), kompleksowe uzbrojenie osiedla „Pomirki” (1 km).								
I.1.5.2. Budowa kanalizacji sanitarnej w Powroźniku, os. Na Krynikiem oraz kanalizacji burzowej.	1. Poprawa stanu środowiska oraz zdrowia mieszkańców i gości odwiedzających Muszynę		200 tys. (Na Krynikiem)				UMiG U Muszyna	80%	PO IiŚ, właściciele budynków, fundusze ekologiczne, budżet gminy
	2. Poprawa jakości wód i stanu środowiska na terenie gminy oraz poprawa jakości i dostępności wody pitnej dla mieszkańców i turystów.								
	3. Doprowadzenie kanalizacji sanitarnej do 15 budynków (1 km) oraz 4 km kanalizacji burzowej.								
I.1.5.3. Uzupełnienie sieci kanalizacji sanitarnej Szczawnik – Złockie oraz na osiedlu „Ostrowianka”.	1. Poprawa stanu środowiska oraz zdrowia mieszkańców i gości odwiedzających Muszynę		200 tys. (Szczawnik)		500 tys.	(„Ostrowianka”)	UMiG U Muszyna	80%	PO IiŚ, właściciele budynków, fundusze ekologiczne, budżet gminy
	2. Poprawa jakości wód i stanu środowiska na terenie gminy oraz poprawa jakości i dostępności wody pitnej dla mieszkańców i turystów.								
	3. Doprowadzenie kanalizacji sanitarnej do 10 (0,2 km) budynków w Szczawniku oraz osiedla „Ostrowianka”. (0,5km).								
I.1.5.4. Budowa kanalizacji sanitarnej	1. Poprawa stanu środowiska oraz zdrowia mieszkańców i gości odwiedzających Żegiestów.				1 mln		UMiG U Muszyna	80%	PO WT P-RS,

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

„Łopata Żegiestowska” w Żegiestowie.	2. Poprawa jakości wód i stanu środowiska na terenie gminy oraz poprawa jakości i dostępności wody pitnej dla mieszkańców i turystów.									budżet gminy	
	3. Budowa 2 km kanalizacji.								Właściciele budynków, dla których będzie budowana kanalizacja		
I.1.5.5. Budowa brakujących odcinków kanalizacji sanitarnej w Andrzejówce: kanał „Ługi” (2010 r.), kanał „Miedzymostki” (2010 r.), kanał „Szklarnia” (2010r).	1. Poprawa stanu środowiska oraz zdrowia mieszkańców i gości odwiedzających Andrzejówkę.								UMiG U Muszyna	80%	PO IiŚ, właściciele budynków, fundusze ekologiczne, budżet gminy
	2. Poprawa jakości wód i stanu środowiska na terenie gminy oraz poprawa jakości i dostępności wody pitnej dla mieszkańców i turystów.								Właściciele budynków, dla których będzie budowana kanalizacja		
	3. Budowa 3,5 km kanalizacji: kanał „Ługi” (2 km), kanał „Miedzymostki” (1 km), kanał „Szklarnia” (0,5 km).										
I.1.5.6. Budowa brakujących odcinków kanalizacji sanitarnej w Miliku: kanał „Kocoń” (2010 r.).	1. Poprawa stanu środowiska oraz zdrowia mieszkańców i gości odwiedzających Milik.								UMiG U Muszyna	80%	PO IiŚ, właściciele budynków, fundusze ekologiczne, budżet gminy
	2. Poprawa jakości wód i stanu środowiska na terenie gminy oraz poprawa jakości i dostępności wody pitnej dla mieszkańców i turystów.								Właściciele budynków, dla których będzie budowana kanalizacja		
	3. Budowa 0,5 km kanalizacji: kanał „Kocoń” (0,5 km).										
I.1.5.7. Budowa grupowej polsko-słowackiej oczyszczalni ścieków wraz z niezbędną siecią kanalizacji sanitarnej.	1. Poprawa stanu środowiska oraz zdrowia mieszkańców i gości odwiedzających Muszynę								UMiG U Muszyna	30%	PO WT P-RS, budżet gminy
	2. Ułatwienie mieszkańcom ww. miejscowości prowadzenia właściwej gospodarki ściekowej, a w konsekwencji poprawa jakości wód na terenie Gminy.										
	3. Wybudowana grupowa oczyszczalnia ścieków oraz 1,5km. sieci kanalizacyjnej.										
I.1.5.8. Budowa kanalizacji sanitarnej w Muszynie: 1. kanał Ogrodowa-Zefirka (2010 r.);	1. Poprawa stanu środowiska oraz zdrowia mieszkańców i gości odwiedzających Muszynę								UMiG U Muszyna	80%	PO IiŚ, właściciele budynków, fundusze
	2. Poprawa jakości wód i stanu środowiska na terenie gminy oraz poprawa jakości i dostępności wody pitnej dla mieszkańców i turystów.								Właściciele		
			720 tys. (zad. 3, 5 i 7)	320 tys. (zad.1,2i 4)				5 mln (zad.6)		(30% zad. 7, pozostałe	

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

<p>2. kanał Grunwaldzka-kapliczka (2010 r.); 3. kanał Ogrodowa-Pułaskiego (2009 r.); 4. kanał al. Zdrojowa-Zapopradzie (2010 r.); 5. kanał Kościelna II (2009 r.); 6. kanał Zazamcze-oczyszczalnia wraz z likwidacją przepompowni (2012-15 r.); 7. uszczelnienie kanału Zazamcze (2009 r.).</p>	<p>3. Zadanie 1: budowa 0,4 km kanalizacji sanitarnej; Zadanie 2: budowa 0,5 km kanalizacji sanitarnej; Zadanie 3: budowa 0,5 km kanalizacji sanitarnej; Zadanie 4: budowa 0,4 km kanalizacji sanitarnej; Zadanie 5: budowa 2 km kanalizacji sanitarnej; Zadanie 6: budowa 2 km kanalizacji sanitarnej; Zadanie 7: uszczelnienie 1 km kanalizacji sanitarnej.</p>						<p>budynków, dla których będzie budowana kanalizacja</p>	<p>MRPO)</p>	<p>ekologiczne, budżet gminy</p>
<p>I.1.5.9. Wymianą głównej azbestowej magistrali wodociągowej sanitarnego Złockie – Muszyna wraz z rozbudową sieci w okolicach Rozlewni Wód Mineralnych „Sopel”.</p>	<p>1. Poprawa jakości dostarczanej wody oraz warunków zaopatrzenia mieszkańców w wodę. 2. Poprawa zdrowia mieszkańców i pewności dostaw. 3. Wymiana 6 km azbestowej magistrali wodociągowej na bezpieczną dla odbiorców wody oraz rozbudowa sieci w okolicach Rozlewni Wód Mineralnych „Sopel” (1,5 km).</p>		<p>6,2 mln</p>				<p>UMiG U Muszyna</p>	<p>30%</p>	<p>MRPO (w części miejskiej), PROW (w części wiejskiej), budżet gminy</p>
<p>I.1.5.10. Budowa wodociągów na terenie miasta: 1. w ciągu ulic Ogrodowa–Pułaskiego (2009 r.); 2. wodociąg Polna (2009 r.); 3. wodociąg osiedle Polna (2011 r.); 4. remont zbiorników wyrównawczych wodociągu głównego (2012-15r.).</p>	<p>1. Poprawa zaopatrzenia mieszkańców w wodę. 2. Poprawa jakości wody na terenie gminy. 3. Zadanie 1: budowa 0,5 km sieci wodociągowej; Zadanie 2: budowa 4 km sieci wodociągowej; Zadanie 3: budowa 1 km sieci wodociągowej; Zadanie 4: remont 2 zbiorników wyrównawczych wodociągu głównego.</p>		<p>1,15 mln (zad. 1i 2)</p>		<p>500 tys. (zad.3)</p>	<p>500 tys. (zad.4)</p>	<p>UMiG U Muszyna</p>	<p>80%</p>	<p>PO IiŚ, właściele budynków, fundusze ekologiczne, budżet gminy</p>
<p>I.1.5.11. Budowa</p>	<p>1. Poprawa zaopatrzenia mieszkańców w wodę.</p>						<p>UMiG U</p>		

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

wodociągu w górnej części wsi Szczawnik.	2. Poprawa jakości wody na terenie gminy.			800 tys.			Muszyna	80%	PO IiŚ, właściele budynków, fundusze ekologiczne, budżet gminy
	3. Wybudowane 1,8 km wodociągu.						Właściciele budynków do których doprowadzony zostanie wodociąg.		
I.1.5.12. Budowa wodociągu wraz z ujęciem wody dla miejscowości Jastrzębik.	1. Poprawa zaopatrzenia mieszkańców w wodę.					2 mln.	UMiG U Muszyna	80%	PO IiŚ, właściciele budynków, fundusze ekologiczne, budżet gminy
	2. Poprawa jakości wody na terenie gminy.						Właściciele budynków do których doprowadzony zostanie wodociąg.		
	3. Wybudowane 5 km wodociągu.								
I.1.5.13. Budowa wodociągu wiejskiego wraz z ujęciem wody pitnej dla miejscowości Milik i Żegiestów.	1. Poprawa zaopatrzenia mieszkańców w wodę.					6,2 mln.	UMiG U Muszyna	80%	PO IiŚ, właściciele budynków, fundusze ekologiczne
	2. Poprawa jakości wody na terenie gminy.						Właściciele budynków do których doprowadzony zostanie wodociąg.		
	3. Wybudowane 6 km wodociągu wraz z ujęciem i stacja uzdatniania wody.								
I.1.5.14. Budowa przydomowych oczyszczalni w miejscach gdzie doprowadzenie kanalizacji jest ekonomicznie nieuzasadnione.	1. Poprawa stanu środowiska oraz zdrowia mieszkańców i gości odwiedzających Muszynę			400 tys.	400 tys.		UMiG U Muszyna	50%	Właściciele budynków, fundusze ekologiczne, budżet gminy
	2. Ułatwienie mieszkańcom ww. miejscowości prowadzenia właściwej gospodarki ściekowej, a w konsekwencji poprawa jakości wód na terenie gminy.						Właściciele budynków, dla których budowane będą oczyszczalnie		
	3. Wybudowane są przydomowe oczyszczalnie dla 62 budynków (Wojkowa: 30, Dubne: 12, Leluchów: 20,)								
	2. Ułatwienie mieszkańcom ww. miejscowości prowadzenia właściwej gospodarki ściekowej, a w konsekwencji poprawa jakości wód na terenie Gminy.								
3. Wybudowana grupowa oczyszczalnia ścieków.									
I.1.5.15. Modernizacja	1. Poprawa stanu środowiska oraz zdrowia mieszkańców i gości odwiedzających Muszynę					5 mln	UMiG U Muszyna	30%	PO IiŚ,

istniejącej oczyszczalni ścieków w Muszynie.	2. Ułatwienie mieszkańcom ww. miejscowości prowadzenia właściwej gospodarki ściekowej, a w konsekwencji poprawa jakości wód na terenie Gminy.							właściciele budynków, fundusze ekologiczne, budżet gminy
	3. Modernizacja istniejącej oczyszczalni ścieków do zdolności 5 tys. m ³ /dobę.							

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: INFRASTRUKTURA

CEL STRATEGICZNY: Podstawowa infrastruktura służąca mieszkańcom jest dobrze rozwinięta

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

1.6. PROWADZONA JEST WŁAŚCIWA GOSPODARKA ODPADAMI

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
I.1.6.1. Budowa zakładu segregacji odpadów wraz ze stworzeniem systemu selektywnej zbiórki.	1. Cel bezpośredni						Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	20%	PGK, budżet gminy
	2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści			800 tys.					
	3. Zakładane efekty rzeczowe								
I.1.6.2. Budowa Gminnego Punktu Gromadzenia i Segregacji Odpadów z punktem gromadzenia odpadów niebezpiecznych wraz z budową systemu obsługi oraz budowa kompostowni (całość inwestycji zlokalizowana w Andrzejówce).	1. Poprawa stanu środowiska.						PGK	0%	PGK
	2. Wydłużenie żywotności istniejącego wysypiska odpadów.								
	3. Działający zakład segregacji odpadów oraz wdrożony na terenie gminy system selektywnej zbiórki.								
	1. 1. Ograniczenie ilości odpadów komunalnych składowanych w tradycyjny sposób.		1,2 mln				UMiG U Muszyna		
	2. Wydłużenie żywotności obecnego wysypiska śmieci oraz zmniejszenie kosztów opłat za śmieci.								
	3. Wybudowany PGiSO / stworzony system obsługi i zbierania odpadów / ilość ton zagospodarowanych odpadów / ilość ton otrzymywanego kompostu / ilość ton zagospodarowanego kompostu.								

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

I.1.6.3. Wprowadzenie programu gospodarowania odpadami wielkogabarytowymi.	1. Ograniczenie ilości odpadów komunalnych składowanych w tradycyjny sposób.	20 tys.	15 tys.	15 tys.			UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Wydłużenie żywotności obecnego wysypiska śmieci oraz zmniejszenie kosztów opłat za śmieci.								
	3. Ilość ton zagospodarowanych odpadów.								
I.1.6.4. Likwidacja dzikich wysypisk na terenie gminy.	1. Ochrona środowiska, w szczególności wód gruntowych oraz Poprawa funkcjonalności i estetyki tereny.	Bez kosztów dla gminy					UMiG U Muszyna	0%	Właściciele terenów/nieruchomości
	2. Poprawa wizerunku gminy i wzrost ruchu turystycznego.								
	3. Liczba zlikwidowanych dzikich wysypisk.								
I.1.6.5. Prowadzenie akcji edukacyjnej promującej selektywną zbiórkę odpadów komunalnych.	1. Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców.	8 tys.	8 tys.	8 tys.	8 tys.	32 tys.	UMiG U Muszyna	10%	WFOŚiGW, środki UE, budżet gminy,
	2. Podniesienie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.						Dyrektorzy szkół, sołtysi		
	3. Osiągnięcie poziomu odzysku zgodnego z normą ustawową.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: INFRASTRUKTURA**CEL STRATEGICZNY: Infrastruktura sportowo-rekreacyjna służy mieszkańcom i turystom**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

2.1. BUDOWANE SĄ BOISKA SPORTOWE ORAZ PLACE ZABAW DLA DZIECI W POSZCZEGÓLNYCH SOŁECTWACH I NA OSIEDLACH

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
I.2.1.1. Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego przy ul. Piłsudskiego w Muszynie.	1. Cel bezpośredni						UMiG U Muszyna	50%	Urząd Marszałkowski, Ministerstwo Sportu, budżet gminy
	2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści			500 tys.					
	3. Zakładane efekty rzeczowe								
I.2.1.2. Budowa boisk rekreacyjnych w Muszynie: 1. ul. Polna (2009 r.); 2. Zielona (2011r.).	1. Poprawa infrastruktury służącej rozwojowi mieszkańców gminy, w tym szczególnie dzieci i młodzieży.		100 tys.		100 tys.		UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Powstanie miejsca umożliwiającego organizację zawodów sportowych i imprez kulturalno-oświatowych.		(zad 1)		(zad.2)				
	3. Wybudowane obiektu: Zadanie 1: Polna; Zadanie 2: Słoneczna; Zadanie 3: Zielona.								
I.2.1.3. Modernizacja istniejącego stadionu sportowego w Muszynie.	1. Poprawa infrastruktury służącej rozwojowi mieszkańców gminy, w tym szczególnie dzieci i młodzieży.				300 tys.		UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Uatrakcyjnienie miejsca umożliwiającego organizację zawodów sportowych i imprez kulturalno-oświatowych.								
	3. Zmodernizowany stadion.								
I.2.1.4. Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego w Żegiestowie.	1. Poprawa infrastruktury służącej rozwojowi mieszkańców gminy, w tym szczególnie dzieci i młodzieży.		480 tys.				UMiG U Muszyna	25%	PROW, budżet gminy
	2. Powstanie miejsca umożliwiającego organizację zawodów sportowych i imprez kulturalno-oświatowych.					Dyrekcja szkoły,			

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

	3. Zmodernizowany obiekt w Żegiestowie.							rodzice		
I.2.1.5. Modernizacja boiska w Miliku wraz z budową infrastruktury sportowej.	1. Poprawa infrastruktury służącej rozwojowi mieszkańców gminy, w tym szczególnie dzieci i młodzieży.			50 tys.				UMiG U Muszyna	25%	PROW, budżet gminy
	2. Powstanie miejsca umożliwiającego organizację zawodów sportowych i imprez kulturalno-oświatowych.							Lokalna społeczność		
	3. Zmodernizowany obiekt w Miliku.									
I.2.1.6. Budowa boiska przyszkolnego w Jastrzębiku.	1. Poprawa infrastruktury służącej rozwojowi mieszkańców gminy, w tym szczególnie dzieci i młodzieży.					400 tys.		UMiG U Muszyna	25%	PROW, budżet gminy
	2. Powstanie miejsca umożliwiającego organizację zawodów sportowych i imprez kulturalno-oświatowych.							Lokalna społeczność		
	3. Wybudowany obiekt w Jastrzębiku.									
I.2.1.7. Budowa profesjonalnych placów zabaw w Muszynie: 1. Grunwaldzka (2008 r.); 2. Słoneczna (2008 r.); 3. Polna (2009 r.); 4. Zielona (2010 r.); 5. os. Piłsudskiego (2009 r.); 6. Kościuszki (2010-11r.); 7. Leśna (2011 r.).	1. Modernizacja przestrzeni publicznej ze szczególnym uwzględnieniem małej infrastruktury rekreacyjno-edukacyjnej dla dzieci.	50 tys.	50 tys.	50 tys.	100 tys.			UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Powstanie miejsca umożliwiającego bezpieczne zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży.	(zad.1 i 2)	(zad.3 i 5)	(zad.4 i 6)	(zad. 6 i 7)					
	3. Wybudowane place zabawa dla obszarów: Zadanie 1: Grunwaldzka; Zadanie 2: Słoneczna; Zadanie 3: Polna; Zadanie 4: Zielona; Zadanie 5: os. Piłsudskiego; Zadanie 6: Kościuszki; Zadanie 7: Leśna.									
I.2.1.8. Budowa profesjonalnych placów zabaw w Żegiestowie, Miliku, Szczawniku, Złockiem, Wojkowej, Jastrzębiku.	1. Modernizacja przestrzeni publicznej ze szczególnym uwzględnieniem małej infrastruktury rekreacyjno-edukacyjnej dla dzieci.	50 tys. (Żegiestów)	100 tys. (Milik, Jastrzebi k)	100 tys. (Szczawnik, Wojkowa)	50 tys. (Złockie)			UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Powstanie miejsca umożliwiającego bezpieczne zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży.									
	3. Wybudowane place zabaw w Żegiestowie, Miliku, Szczawniku, Złockiem, Wojkowej, Jastrzebiku.									
I.2.1.9. Budowa boiska sportowego w Wojkowej.	1. Poprawa infrastruktury służącej rozwojowi mieszkańców gminy, w tym szczególnie dzieci i młodzieży.					250 tys.		UMiG U Muszyna	25%	PROW, budżet gminy
	2. Powstanie miejsca umożliwiającego organizację									

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

	zawodów sportowych i imprez kulturalno-oświatowych.							Lokalna społeczność		
	3. Wybudowany obiekt w Wojkowej.									
I.2.1.10. Budowa przyszłolnego boiska sportowego w Andrzejówce.	1. Poprawa infrastruktury służącej rozwojowi mieszkańców gminy, w tym szczególnie dzieci i młodzieży.			50 tys.				UMiG U Muszyna	25%	PROW, budżet gminy
	2. Powstanie miejsca umożliwiającego organizację zawodów sportowych i imprez kulturalno-oświatowych.							Lokalna społeczność		
	3. Wybudowany obiekt w Andrzejówce.									
I.2.1.11. Budowa przyszłolnego boiska sportowego w Leluchowie.	1. Poprawa infrastruktury służącej rozwojowi mieszkańców gminy, w tym szczególnie dzieci i młodzieży.					50 tys.		UMiG U Muszyna	25%	PROW, budżet gminy
	2. Powstanie miejsca umożliwiającego organizację zawodów sportowych i imprez kulturalno-oświatowych.							Lokalna społeczność		
	3. Wybudowany obiekt w Leluchowie.									
I.2.1.12. Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego oraz modernizacja stadionu w Powroźniku.	1. Poprawa infrastruktury służącej rozwojowi mieszkańców gminy, w tym szczególnie dzieci i młodzieży.					990 tys.		UMiG U Muszyna	25%	PROW, budżet gminy
	2. Powstanie miejsca umożliwiającego organizację zawodów sportowych i imprez kulturalno-oświatowych.							Lokalna społeczność		
	3. Wybudowany obiekt w Powroźniku.									
I.2.1.13. Budowa boiska sportowego w Szczawniku.	1. Poprawa infrastruktury służącej rozwojowi mieszkańców gminy, w tym szczególnie dzieci i młodzieży.		458 tys.					UMiG U Muszyna	25%	PROW, budżet gminy
	2. Powstanie miejsca umożliwiającego organizację zawodów sportowych i imprez kulturalno-oświatowych.							Lokalna społeczność		
	3. Wybudowany obiekt w Szczawniku.									

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: INFRASTRUKTURA**CEL STRATEGICZNY: Infrastruktura sportowo-rekreacyjna służy mieszkańcom i turystom**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

2.2. BUDOWANE SĄ ŚCIEŻKI ROWEROWE I KONNE WRAZ Z TOWARZYSZĄCĄ INFRASTRUKTURĄ

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
	1. Cel bezpośredni						Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji		
	2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści								
	3. Zakładane efekty rzeczowe								
I.2.2.1. Budowa trasy rowerowej „Dolina Muszynki” wraz z małą infrastrukturą.	1. Wzbogacenie oferty turystycznej gminy.		2 mln	2 mln	1 mln		UMiG U Muszyna Właściciele terenów i gestorzy bazy, przez który przechodzić będzie trasa.	30%	PO IiŚ lub PO WT P-RS, budżet gminy
	2. Wypromowanie gminy jako terenów dla uprawiania górskiej turystyki rowerowej i znaczące zwiększenie ruchu turystycznego.								
	3. 5 km wybudowanej trasy rowerowej wraz z małą infrastrukturą.								
I.2.2.2. Budowa rowerowej trasy widokowo-turystycznej Żegiestów – Milik wraz z zagospodarowaniem terenów wokół byłych przejść granicznych: Żegiestów – Sulin i Milik – Legnawa wraz z małą infrastrukturą.	1. Wzbogacenie oferty turystycznej gminy.			5 mln	5,5 mln		UMiG U Muszyna Partnerzy słowaccy	30%	PO WT P-RS, budżet gminy
	2. Wypromowanie gminy jako terenów dla uprawiania górskiej turystyki rowerowej i znaczące zwiększenie ruchu turystycznego i otwarcie się na turystów słowackich.								
	3. 10,0 km wybudowanej trasy rowerowej wraz z zagospodarowaniem terenów dawnych przejść granicznych i małą infrastrukturą.								
I.2.2.3. Budowa trasy rowerowej Złockie – Jasińczyk wraz z małą infrastrukturą.	1. Wzbogacenie oferty turystycznej gminy.				1 mln		UMiG U Muszyna Właściciele terenów i	30%	PO IiŚ, budżet gminy
	2. Wypromowanie gminy jako terenów dla uprawiania górskiej turystyki rowerowej i znaczące zwiększenie ruchu turystycznego.								

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

	3. 4,0 km wybudowanej trasy rowerowej wraz z małą infrastrukturą.							gestorzy bazy, przez który przechodzić będzie trasa.		
I.2.2.4. Wytyczenie i oznakowanie tras rowerowych do istniejących rezerwatów przyrody wraz z małą infrastrukturą.	1. Wzbogacenie oferty turystycznej gminy.		50 tys.	50 tys.	50 tys.	200 tys.	UMiG U Muszyna Dyrekcja Parków Krajobrazowych	100%	Budżet gminy	
	2. Wypromowanie gminy jako terenów dla uprawiania górskiej turystyki rowerowej i znaczące zwiększenie ruchu turystycznego oraz promocja obszarów chronionych.									
	3. 15 km oznakowanych tras rowerowych w ciągu istniejących dróg i ścieżek oraz uzupełnienie o elementy małej infrastruktury.									
I.2.2.5. Wytyczenie i oznakowanie tras do jazdy konnej (np. wzdłuż potoków).	1. Wzbogacenie oferty turystycznej gminy.					50 tys.	UMiG U Muszyna Właściciele bazy hotelowej oraz stadnin koni; PTTK.	100%	Budżet gminy	
	2. Wypromowanie gminy jako terenów dla uprawiania konnej turystyki jeździeckiej i znaczące zwiększenie ruchu turystycznego.									
	3. 20 km oznakowanych tras do uprawiania konnej turystyki jeździeckiej w ciągu istniejących dróg i ścieżek.									
I.2.2.6. Budowa trasy turystycznej na lewym brzegu potoku Szczawnik.	1. Wzbogacenie oferty turystycznej gminy.				50 tys.		UMiG U Muszyna Właściciele bazy hotelowej oraz stadnin koni; PTTK.	100%	Budżet gminy	
	2. Wypromowanie gminy jako terenów dla uprawiania górskiej turystyki rowerowej i znaczące zwiększenie ruchu turystycznego oraz promocja obszarów chronionych.									
	3. 2 km oznakowanych tras rowerowych w ciągu istniejących dróg i ścieżek oraz uzupełnienie o elementy małej infrastruktury.									
I.2.2.7. Budowa trasy rowerowej Dubne – Wojkowa.	1. Wzbogacenie oferty turystycznej gminy.				500 tys.		UMiG U Muszyna Właściciele bazy hotelowej oraz stadnin koni; PTTK.	30%	PO IiŚ lub PO WT P-RS, budżet gminy	
	2. Wypromowanie gminy jako terenów dla uprawiania górskiej turystyki rowerowej i znaczące zwiększenie ruchu turystycznego oraz promocja obszarów chronionych.									
	3. Wybudowanie 2,7 km oznakowanych tras rowerowych na odcinku Dubne - Wojkowa.									
I.2.2.8. Budowa trasy rowerowej na Palenicę.	1. Wzbogacenie oferty turystycznej gminy.				500 tys.		UMiG U Muszyna Właściciele bazy hotelowej oraz	30%	PO IiŚ lub PO WT P-RS, budżet gminy	
	2. Wypromowanie gminy jako terenów dla uprawiania górskiej turystyki rowerowej i znaczące zwiększenie ruchu turystycznego oraz promocja obszarów chronionych.									

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

	3. Wybudowanie 2 km oznakowanych tras rowerowych na Palenice.						stadnin koni; PTTK.		
I.2.2.9. Budowa trasy rowerowej na Krynickie.	1. Wzbogacenie oferty turystycznej gminy.			1 mln.			UMiG U Muszyna	30%	PO IiŚ lub PO WT P- RS, budżet gminy
	2. Wypromowanie gminy jako terenów dla uprawiania górskiej turystyki rowerowej i znaczące zwiększenie ruchu turystycznego oraz promocja obszarów chronionych.						Właściciele bazy hotelowej oraz stadnin koni; PTTK.		
	3. Wybudowanie 1 km oznakowanych tras rowerowych na Krynickie.								
I.2.2.10. Budowa traktu pieszo-jezdnego (ścieżki ruchowej) pomiędzy wałem przeciw powodziowym, a strefą uzdrawiskową (element trasy rowerowej).	1. Wzbogacenie oferty turystycznej gminy.		340 tys.				UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Wypromowanie gminy jako terenów dla uprawiania konnej turystyki jeździeckiej i znaczące zwiększenie ruchu turystycznego.								
	3. Wybudowanie 5 km traktu pieszo-jezdnego								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: INFRASTRUKTURA**CEL STRATEGICZNY: Infrastruktura sportowo-rekreacyjna służy mieszkańcom i turystom**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

2.3. STWARZANE SĄ WARUNKI DO ROZWOJU INFRASTRUKTURY SPORTÓW ZIMOWYCH (WYCIĄGI NARCIARSKIE, SANKOSTRADY)

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
I.2.3.1. Przygotowanie przez gminę infrastruktury służącej rozwojowi stacji narciarskiej Szczawnik – Wierchomla (modernizacja drogi dojazdowej).	1. Cel bezpośredni						Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	100%	Budżet gminy
	2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści	800 tys.							
	3. Zakładane efekty rzeczowe								
I.2.3.2. Przygotowanie przez gminę infrastruktury służącej rozwojowi stacji narciarskiej Jasieńczyk – Jaworzyna (modernizacja drogi dojazdowej).	1. Stworzenie korzystnych warunków do rozwoju infrastruktury narciarskiej na terenie gminy.					1 mln	UMiG U Muszyna Inwestor stacji narciarskiej, lokalna społeczność.	100%	Budżet gminy
	2. Szybszy rozwój infrastruktury narciarskiej, a co za tym idzie gospodarczy rozwój obszarów położonych w okolicy obiektów narciarskich.								
	3. Zmodernizowany odcinek 2,0 km drogi.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: INFRASTRUKTURA**CEL STRATEGICZNY: Infrastruktura sportowo-rekreacyjna służy mieszkańcom i turystom**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

2.4. TERENY NAD POPRADEM SĄ ZREWITALIZOWANE I ZAGOSPODAROWANE NA CELE TURYSTYCZNO-REKREACYJNE (BUDOWA CENTRUM REKREACJI I WYPOCZYNKU)

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
	1. Cel bezpośredni								
	2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści								
	3. Zakładane efekty rzeczowe								
I.2.4.1. Budowa kompleksu basenów w ramach Centrum Rekreacji i Wypoczynku „Zapopradzie”.	1. Wzbogacenie oferty turystycznej gminy.	2 mln	5 mln	3 mln			UMiG U Muszyna	30%	MRPO, budżet gminy
	2. Wykreowanie kolejnej atrakcji turystyczno-rekreacyjnej, która wpłynie na dalszy rozwój Muszyny.								
	3. Budowa kompleksu basenów, w którym znajdują się 3 baseny rekreacyjne o łącznej powierzchni 800 m ² oraz niewielki basen zasilany wodą mineralną.								
I.2.4.2. Budowa zbiornika rekreacyjnego nad Popradem wraz z elektrownią wodną małej mocy.	1. Wzbogacenie oferty turystycznej gminy.			2 mln	1 mln		UMiG U Muszyna Inwestor prywatny, RZGW	50%	RZGW, budżet gminy
	2. Wykreowanie kolejnej atrakcji turystyczno-rekreacyjnej, która wpłynie na dalszy rozwój Muszyny.								
	3. Budowa przegrody, która pozwoli uzyskać zbiornik o powierzchni ok. 5 ha.								
I.2.4.3. Budowa 4 pomostów na brzegach Popradu.	1. Wzbogacenie oferty turystycznej gminy.			250 tys.			UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Umożliwienie wykorzystania Popradu do stworzenia kolejnych atrakcji (spływy Popradem, wypożyczalnia sprzętu pływającego).								
	3. Wybudowane 4 pomosty na brzegach Popradu.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: INFRASTRUKTURA**CEL STRATEGICZNY: Infrastruktura sportowo-rekreacyjna służy mieszkańcom i turystom**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

2.5. RZEKI I POTOKI NA TERENIE GMINY ZAGOSPODAROWANIE SĄ NA CELE TURYSTYCZNO-REKREACYJNE

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
I.2.5.1. Oczyszczenie progów wodnych na potoku Szczawnik wraz z zagospodarowaniem terenu wokół progów i zapewnieniem podstawowej infrastruktury (przenośne szalety) – od Hotelu Klimek do ujścia potoku.	1. Wzbogacenie oferty turystycznej gminy 2. Wykreowanie kolejnej atrakcji turystyczno-rekreacyjnej skierowanej do konkretnego odbiorcy (rodziny z małymi dziećmi, osoby starsze), która wpłynie na dalszy rozwój Muszyny. 3. Oczyszczone progi wodne na odcinku 1 km oraz zagospodarowane nabrzeża w sąsiedztwie progów (oczyszczony teren, zadbane trawniki, ustawione przenośne szalety).		300 tys.				RZGW UMiG U Muszyna	50% (w części dot. zagospodarowania terenu wokół progów)	RZGW, budżet gminy
I.2.5.2. Budowa zbiornika o funkcji rekreacyjno-retencyjnej na potoku Szczawnik w Złociem.	1. Wzbogacenie oferty turystycznej gminy oraz ochrona przed skutkami powodzi. 2. Wykreowanie kolejnej atrakcji turystyczno-rekreacyjnej, która wpłynie na dalszy rozwój Muszyny. 3. Budowa przegrody, która pozwoli uzyskać zbiornik o powierzchni ok. 3,6 ha.					7,66 mln.	UMiG U Muszyna RZGW, właściciele gruntów	30%	MRPO, budżet gminy
I.2.5.3. Budowa zbiornika o funkcji rekreacyjno-retencyjnej na potoku Milik w Miliku.	1. Wzbogacenie oferty turystycznej gminy oraz ochrona przed skutkami powodzi. 2. Wykreowanie kolejnej atrakcji turystyczno-rekreacyjnej, która wpłynie na dalszy rozwój Milika. 3. Budowa przegrody, która pozwoli uzyskać zbiornik o powierzchni ok. 2,4 ha.					11,7 mln	UMiG U Muszyna RZGW, właściciele gruntów	30%	MRPO, RZGW, budżet gminy

I.2.5.4. Budowa zbiornika o funkcji rekreacyjno-retencyjnej na potoku Szczawniczek w Złockiem.	1. Wzbogacenie oferty turystycznej gminy oraz ochrona przed skutkami powodzi.						3,73 mln	UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Wykreowanie kolejnej atrakcji turystyczno-rekreacyjnej, która wpłynie na dalszy rozwój Muszyny.									
	3. Budowa przegrody, która pozwoli uzyskać zbiornik o powierzchni ok. 0,8 ha									

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: INFRASTRUKTURA
CEL STRATEGICZNY: Infrastruktura turystyczna zachęca do odwiedzenia Muszyny

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

3.1. SZLAKI TURYSTYCZNE SĄ WŁAŚCIWIE OZNAKOWANE ORAZ WYTYCZANE SĄ NOWE SZLAKI (W TYM SZLAKI GMINNE)

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
I.3.1.1. Utrzymanie szlaków pieszych, rowerowych i konnych w należytym porządku (oznakowanie, remonty szlaków).	1. Właściwe utrzymanie infrastruktury służącej turystom.	10 tys.	10 tys.	10 tys.	10 tys.	40 tys.	PTTK UMiG U Muszyna	0%	
	2. Rozwój turystyki pieszej, rowerowej i konnej, a w konsekwencji zwiększenie liczby osób odwiedzających Muszynę.								
	3. Bieżące utrzymanie w należytym stanie ok. 50 km oznakowanych szlaków.								
I.3.1.2. Wytyczenie i oznakowanie nowych szlaków gminnych, które połączą istniejące szlaki PTTK oraz ich bieżące utrzymanie.	1. Rozwój infrastruktury służącej turystom.	10 tys.	10 tys.	10 tys.	10 tys.	40 tys.	UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Rozwój turystyki pieszej, rowerowej i konnej, a w konsekwencji zwiększenie liczby osób odwiedzających Muszynę.								
	3. 20 km wytyczonych i oznakowanych nowych szlaków gminnych oraz ich bieżące utrzymanie w należytym stanie.								
I.3.1.3. Wyznaczenie	1. Rozwój infrastruktury służącej turystom.								

oraz zagospodarowanie 15 punktów widokowych na terenie gminy.	2. Wzrost zainteresowania atrakcjami Muszyny i w konsekwencji zwiększenie liczby osób odwiedzających Muszynę.	5 tys.	5 tys.	5 tys.	5 tys.	20 tys.	UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	3. Wyznaczone oraz zagospodarowane 15 punktów widokowych na terenie gminy.								
I.3.1.4. Budowa platform widokowych w atrakcyjnych krajobrazowo miejscach (Malnik, Sucha Góra).	1. Rozwój infrastruktury służącej turystom.		30 tys.			30 tys.	UMiG U Muszyna	30%	Urząd Marszałkowski, budżet gminy
	2. Wzrost zainteresowania atrakcjami Muszyny i w konsekwencji zwiększenie liczby osób odwiedzających Muszynę.								
	3. Wybudowane 2 platformy widokowe (Malnik, Sucha Góra).								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: INFRASTRUKTURA CEL STRATEGICZNY: Infrastruktura turystyczna zachęca do odwiedzenia Muszyny

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

3.2. PRZY „WEJŚCIACH” NA SZLAKI ORAZ NA PARKINGACH DOSTĘPNA JEST MAŁA INFRASTRUKTURA TURYSTYCZNA ORAZ ZAGOSPODAROWANE SĄ OGÓLNODOSTĘPNE UJĘCIA WODY MINERALNEJ

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
I.3.2.1. Zagospodarowanie ogólnodostępnych ujęć wody mineralnej (mała infrastruktura) oraz bieżące utrzymanie tych miejsc w należytym porządku.	1. Podniesienie atrakcyjności turystycznej i uzdrawiskowej Muszyny. 2. Estetyzacja przestrzeni publicznej oraz wzrost zainteresowania atrakcjami Muszyny i w konsekwencji zwiększenie liczby osób odwiedzających Muszynę. 3. Zagospodarowanie 5 ujęć wody mineralnej (estetyczna zabudowa, ławki, bieżące utrzymanie porządku oraz sprawności ujęć). Po jednym ujęciu w każdym z kolejnych lat.	30 tys.	30 tys.	30 tys.	30 tys.	30 tys.	UMiG U Muszyna Sponsorzy – producenci wód mineralnych z terenu Muszyny.	50%	Budżet gminy, sponsorzy
I.3.2.2. Infrastruktura wejść na teren Parków	1. Podniesienie atrakcyjności turystycznej i uzdrawiskowej Muszyny.	10 tys.	10 tys.	10 tys.	10 tys.		UMiG U Muszyna	60%	Budżet gminy, sponsorzy,

Krajobrazowych: Las Lipowy, Hajnik, Żebracze.	2. Estetyzacja przestrzeni publicznej oraz wzrost zainteresowania atrakcjami Muszyny i w konsekwencji zwiększenie liczby osób odwiedzających Muszynę.						PTTK, sponsorzy (właściciele bazy hotelowo- gastronomicznej , producenci wód mineralnych zainteresowani reklamą)	PTTK
	3. Wybudowana mała infrastruktura (3 lokalizacje) przy wejściu na szlaki oraz przy atrakcjach turystycznych (wyznaczony i utwardzony parking, zadaszenia ze stołami, kosze, opisy miejsc).							

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: INFRASTRUKTURA CEL STRATEGICZNY: Infrastruktura turystyczna zachęca do odwiedzenia Muszyny

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

3.3. REWITALIZOWANE SĄ OBIEKTY STANOWIĄCE ATRAKCJĘ TURYSTYCZNĄ W CENTRUM MIASTA

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
I.3.3.1. Rewitalizacja zespołu zamkowego w Muszynie.	1. Cel bezpośredni						Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	30%	PO WP P-RS lub MRPO, budżet gminy
	2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści	500 tys.	500 tys.	1 mln					
	3. Zakładane efekty rzeczowe								
I.3.3.1. Podniesienie atrakcyjności turystycznej i uzdrawiskowej Muszyny.	1. Podniesienie atrakcyjności turystycznej i uzdrawiskowej Muszyny.						UMiG U Muszyna	30%	PO WP P-RS lub MRPO, budżet gminy
	2. Estetyzacja przestrzeni publicznej; uchronienie przed degradacją zabytków o dużej wartości historycznej, a w konsekwencji wzrost zainteresowania atrakcjami Muszyny i zwiększenie liczby osób odwiedzających miasto.								
	3. Zagospodarowanie Góry „Baszta”: rekonstrukcja ruin, stworzenie muzeum, tarasu i wieży widokowej, gródka ziemno-drewnianego.								
I.3.3.2. Rewitalizacja zespołu podworskiego - siedziby Starostów Muszyńskich.	1. Cel bezpośredni						Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	30%	PO WP P-RS lub MRPO, budżet gminy
	2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści		1 mln	1 mln					
	3. Zakładane efekty rzeczowe								
I.3.3.2. Podniesienie atrakcyjności turystycznej i uzdrawiskowej Muszyny.	1. Podniesienie atrakcyjności turystycznej i uzdrawiskowej Muszyny.						UMiG U Muszyna	30%	PO WP P-RS lub MRPO, budżet gminy
	2. Estetyzacja przestrzeni publicznej; uchronienie przed degradacją zabytków o dużej wartości historycznej, a w konsekwencji wzrost zainteresowania atrakcjami Muszyny i zwiększenie liczby osób odwiedzających miasto.								
	3. Odrestaurowanie siedziby Starostów Muszyńskich i przywrócenie jej funkcji użytkowej.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA ZDROWIA
CEL STRATEGICZNY: Instytucje służące bezpieczeństwu publicznemu są dobrze wyposażone i przygotowane do
wypełniania swoich zadań

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

1.1. PODEJMOWANE SA DZIAŁANIA MAJĄCE PROWADZIĆ DO PODNIESIENIA POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA NA TERENIE MIASTA I GMINY

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
B.1.1.1. Zakup i montaż monitoringu wizyjnego w miejscach o dużym zagrożeniu przestępczością.	1. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców.	20 tys.	20 tys.	20 tys.	20 tys.	80 tys.	UMiG U Muszyna Policja	50%	Policja, sponsorzy
	2. Spadek liczby przestępstw, wykroczeń i patologii.								
	3. Zakup i montaż systemu monitoringu w następujących lokalizacjach: ul. 21 stycznia; os. Piłsudskiego; Szkoła w Muszynie; Szkoła w Powroźniku; Szkoła w Złockiem.								
B.1.1.2. Unowocześnienie zasobów informatycznych jednostki policji w Muszynie.	1. Skrócenie czasu pracy biurowej Policji.	15 tys.					Policja UMiG U Muszyna	25%	Policja
	2. Zwiększenie czasu pracy w terenie.								
	3. Zakup 4 zestawów komputerowych.								
B.1.1.3. Zakup samochodu terenowego dla jednostki policji.	1. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców.			220 tys.			Policja UMiG U Muszyna, województwo	33%	Budżet policji, województwo, gminy
	2. Zwiększenie efektywności działania jednostki policji poprzez wykorzystanie samochodu terenowego w celu dotarcia w trudno dostępne miejsca zdarzeń.								
	3. 1 samochód terenowy.								
B.1.1.4. Zakup i instalacja progów zwalniających oraz doświetlenie przejść dla pieszych.	1. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców.	15 tys.	20 tys.	20 tys.	20 tys.	60 tys.	UMiG U Muszyna	50%	Budżet Zarządu Dróg.
	2. Ograniczenie wypadków na drogach z udziałem pieszych.								
	3. Montaż progów zwalniających – sztuk 3; doświetlenie przejścia dla pieszych Rynek – ul. Kościelna.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA ZDROWIA
CEL STRATEGICZNY: Instytucje służące bezpieczeństwu publicznemu są dobrze wyposażone i przygotowane do
wypełniania swoich zadań

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:
1.2. JEDNOSTKI OSP SĄ DOBRZE WYPOSAŻONE W SPRZĘT POŻARNICZO-RATOWNICZY I ŁĄCZNOŚCIOWY

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
B.1.2.1. Modernizacja istniejących siedzib jednostek OSP.	1. Poprawa komfortu pracy strażaków.			200 tys.			OSP Komenda Główna Straży Pożarnej	0%	Budżet KG Państwowej Straży Pożarnej, PZU, sponsorzy
	2. Szybka i efektywna interwencja w sytuacjach zagrożenia.								
	3. Remont istniejących remiz OSP.								
B.1.2.2. Budowa nowej remizy strażackiej (Folwark) w Muszynie.	1. Poprawa bezpieczeństwa przeciwpożarowego Muszyny.	400 tys.	230 tys.				UMiG U Muszyna	50%	Budżet KG Państwowej Straży Pożarnej, PZU, sponsorzy
	2. Skrócenie czasu reakcji i dotarcia do miejsca zdarzenia oraz prawidłowe utrzymanie sprzętu p-poż. w gotowości bojowej.								
	3. Wybudowana nowa remiza.								
B.1.2.3. Budowa nowej remizy strażackiej w Muszynie dla OSP Muszyna.	1. Poprawa bezpieczeństwa przeciwpożarowego Muszyny.				400 tys.	230 tys.	UMiG U Muszyna OSP	50%	OSP, PZU, sponsorzy
	2. Skrócenie czasu reakcji i dotarcia do miejsca zdarzenia oraz prawidłowe utrzymanie sprzętu p-poż. w gotowości bojowej.								
	3. Wybudowana nowa remiza.								
B.1.2.4. Bieżąca modernizacja posiadanych zasobów sprzętowych OSP w tym zakup pojazdów i sprzętu łącznościowego.	1. Poprawa bezpieczeństwa przeciwpożarowego gminy.	500 tys.		150 tys.		100 tys.	UMiG U Muszyna Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej	50%	Budżet KG Państwowej Straży Pożarnej, ZG ZOSP, PZU, sponsorzy
	2. Szybka i efektywna interwencja w sytuacjach zagrożenia.								
	3. Zakup nowoczesnego taboru samochodowego – 3 szt.; zakup sprzętu łączności.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA ZDROWIA
CEL STRATEGICZNY: Instytucje służące bezpieczeństwu publicznemu są dobrze wyposażone i przygotowane do
wypełniania swoich zadań

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:									
1.3. PODEJMOWANE SĄ DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO ZWIĘKSZENIA NABORU DO OSP I PODNIESIENIA KWALIFIKACJI KADRY									
NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
B.1.3.1. Opracowanie systemu zachęt związanych z przystąpieniem do OSP młodzieży.	1. Zachęcenie młodzieży do wstępowania do OSP.	5 tys.					Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej UMiG U Muszyna	10%	Budżet KG Państwowej Straży Pożarnej, PZU, sponsorzy
	2. Zwiększenie liczby strażaków w jednostkach OSP na terenie Muszyny.								
	3. Opracowanie.								
B.1.3.2. Wdrożenie systemu usprawniającego relacje pracodawca – ochotnik OSP.	1. Usprawnienie relacji pomiędzy pracodawcami a pracownikami działającymi w jednostkach OSP.	5 tys.	15 tys.	15 tys.	15 tys.	20 tys.	Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej UMiG U Muszyna	10%	Budżet KG Państwowej Straży Pożarnej, dotacje PO KL
	2. Zwiększenie liczby strażaków w jednostkach OSP na terenie Muszyny.								
	3. Liczba szkoleń z zakresu komunikacji, liczba nowych ochotników.								
B.1.3.3. Wdrożenie systemu podnoszenia kwalifikacji ochotników w jednostkach OSP.	1. Poprawa bezpieczeństwa przeciw pożarowego poprzez podniesienie kwalifikacji ochotników w OSP.	5 tys.	30 tys.	20 tys.	20 tys.	40 tys.	Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej UMiG U Muszyna	10%	Budżet KG Państwowej Straży Pożarnej, dotacje PO KL
	2. Poniesienie kwalifikacji strażaków w jednostkach OSP.								
	3. Liczba szkoleń.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA ZDROWIA

CEL STRATEGICZNY: Miasto i Gmina jest właściwie zabezpieczone przed skutkami powodzi

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

2.1. UREGULOWANE I ZABEZPIECZONE PRZED WYLANIEM SĄ RZEKI I POTOKI NA TERENIE GMINY

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
B.2.1.1. Budowa wału przeciwpowodziowego o przy ul. Kościuszki i Leśnej w Muszynie.	1. Zabezpieczenie przeciwpowodziowe terenów nad Popradem w Muszynie.	2 mln	10 mln	3 mln			UMiG U Muszyna MZMiUW	5%	MZMiUW
	2. Ludzie i mienie zabezpieczeni przed ewentualnymi skutkami powodzi.								
	3. Wał nad Popradem wraz z niezbędną infrastrukturą.								
B.2.1.2. Regulacja potoków: Złockie, Milik, Jastrzębik.	1. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, zabezpieczenie przed skutkami powodzi.	300 tys.	300 tys.	300 tys.	100 tys.		RZGW Nowy Sącz	0%	RZGW
	2. Poprawa walorów turystycznych i użytkowych terenów nad potokami.								
	3. Regulacja dwóch potoków (Złockie, Milik).								
	2. Ochrona dróg przed skutkami wylewania cieków wodnych.								
	3. Zabezpieczone korony dróg na odcinku 2 km.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA ZDROWIA**CEL STRATEGICZNY: Miasto i Gmina jest właściwie zabezpieczone przed skutkami powodzi**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

2.2. DROGI SĄ ZABEZPIECZONE PRZED WEZBRANYMI WODAMI POTOKÓW

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
B.2.2.1. Zabezpieczenie skarp drogi powiatowej w Złockiem przy potokach.	1. Zabezpieczenie drogi przed skutkami powodzi.	50 tys.	50 tys.	50 tys.	10 tys.	30 tys.	RZGW w Nowym Sączu Powiatowy Zarząd Dróg,	0%	Powiatowy Zarząd Dróg, dotacje zewnętrzne
	2. Zmniejszenie nakładów na remont drogi po ewentualnych powodziach.								
	3. Zabezpieczenie drogi od strony potoku na całej jej długości.								
B.2.2.2. Zabezpieczenie skarp przy drodze gminnej w Miliku.	1. Zabezpieczenie drogi przed skutkami powodzi.	50 tys.	50 tys.	50 tys.	10 tys.	30 tys.	RZGW w Nowym Sączu	0%	RZGW, dotacje zewnętrzne
	2. Zmniejszenie nakładów na remont drogi po ewentualnych powodziach.								
	3. Zabezpieczenie drogi od strony potoku na całej jej długości.								
B.2.2.3. Zabezpieczeni korony dróg gminnych przed wylewaniem potoków.	1. Zabezpieczenie przeciwpowodziowe terenów gminy.		200 tys.	200 tys.	200 tys.	600 tys.	UMiG U Muszyna	100%	
	2. Ochrona dróg przed skutkami wylewania cieków wodnych.								
	3. Zabezpieczone korony dróg na odcinku 2 km.								
B.2.2.4. Zabezpieczenie korony drogi od strony potoku Wojkowskiego w Wojkowej.	1. Zabezpieczenie drogi przed skutkami powodzi.					800 tys.	RZGW w Nowym Sączu UMiG U Muszyna	50%	RZGW, dotacje zewnętrzne
	2. Zmniejszenie nakładów na remont drogi po ewentualnych powodziach.								
	3. Zabezpieczenie drogi od strony potoku na długości 3 km.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA ZDROWIA**CEL STRATEGICZNY: Zapewniony jest wysoki standard usług z zakresu opieki zdrowotnej i opieki socjalnej**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

3.1 BAZA OPIEKI ZDROWOTNEJ JEST ZMODERNIZOWANA

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
B.3.1.1. Modernizacja i doposażenie budynku ośrodka zdrowia.	1. Przystawanie ośrodka zdrowia w Muszynie do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia.	306 tys.					UMiG U Muszyna	100%	
	2. Utrzymanie publicznego ośrodka zdrowia w Muszynie.								
	3. Placówka przystosowana do wymogów Ministerstwa Zdrowia.								
B.3.1.2. Modernizacja i doposażenie budynku ośrodka zdrowia w Żegiestowie.	1. Przystawanie ośrodka zdrowia w Żegiestowie do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia.	60 tys.					UMiG U Muszyna	100%	
	2. Utrzymanie publicznego ośrodka zdrowia w Żegiestowie.								
	3. Remont budynku, doposażenie.								
B.3.1.3. Zapewnienie mieszkań socjalnych osobom w trudnej sytuacji materialnej i życiowej.	1. Opieka nad osobami, które znalazły się w trudnej sytuacji.		3 mln				UMiG U Muszyna	100%	
	2. Zapewnienie podstawowych warunków do życia osobom w trudnej sytuacji materialnej i życiowej.								
	3. Pozyskanie 20 nowych mieszkań komunalnych.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA ZDROWIA**CEL STRATEGICZNY: Zapewniony jest wysoki standard usług z zakresu opieki zdrowotnej**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

3.2. URUCHOMIONE SĄ SKUTECZNE PROGRAMY ZABEZPIECZENIA ZDROWOTNEGO I SOCJALNEGO

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
B.3.2.1. Opracowanie i wdrożenie programów zdrowotnych (przeprowadzenie diagnozy stanu zdrowia populacji, określenie negatywnych czynników wpływających na jakość życia mieszkańców, zdefiniowanie potrzeb zdrowotnych).	1. poprawa jakości życia mieszkańców.	10 tys.	20 tys.	30 tys.	40 tys.	60 tys.	UMiG U Muszyna SPZPOZ w Muszynie, NZOZ w Muszynie	50%	Ministerstwo Zdrowia, PO KL
	2. Poprawa zdrowia, komfortu i długości życia mieszkańców.								
	3. Opracowany i wdrożony program zdrowotny.								
B.3.2.2 Udzielanie pomocy finansowej dla rodzin, które znalazły się w trudnej sytuacji.	1. Podniesienie standardu życia rodzin, które znalazły się w trudnej sytuacji.	400 tys.	400 tys.	400 tys.	400 tys.	1,6 mln	UMiG U Muszyna Dyrektorzy szkół, Policja, Służba Zdrowia, PCPR, organizacje pozarządowe, kościelne, sąd, prokuratura	30%	Środki wojewody
	2. Zapewnienie rodzinom w trudnej sytuacji podstawowych warunków do życia poprzez wsparcie finansowe.								
	3. Liczba rodzin / osób, którym została udzielona pomoc.								
B.3.2.3. Program żywienia dzieci z	1. Prawidłowy rozwój psycho-fizyczny dzieci z rodzin ubogich.	130 tys.	150 tys.	170 tys.	200 tys.	200 tys.	UMiG U Muszyna	30%	Środki

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

rodzin ubogich.	2. Wyrównanie szans rozwojowych dzieci z rodzin ubogich i zaniedbanych. 3. Liczba dzieci objętych dożywianiem.							Dyrektorzy szkół, Policja, Służba Zdrowia, PCPR, organizacje pozarządowe, kościelne, sąd, prokuratura		województwo
B.3.2.4. Program aktywizacji rodzin.	1. Podniesienie standardu życia rodzin, które znalazły się w trudnej sytuacji 2. Ograniczenie liczby osób, które zmuszone są do korzystania z pomocy materialnej. 3. Opracowany program / liczba rodzin i osób objętych programem.	Działanie ciągłe. W ramach budżetu MOPS					MOPS	Dyrektorzy szkół, Policja, Służba Zdrowia, PCPR, organizacje pozarządowe, kościelne, sąd, prokuratura		
B.3.2.5. Włączenie organizacji pozarządowych w system alokacji środków na pomoc społeczną.	1. Budowa społeczeństwa obywatelskiego. 2. Aktywizacja obywateli i organizacji pozarządowych oraz lepsze wydatkowanie środków publicznych. 3. Opracowany i wdrożony program przekazywania środków w budżecie gminy na granty dla NGO.	Do ustalenia					UMiG U Muszyna			
B.3.2.6. Program integracji osób niepełnosprawnych i starszych ze środowiskiem.	1. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym i starszym pełnego udziału w życiu społecznym. 2. Aktywizacja / włączenie osób niepełnosprawnych i starszych w życie lokalnej społeczności. 3. Liczba osób korzystających z programu.	Działanie ciągłe. W ramach budżetu GOPS					MOPS PCPR, organizacje pozarządowe, kościelne, służba zdrowia			
B.3.2.7. Zapewnienie osobom potrzebującym dostępności usług pielęgnacyjnych i opiekuńczych w miejscu zamieszkania.	1. Zapewnienie godziwych warunków życia osobom niepełnosprawnym i starszym. 2. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym i starszym pozostania w swoich środowiskach, przy zapewnieniu właściwej opieki. 3. Liczba osób objętych pomocą.		10 tys.	20 tys.	20 tys.	50 tys.	MOPS	100%		
B.3.2.8. Zapewnienie osobom potrzebującym	1. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym i starszym godziwych warunków życia.	750 tys.	780 tys.	800 tys.	900 tys.	1 mln.	UMiG U Muszyna	30%	Budżet wojewody	

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

wsparcia finansowego.	2. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym i starszym podstawowych warunków życia poprzez wsparcie finansowe (celowe, okresowe, pielęgnacyjne).								
	3. Liczba osób objętych pomocą.								
B.3.2.9. Organizacja ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych (warsztaty terapii zajęciowych, Środowiskowy Dom Samopomocy).	1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.	Do ustalenia	Do ustalenia	Do ustalenia	Do ustalenia	Do ustalenia	UMiG U Muszyna		Budżet PCPR, budżet gminy, PFRON
	2. Zapewnienie możliwości spędzania czasu i rozwoju dla osób niepełnosprawnych.								
	3. Liczba podjętych inicjatyw / liczba osób korzystających ze wsparcia.								
B.3.2.10. Likwidacja barier architektonicznych.	1. Wyrównywanie szans życiowych osób niepełnosprawnych.	50 tys.	50 tys.	50 tys.	50 tys.	200 tys.	UMiG U Muszyna		Budżet PCPR, budżet gminy, PFRON
	2. Umożliwienie szerokiego dostępu osobom niepełnosprawnym do obiektów, a w konsekwencji umożliwienie prowadzenia normalnego trybu życia.								
	3. Liczba przystosowanych obiektów.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: EDUKACJA**CEL STRATEGICZNY: Edukacja jest świadczona na wysokim poziomie oraz dostępna na wszystkich etapach kształcenia**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

1.1. PLACÓWKI OŚWIATOWE W GMINIE SĄ NOWOCZESNE I DOBRZE WYPOSAŻONE

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
E.1.1.1. Rozbudowa i remont Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Złockiem.	1. Poprawa warunków lokalowych związanych z funkcjonowaniem obiektów edukacyjno-oświatowych. 2. Poprawa wyników i efektów nauczania. 3. Pawilon dydaktyczny.	4,5 mln	2 mln				UMiG U Muszyna	25%	MRPO, budżet gminy
E.1.1.2. Termomodernizacja istniejących budynków Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Złockiem (sala gimnastyczna, budynek socjalny).	1. Ograniczenie kosztów związanych z eksploatacją obiektu. 2. Zmniejszenie kosztów. 3. Wymieniona stolarka okienna, wymienione pokrycie dachowe, ocieplone ściany.		800 tys.				UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
E.1.1.3. Budowa sali gimnastycznej wraz z jej wyposażeniem przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Żegiestowie.	1. Poprawa infrastruktury służącej rozwojowi mieszkańców gminy, w tym szczególnie dzieci i młodzieży. 2. Lepsze warunki realizowania zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów. 3. Wybudowany i wyposażony obiekt.					1 mln.	UMiG U Muszyna	50%	Granty zewnętrzne, budżet gminy
E.1.1.4. Rozbudowa budynku szkolnego - punktu filialnego w Miliku.	1. Poprawa warunków nauczania młodzieży uczącej się w szkole w Miliku. 2. Poprawa wyników i efektów nauczania.		250 tys.				UMiG U Muszyna	25%	PROW, budżet gminy

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

	3. Baza edukacyjna powiększona o jedną wielofunkcyjną salę lekcyjną i świetlice wiejską w szkole w Miliku.									
E.1.1.5. Remont, termomodernizacja i odnowa budynku - szkolnego punktu filialnego w Jastrzębiku.	1. Ograniczenie kosztów związanych z eksploatacją obiektu, poprawa warunków nauczania młodzieży. 2. Zmniejszenie kosztów eksploatacyjnych, poprawa wyników nauczania. 3. Wymieniona stolarka okienna, odnowiona elewacja.			250 tys.				UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
E.1.1.6. Modernizacja i ocieplenie budynku przedszkola w Szczawniku.	1. Dostosowanie bazy lokalowej przedszkola do bieżących standardów. 2. Poprawa warunków pracy przedszkola w Szczawniku oraz poprawa bezpieczeństwa dzieci. 3. Wymienione pokrycie dachowe, odnowiona elewacja, wymieniona stolarka okienna.	30 tys.						UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
E.1.1.7. Termomodernizacja budynku przedszkola wraz z montażem paneli słonecznych w Muszynie.	1. Dostosowanie bazy lokalowej przedszkola do bieżących standardów. Ograniczenie kosztów ogrzewania, poprawa bezpieczeństwa dzieci. 2. Poprawa warunków pracy oraz ograniczenie kosztów ogrzewania, poprawa bezpieczeństwa dzieci. 3. Ocieplone ściany, wymieniona stolarka okienna, zamontowane panele.	60 tys.	60 tys.					UMiG U Muszyna	70%	WFOŚ, budżet gminy
E.1.1.8. Modernizacja budynku przedszkola wraz z montażem paneli słonecznych w Żegiestowie.	Dostosowanie bazy lokalowej przedszkola do bieżących standardów. Poprawa warunków pracy przedszkola w Szczawniku oraz poprawa bezpieczeństwa dzieci. 3. Wymienione pokrycie dachowe, odnowiona elewacja, wymieniona stolarka okienna, zamontowane panele.	20 tys. (modernizacja obiektu)	50 tys. (montaż paneli)					UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
E.1.1.9. Termomodernizacja budynku przedszkola wraz z modernizacją kotłowni i instalacją paneli solarnych w budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Powroźniku.	1. Dostosowanie bazy lokalowej przedszkola do bieżących standardów. 2. Poprawa warunków pracy oraz ograniczenie kosztów ogrzewania, poprawa bezpieczeństwa dzieci. 3. Termomodernizacja obiektu, wymiana pieca centralnego ogrzewania, montaż paneli solarnych.	80 tys. (kotłownia i panele solarne)	50 tys. (termomodernizacja)					UMiG U Muszyna	70%	WFOŚ, budżet gminy
E.1.1.10. Doposażenie w sprzęt sportowy sali	1. Zwiększenie efektywności prowadzonych zajęć przyczyniające się do poprawy sprawności fizycznej dzieci i młodzieży.			50 tys.				UMiG U Muszyna	50%	Sponsor, budżet gminy

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna na lata 2008 – 2015

gimnastycznej przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Łłockiem.	2. Poprawa wyników i efektów nauczania.									
	3. Sala gimnastyczna wyposażona w nowoczesne urządzenia do ćwiczeń, nowe bramki, drabinki, ławeczki i skrzynie.									
E.1.1.11. Doposażenie w sprzęt komputerowy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Powroźniku.	1. Poprawa efektywności prowadzonych zajęć.			30 tys.				UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Poprawa wyników i efektów nauczania.									
	3. Nowoczesna pracownia komputerowa wyposażona sprzęt informatyczny.									
E.1.1.12. Termomodernizacja przedszkola w Powroźniku.	1. Ograniczenie kosztów ogrzewania.		100 tys.					UMiG U Muszyna	70%	WFOŚ, budżet gminy
	2. Poprawa warunków funkcjonowania przedszkola w Powroźniku.									
	3. Wymiana stolarki okiennej, docieplenie budynku.									
E.1.1.13. Modernizacja budynku szkoły w Wojkowej (remont dachu).	1. Zabezpieczenie budynku szkoły.				50 tys.			UMiG U Muszyna	30%	PROW, budżet gminy
	2. Poprawa warunków funkcjonowania przedszkola w Wojkowej.									
	3. Wyremontowany dach szkoły.									
E.1.1.14. Budowa basenu przy Zespole Szkół Ogólnokształcących w Muszynie.	1. Poprawa infrastruktury służącej rozwojowi mieszkańców gminy, w tym szczególnie dzieci i młodzieży.			-			3,5 mln	UMiG U Muszyna	70%	MRPO, budżet gminy
	2. Lepsze warunki realizowania zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów.									
	3. Wybudowany basen.									

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: EDUKACJA**CEL STRATEGICZNY: Edukacja jest świadczona na wysokim poziomie oraz dostępna na wszystkich etapach kształcenia**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

1.2. OFERTA EDUKACYJNA JEST DOSTOSOWANA DO POTRZEB UCZNIA I ŚRODOWISKA

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
E.1.2.1. Badania uzdolnień i predyspozycji dzieci z terenu miasta i gminy w celu stworzenia „ścieżki kariery”.	1. Dostosowanie oferty szkół do aktualnych potrzeb dzieci i młodzieży.	Działanie ciągle. Bez kosztów po stronie gminy.					Dyrektorzy poszczególnych placówek	0%	
	2. Zwiększenie liczby absolwentów deficytowych zawodów.								
	3. Liczba dzieci i młodzieży rok rocznie poddawanych badaniom.						UMiG U Muszyna		
E.1.2.2. Zapoznanie młodzieży szkół gimnazjalnych z zasadami poruszania się na rynku pracy oraz z bieżącą sytuacją na rynku pracy (zawody/specjalności deficytowe).	1. Przygotowanie młodzieży do świadomego wejścia na rynek pracy.	Działanie ciągle. Bez kosztów po stronie gminy.					Dyrektorzy poszczególnych placówek	0%	
	2. Umiejętność zaplanowania przez młodzież swojej kariery zawodowej.								
	3. Liczba przeprowadzonych w szkołach spotkań / warsztatów z doradcami zawodowymi.						UMiG U Muszyna, Powiatowy Urząd pracy		

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: EDUKACJA**CEL STRATEGICZNY: Edukacja jest świadczona na wysokim poziomie oraz dostępna na wszystkich etapach kształcenia**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

1.3. OPIEKA NAD UCZNIEM JEST DOBRZE ZORGANIZOWANA

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
E.1.3.1. Poprawa i racjonalizacja systemu dowozu dzieci do szkół.	1. Poprawa warunków dowozu dzieci na terenie Miasta i Gminy Muszyna.	W ramach obecnie ponoszonych kosztów.					UMiG U Muszyna		
	2. Zapewnienie bezpiecznego dotarcia do i ze szkoły.								
	3. Bardziej przyjazny i dostosowany do potrzeb dzieci system dowozu do szkół.								
E.1.3.2. Dofinansowanie zajęć pozalekcyjnych prowadzonych w szkołach podstawowych i gimnazjach (zarówno sportowo-rekreacyjnych, jak i rozwijających zdolności uczniów).	1. Zapewnienie opieki dzieciom po zakończonych lekcjach oraz stworzenie możliwości rozwijania uzdolnień i predyspozycji.	250 tys.	250 tys.	250 tys.	250 tys.	1 mln	UMiG U Muszyna	40%	Ministerstwo Sportu, Małopolski Szkolny Związek Sportowy, rządowy program wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, budżet gminy
	2. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć w szkołach podstawowych i gimnazjach wykorzystujących zainteresowania i uzdolnienia dzieci i młodzieży.								
	3. Dofinansowanie zajęć: sportowych, rekreacyjnych, krajoznawczych (połączonych ze zwiedzaniem okolic i zdobywaniem różnych stopni odznak turystycznych), tanecznych, muzycznych, plastycznych, fotograficznych, teatralnych i innych w zależności od zidentyfikowanych potrzeb.								
E.1.3.3. Dofinansowanie zajęć pozalekcyjnych prowadzonych w szkołach średnich.	1. Zapewnienie opieki dzieciom po zakończonych lekcjach oraz stworzenie możliwości rozwijania uzdolnień i predyspozycji.	30 tys.	30 tys.	30 tys.	30 tys.	120 tys.	Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu	0%	
	2. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć w szkołach średnich wykorzystujących zainteresowania i uzdolnienia dzieci i młodzieży.								

	3. Dofinansowanie zajęć: sportowych, rekreacyjnych, krajoznawczych (połączonych ze zwiedzaniem okolic i zdobywaniem różnych stopni odznak turystycznych), tanecznych, muzycznych, plastycznych, fotograficznych, teatralnych i innych w zależności od zidentyfikowanych potrzeb.							Szkół, rodzice, UMiG U Muszyna		
E.1.3.4. Powierzenie zadań publicznych w ramach otwartych konkursów ofert z zakresu kultury fizycznej i sportu.	1. Poszerzenie kręgu instytucji zajmujących się działalnością edukacyjną w zakresie kultury fizycznej finansowanych ze środków publicznych.	150 tys.	180 tys.	200 tys.	200 tys.	800 tys.	UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy	
	2. Przejmowanie zadań z zakresu kultury fizycznej przez organizacje pozarządowe.						Dyrektorzy Szkół, rodzice			
	3. Wielkość przekazanych środków.									

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: EDUKACJA

CEL STRATEGICZNY: Edukacja jest świadczona na wysokim poziomie oraz dostępna na wszystkich etapach kształcenia

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

1.4. KADRA PEDAGOGICZNA JEST WYSOKOWYKWALIFIKOWANA

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis:	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
E.1.4.1. Podniesienie kwalifikacji kadry nauczycielskiej pracującej na terenie Miasta i Gminy Muszyna.	1. Cel bezpośredni						Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji	0%	
	2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści						Dyrektorzy poszczególnych placówek		
	3. Zakładane efekty rzeczowe						UMiG U Muszyna		
	1. Wykwalifikowana kadra we wszystkich typach placówek oświatowych działających na terenie miasta i gminy.	Działanie ciągłe. W ramach 1% funduszu wynagrodzeń przeznaczanego na doksztalcenie.							
	2. Podniesienie jakości kształcenia.								
	3. Zmiany stopni awansu zawodowego nauczycieli.								

KARTA ZADANIA W OBSZARZE STRATEGICZNYM: EDUKACJA**CEL STRATEGICZNY: Edukacja jest świadczona na wysokim poziomie oraz dostępna na wszystkich etapach kształcenia**

PROPOZYCJE zadań, programów, projektów i działań priorytetowych służących realizacji CELU POŚREDNIEGO:

1.5. KADRY SĄ PRZYGOTOWANE DO POZYSKIWANIA ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH NA REALIZACJE PROJEKTÓW OŚWIATOWO-ŚRODOWISKOWYCH

NAZWA ZADANIA (nazwa zadania, programu, projektu, działania)	Opis: 1. Cel bezpośredni 2. Oczekiwane bezpośrednie korzyści 3. Zakładane efekty rzeczowe	Szacunkowe koszty (w układzie harmonogramu)					Podmiot wiodący	Udział % środków gminy w sfinansowaniu zadania	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)
		2008	2009	2010	2011	2012-15			
E.1.5.1. Szkolenia dla kadry kierowniczej placówek oświatowych przygotowujące do samodzielnego pozyskiwania środków zewnętrznych.	1. Zwiększenie efektywności pozyskiwania środków zewnętrznych na edukację.	Działanie ciągłe. Bez kosztów po stronie gminy.					UMiG U Muszyna		PO KL
	2. Większe środki finansowe pozyskiwane ze źródeł zewnętrznych poprawiające warunki funkcjonowania placówek oświatowych.								
	3. Przeszkolona kadra kierownicza.								
E.1.5.2. Opracowanie kompleksowych projektów programów zajęć pozalekcyjnych pod finansowanie z PO KL.	1. Pozyskanie finansowania zewnętrznego na programy zajęć pozalekcyjnych oraz zakup sprzętu.	2 tys.	2 tys.	2 tys.	2 tys.	8 tys.	UMiG U Muszyna	100%	Budżet gminy
	2. Zwiększenie dostępności oraz uatrakcyjnienie oferty zajęć pozalekcyjnych.								
	3. Liczba przygotowanych i złożonych projektów.								

4.4. Hierarchiczny układ celów strategicznych i zadań

Po zakończeniu prac nad sformułowaniem listy zadań mających służyć realizacji podstawowych celów *Strategii* przeprowadzono ich hierarchizację. Dokonano tego poprzez przeprowadzenie ankiety wśród Radnych Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna, a także sołtysów i innych zaproszonych gości na wspólne posiedzenie Komisji Rady Gminy w dniu 29.11.2007 oraz Sesję Rady Gminy w dniu 30.11.2007 roku.

Odnosząc się do poszczególnych celów strategicznych *Strategii* Radni uznali, iż najważniejsze z nich to (w kolejności największej liczby przyznanych punktów):

1. Podstawowa infrastruktura służąca mieszkańcom jest dobrze rozwinięta (obszar: Infrastruktura);
2. Infrastruktura sportowo-rekreacyjna służy mieszkańcom i turystom (obszar: Infrastruktura);
3. Muszyna jest ważnym ośrodkiem uzdrawiskowo-turystycznym (obszar: Walory uzdrawiskowe);
4. Edukacja jest świadczona na wysokim poziomie oraz dostępna na wszystkich etapach kształcenia (obszar: Edukacja);
5. Działalność kulturalna na terenie Miasta i Gminy Uzdrawiskowej prowadzona jest na wysokim poziomie (obszar: Kultura i tradycja);
6. Infrastruktura turystyczna zachęca do odwiedzenia Muszyny (obszar: Infrastruktura);
7. Zapewniony jest wysoki standard usług z zakresu opieki zdrowotnej oraz społecznej (obszar: Bezpieczeństwo publiczne);
8. Miasto i Gmina jest właściwie zabezpieczone przed skutkami powodzi (obszar: Bezpieczeństwo publiczne);
9. Gmina jest przyjazna przedsiębiorcom (obszar: Gospodarka);
10. Środowisko przyrodnicze Muszyny spełnia najwyższe standardy ekologiczne (obszar: Walory uzdrawiskowe);
11. Muszyna prowadzi skuteczną promocję w środkach masowego przekazu w kraju i zagranicą (obszar: Kultura i tradycja);
12. Lokalna tradycja i kultura jest kultywowana i rozwijana (obszar: Kultura i tradycja);

Z kolei odnosząc się do poszczególnych zadań wskazanych w dokumencie samorząd Muszyny za najważniejsze i wpływające na istotną zmianę wizerunku Uzdrawiska uznał następujące przedsięwzięcia:

1. Budowa kompleksu basenów w ramach Centrum Rekreacji i Wypoczynku „Zapopradzie” (I.2.4.1.);
2. Remont uzdrawiskowego traktu spacerowego al. Zdrojowa (I.1.1.13.);
3. Przygotowanie strefy aktywności gospodarczej „Zapopradzie” (G.2.3.1.);
4. Budowa wału przeciwpowodziowego przy ul. Kościuszki i Leśnej w Muszynie (B.2.1.1.);
5. Budowa obwodnicy Centrum Muszyny wzdłuż potoku Muszynka Etap I i Etap II (I.1.1.1.);
6. Budowa Muszyńskiego Ośrodka Kultury i Współpracy Międzynarodowej (K.1.3.3.);
7. Rewitalizacja zespołu zamkowego w Muszynie (I.3.3.1.);
8. Rozbudowa i remont Zespołu Szkolno Przedszkolnego w Żłockiem (E.1.1.1);
9. Termomodernizacja istniejących budynków Zespołu Szkolno Przedszkolnego w Żłockiem (E.1.1.2.);
10. Kompleksowa modernizacja i wymiana źródeł światła na energooszczędne – teren całej gminy (zadania od I.1.4.1 do I.1.4.12);
11. Modernizacja drogi powiatowej 1517 K Żegiestów – Szczawnik – Muszyna w Żłockiem na odcinku 9+120 – 10+970 (I.1.2.1);
12. Modernizacja drogi powiatowej 1517 K Żegiestów – Szczawnik – Muszyna na odcinku 4+254 – 7+289 (I.1.2.2.);
13. Budowa trasy rowerowej „Dolina Muszynki” wraz z małą infrastrukturą (I.2.2.1.);
14. Zadania realizowane w ramach projektu „Budowa, rozbudowa i modernizacja systemu gospodarki wodno-ściekowej w Gminach Związku Gmin „Perły Doliny Popradu”” czyli wszystkie zadania z zakresu wodnokanalizacyjnego (zadania od I.1.5.1 do I.1.5.15);
15. Budowa boisk sportowych oraz placów zabaw dla dzieci w poszczególnych sołectwach i na osiedlach (zadania od I.2.1.1 do I.2.1.13).

4.5. Monitoring i aktualizacja Strategii

Pomyślny proces planowania strategicznego wymaga stałego monitorowania realizacji zamierzonych osiągnięć i porównywania ich z założonym planem. W celu sprawnego monitorowania postępu realizacji warto wskazać w Urzędzie Gminy zespół (komórkę), która będzie odpowiedzialna za śledzenie osiągania celów i rezultatów założonych w przyjętym dokumencie. Z uwagi na otwarty (partycypacyjny) proces powstawania niniejszego dokumentu warto do takiego zespołu zaprosić także liderów lokalnej społeczności.

Proces monitoringu powinien dotyczyć następujących elementów:

- postępu w realizacji każdego z zadań strategii zgodnie z założonym harmonogramem;
- nakładów przeznaczanych na realizację danego zadania w porównaniu z pierwotnie przyjętą alokacją;
- zmian osób/institucji, które mogą wpływać na możliwość realizacji zaplanowanych zadań;
- zmian zachodzących w czynnikach zewnętrznych, które mogą pociągnąć za sobą konieczność wprowadzenia zmian/korekt do przyjętego planu strategicznego;
- oceny rezultatów osiąganych dzięki realizacji przyjętych zadań.

Warto, aby ocena taka została dokonana raz w roku (po zakończeniu roku budżetowego) i w prosty, tabelaryczny sposób opisywała zrealizowane zadania zgodnie z przyjętymi założeniami w danym roku, a także określała wielkości środków przeznaczonych w danym roku budżetowym na realizację poszczególnych zadań i celów *Strategii* w odniesieniu do poziomu założonego w przyjętym dokumencie.

Niniejszy dokument skonstruowany jest w sposób umożliwiający łatwe śledzenie postępu realizacji zadań poprzez przypisanie do każdego z nich wymiernego wskaźnika realizacji (punkt 3 „Zakładane efekty rzeczowe” w kolumnie „Opis” Karty zadania). Trudniejsze może okazać się zmierzenie na ile realizacja danego zadania przyczyniła się do zrealizowania celów strategicznych wyznaczonych w przyjętym dokumencie. Stąd też do celów strategicznych, w ramach uzgodnionych obszarów strategicznych, przypisano „miary sukcesu”. Ich analiza i postęp w osiaganiu, pozwoli odpowiedzieć na pytanie jaki jest postęp realizacji *Strategii* i czy zmierza on w pożądanym kierunku.

Niezwykle istotną funkcją monitoringu jest – poprzez śledzenie zmian zachodzących w otoczeniu gminy – dostosowywanie się do zachodzących zmian otoczenia i co szczególnie ważne – zmieniających się możliwości finansowania zadań zapisanych w *Strategii*. Odpowiedzią na istotne zmiany, które zaszły lub mogą zajść w otoczeniu gminy, może być

zasygnalizowanie władzom gminy potrzeby dokonania zmian czy aktualizacji w przyjętym dokumencie.

Z uwagi na długi okres, który przyjmuje się w procesie planowania strategicznego (w tym przypadku lata 2008 – 2015) ważne jest, aby poprzez proces monitoringu i aktualizacji dokument pozostawał „żywy” i adekwatny do potrzeb i oczekiwań lokalnej społeczności, także w zmieniających się warunkach otoczenia.

Spis Tabel

Tabela 1 Ludność według płci w gminie Muszyna w latach 2000-2006 (wg faktycznego miejsca zamieszkania).....	27
Tabela 2 Ludność według deklarowanej narodowości w gminie Muszyna w 2002 roku.....	28
Tabela 3 Struktura użytkowania gruntów w gminie.....	34
Tabela 4 Struktura użytkowania gruntów w mieście.....	35
Tabela 5 Struktura własności gruntów na terenie gminy 2000 i 2006.....	36
Tabela 6 Struktura własności gruntów na terenie miasta 2000 i 2006.....	37
Tabela 7 Struktura hodowli.....	38
Tabela 8 Szkoły Podstawowe na terenie Miasta i Gminy dane na koniec 2000 i 2006 roku.....	39
Tabela 9 Gimnazja na terenie Miasta i Gminy dane na koniec 2000 i 2006 roku.....	40
Tabela 10 Kluby Sportowe I Towarzystwa Kultury Fizycznej Działające Na Terenie Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna.....	42
Tabela 11 Liczba mieszkań komunalnych w gminie Muszyna wg. stanu na 2002 rok.....	43
Tabela 12 Sieć kanalizacyjna w roku 2000 i 2006.....	44
Tabela 13 Sieć wodociągowa w roku 2000 i 2006.....	45
Tabela 14 Stosunek ścieków wytworzonych do ścieków odprowadzanych do sieci kanalizacyjnej na terenie miasta i gminy w roku 2000 i 2006.....	47
Tabela 15 Oczyszczalnie ścieków komunalnych w gminie Muszyna w 2006 roku.....	47
Tabela 16 Sieć gazowa w Mieście i Gminie Muszyna w latach 2000 i 2005.....	47
Tabela 17 Zdarzenia na terenie Gminy w latach 2006 i 2007 w podziale na kategorie przestępstw.....	48
Tabela 18 Kolizje drogowe na terenie Miasta i Gminy Muszyna w latach 2006 i 2007.....	49
Tabela 19 Powierzchnia Gminy Muszyna na tle innych gmin powiatu nowosądeckiego.....	58
Tabela 20 Zaludnienie w Gminie Muszyna na tle pozostałych gmin powiatu nowosądeckiego.....	59
Tabela 21 Przyrost naturalny w Gminie Muszyna na tle innych gmin powiatu nowosądeckiego.....	59
Tabela 22 Podmioty gospodarcze – powiat nowosądecki z podziałem na gminy.....	60

Spis wykresów

Wykres 1 Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w gminie Muszyna w 2000 i 2006 roku... 24	24
Wykres 2 Liczba miejsc noclegowych na terenie Miasta i Gminy Muszyny w latach 2000 i 2006..... 25	25
Wykres 3 Ruch naturalny i migracje w Mieście i Gminie Muszyna w latach 2000 i 2006..... 26	26
Wykres 4 Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym w Mieście i Gminie Muszyna w latach 2000-2006..... 26	26
Wykres 5 Ludność w wieku 13 lat i więcej według poziomu wykształcenia w gminie Muszyna w 2002 roku..... 27	27
Wykres 6 Bezrobocie rejestrowane w Gminie Muszyna..... 28	28
Wykres 7 Struktura wieku osób bezrobotnych w 2002 i 2006 roku..... 29	29
Wykres 8 Struktura wykształcenia osób bezrobotnych w latach 2002 i 2006..... 29	29
Wykres 9 Liczba podmiotów zarejestrowanych..... 30	30
Wykres 10 Podmioty zarejestrowane w gminach powiatu nowosądeckiego..... 31	31
Wykres 11 Podmioty wyrejestrowane z systemu REGON w gminie Muszyna w latach 1995 - 2006..... 32	32
Wykres 12 Podmioty zarejestrowane z systemu REGON w gminie Muszyna w latach 2000 - 2006..... 32	32
Wykres 13 Stosunek przedsiębiorstw nowozarejestrowanych do wyrejestrowanych w Mieście i Gminie Muszyna w latach 2001-2006..... 33	33
Wykres 14 Procentowy udział grup gruntów w ogólnej powierzchni gminy..... 34	34
Wykres 15 Procentowy udział grup gruntów w ogólnej powierzchni miasta..... 35	35
Wykres 16 Liczba uczniów w Szkołach Podstawowych na terenie Miasta i Gminy Muszyna w latach 2000 i 2006..... 39	39
Wykres 17 Uczniowie w Gimnazjach na terenie Miasta i Gminy Muszyna w latach 2000 i 2006..... 40	40
Wykres 18 Długość sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Mieście i Gminie Muszyna w latach 2000 i 2006..... 45	45
Wykres 19 Stosunek długość sieci kanalizacyjnej w km do ilości odprowadzonych ścieków w Mieście i Gminie Muszyna w latach 2000 i 2006..... 46	46
Wykres 20 Struktura dochodów miasta i gminy w 2000 roku..... 54	54
Wykres 21 Struktura dochodów miasta i gminy w 2006 roku..... 54	54
Wykres 22 Struktura dochodów miasta i gminy PLN w latach 2000-2006..... 55	55
Wykres 23 Wydatki Miasta i Gminy w 2000 roku..... 55	55

Wykres 24 Wydatki Miasta i Gminy w 2006 roku.....	56
Wykres 25 Wydatki Miasta i Gminy w latach 2000-2006.....	56
Wykres 26 Wielkość (w procentach) zadłużenia Miasta i Gminy Muszyna w latach 200-2006.....	57
Wykres 27 Struktura wydatków majątkowych i wydatków bieżących.....	57
Wykres 28 Wydatki budżetu.....	58

Spis rysunków

Rysunek 1 Województwo małopolskie.....	12
Rysunek 2 Powiat nowosądecki.....	13
Rysunek 3 Gmina Muszyna.....	13
Rysunek 4 Wskaźnik przedsiębiorczości w powiecie nowosądeckim.....	30
Rysunek 5 Aktywność gospodarcza w powiecie nowosądeckim.....	31
Rysunek 6 Wody Powiatu nowosądeckiego.....	50
Rysunek 7 Jakość wód powierzchniowych płynących.....	51
Rysunek 8 Wskaźnik emisji zanieczyszczeń pyłowych dla poszczególnych powiatów.....	52
Rysunek 9 Wskaźnik emisji zanieczyszczeń gazowych dla poszczególnych powiatów.....	52
Rysunek 10 Zestawienie wartości stężeń NO ₂ i SO ₂ w punkcie monitoringowym w Muszynie 2003.....	53

Dokument opracowany został przez **Urząd Miasta i Gminy Uzdrawiskowej w Muszynie** przy współpracy **InterRegio Konsorcjum** w składzie:

- ProRegio Consulting Grzegorz Godziek
- esconsulting Ewa Sołek-Kowalska

Koordinacja prac z ramienia Urzędu Miasta i Gminy: **Stanisław Michalik**

Analiza stanu wyjściowego Miasta i Gminy Uzdrawiskowej Muszyna: **Ewa Sołek-Kowalska**

Prowadzenie warsztatów oraz redakcja dokumentu: **Ewa Sołek-Kowalska, Grzegorz Godziek**

Konsultacja dokumentu: **Waldemar Serwiński, Włodzimierz Tokarczyk, Stanisław Michalik**

Konsultacja listy zadań w poszczególnych obszarach:

Walory uzdrawiskowe – **Stanisław Michalik**

Gospodarka - **Stanisław Michalik**

Kultura i tradycja - **Anna Wiśniowska**

Infrastruktura - **Stanisław Michalik**

Bezpieczeństwo publiczne i ochrona zdrowia - **Anna Wiśniowska, Paweł Głowczyk**

Edukacja - **Bożena Szewczyk**

Muszyna, grudzień 2007 roku